

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chetnikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leńiewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 169

Poznań, wtorek dnia 14 kwietnia 1931

Rok XXVI

To nasze prawo, nasz obowiązek

Przed tygodniem pisaliśmy na tem miejscu z powodu bezkarności nadużyć a nawet gwałtów, popełnionych w okresie wyborczym przez bojówki „sanacyjne“, że ludność odnosi wrażenie, iż w państwie istnieją dwie kategorie obywateli, żyjące na warunkach odmiennych: jedna — obywateli zwykłych, druga — obywateli uprzywilejowanych. Zaznaczyliśmy zarazem, że podział ten widzimy i w dziedzinie życia zarobkowego, bo kto się wystuguje bożyszczom, może być pewny wszelkich względów, — kto zaś śmie się bożyszczom tym lub ich arcykapłanom czy kapłanom narażać, może być pewny czego innego: to się pamięta, tego się nie daruje, za to każe się pokutować. Oświadczyliśmy, że, gdy takie panują stosunki, żywioły narodowe mają bezwzględny obowiązek solidarności wobec siebie samych, obowiązek popierania się wzajemnie we wszystkich dziedzinach życia: nietylko publicznego ale i prywatnego, nietylko moralnego ale i materialnego. Zakonkludowaliśmy: Mamy w dłoni potężną broń; jest nią opinia publiczna. Kto z nami, zasługuje na nasze poparcie; kto przeciw nam, niech liczy na poparcie przeciwników.

Zdawałoby się, że to wniosek bardzo prosty, słuszny, nawet samo się przez się rozumiejący. Innego zdania jest prasa tego obozu, który stworzył i w dalszym ciągu codziennie tworzy podział społeczeństwa na dwie kategorie obywateli. Prasa ta, a szczególnie konserwatywno „sanacja“, rzuca na nas piorunujące gromy potępienia: A więc to — my „dzielimy społeczeństwo“; to — my „łamamy solidarność narodową i społeczną“; to — my kierujemy się „zawzięcią i zaciętością“. Co gorzej:

„Endecja mobilizuje! Powraca do swojej taktyki w Wielkopolsce z czasów Rad Ludowych i rządów Korfanteo, Seydów i t. p., chce odseparować swe szeregi od nurtu życia politycznego całej Polski, chce stworzyć poznańską Wandę, twierdząc bożyszczom i Obwiepółem razem.

„Zaczyna się od solidarności swoich, konspiracja obejmuje szersze masy, potem powtórzy się haselka z lat 1920 i 1921 separatystów, i Wielkopolska fara da se! (sama dla siebie).

„Warto zaznaczyć: ten nowy prąd pogłębiania przepaści wśród polskiego społeczeństwa stwarza endecja poznańska i bada teren. Robota konspiracyjna Obwiepółu Wielkopolskiego wychodzi na szersze wody: miłością chce poić wiernych i solidarnością wtajemniczonych rozszerzać swój stan posiadania.

„Konspiracja zaczyna się przetwarzać w knowaniu. Robota partyjna w jakiś nieobliczalną robotą destrukcyjną, antypaństwową i t. d.“

Nie będziemy oczywiście polemizowali z patetyczną tą frazeologią, która każe naiwnym wierzyć w „konspirację“, ba, nawet w „knowania“, organizowane „jawnie na łamach prasy! Nie będziemy też zajmowali się odgrzewaniem kotletami na temat „Rad Ludowych i rządów Korfanteo i Seydów“, „separatyizmu“, „poznańskiej Wandei“ itp. Za czasów owych Rad Ludowych

Naprzężona sytuacja w Hiszpanji

Manifest sfer republikańsko - socjalistycznych — Oświadczenie ks. Alby — Stanowisko rządu

Madryt, 14. 4. (PAT). Havas donosi: Ukazał się komunikat, podpisany przez szereg wybitnych osobistości ze sfer republikańskich i socjalistycznych. Podpisani występując w imieniu Hiszpanji, oświadczają publicznie, że korzystając z tego, iż są w większości, będą dążyć energicznie do urzeczywistnienia pragnienia całego kraju ustanowienia republiki.

Madryt, 14. 4. (PAT). Wszyscy republikańscy, którzy podpisali słynny manifest rewolucyjny z grudnia z. r. zebrałi się ub. nocy celem zastanowienia się nad dalszą akcją. Nocy ub. rozszła się po mieście mylna pogłoska o wyjeździe króla. Pogłoska ta wywołała silne poruszenie. Grupa młodzieży urządziła manifestację, która przybrała większe rozmiary na Puerto del Sol, gdzie zebrało się około 3000 manifestantów. Gwardja cywilna biernie, a nawet z sympatją odnosiła się do manifestantów. Jednak na placu Cibeles manifestanci, przechodzący tamtędy w pochodzie, natrafili na opór policji, która po wezwaniu do rozejścia się dała salwę.

Ks. Alba wręczył korespondentowi agencji Fabra w Paryżu pismo, w którym stwierdza konieczność zapobieżenia za wszelką cenę wojnie domowej.

W piśmie tem ks. Alba wyraża przekonanie, że abdykacja króla na rzecz ks. Asturji utrzymałaby wszelkie niedogodności istniejącego stanu rzeczy, nie dając żadnych spodziewanych przez monarchistów korzyści. Ks. Alba dodał, że nie będzie odłą współpracował nad żadnym kompromisem rozwiązaniu ustroju państwowego Hiszpanji, uwzględniającem intere-

sy dynastji, albowiem Hiszpanja przez swe ostatnie wybory ujawniła wyraźnie swoją wolę w tym kierunku.

Członkowie rządu zachowują stanowisko niejednolite. Jedni uważają, że muszą pozostać po stronie monarchistów. Posiadają oni większość globalną w radach miejskich całego kraju. Inni znowu twierdzą, że wobec tak znamienitych wysiłków wyborów mnicypalnych w głównych miastach Hiszpanji nie mogą pozostawać nadal u władzy. Opinia tych ostatnich ministrów zdaje się przeważać, kierując się jednak względami delikatności wobec króla, rada ministrów uznała za niemożliwe złożyć dymisję w zwykły sposób. Rada min. postanowiła natomiast po przedyskutowaniu sposobu wyjścia z sytuacji przedstawić królowi odpowiednią formułę. Prawdopodobnie rada min. doradzi królowi wejście w porozumienie z poszczególnymi wybitnymi osobistościami politycznymi. Pogłoski o abdykacji króla, które następnie okazały się fałszywe, spowodowały w Madrycie pewne manifestacje.

Ogółem w 49 miastach, w tej liczbie Madrycie i Barcelonie, monarchiści uzyskali 595, republikańscy zaś i socjaliści 972 mandatów.

Madryt, 14. 4. (PAT). Po posiedzeniu rady ministrów, które trwało 3½ godz. Romanones oświadczył fotografom, którzy prosili go o pozowanie: „Nie mamy humoru do fotografii“. Aznar na zapytanie Romanonesa, czy kryzys gabinetowy istnieje, odpowiedział: „Nie, złożę sprawozdanie królowi i wtedy zobaczymy“.

Dalsze wyniki wyborów

Madryt, 14. 4. (PAT). Dalsze wyniki wyborów w Hiszpanji są następujące: w Guadalajarze — 6 monarchistów, 9 członków koalicji republikańsko-socjalistycznej, 4 członków federacji robotniczej, 1 niezawisły; w Castellon la Plana: 4 monarchistów i 26 członków koalicji republikańsko-socjalistycznej; w Huelva: 3 monarchistów, 13 republikańców, 10 socjalistów i 10 konstytucjonalistów. Koalicja republikańska odniosła całkowity triumf również w miastach Sagonte, Gijon, St. Sebastjan, Sewilla.

Wstrząsająca katastrofa w Chicago

Chicago, 14. 4. (PAT). W kolektorze kanalizacyjnym wybuchł pożar, wskutek którego poniosło śmierć kilkunastu robotników, zatrudnionych przy kanalizacji. 33 robotników wy-

dożyło. Wszyscy byli bez przytomności. Jak przypuszczają, w kolektorze pozostają jeszcze inni robotnicy, których dotychczas nie zdołano uratować.

i rzekomego ich „separatyizmu“ dzisiaj konserwatyści - „sanatorzy“ z działalnością ówczesną bezwzględnie się solidarowali i sami do niej należeli (np. dzisiejszy minister p. Połczyński był wówczas podsekretarzem stanu w ministerstwie b. dzielnicy pruskiej p. Wład. Seydy). Nawiasowo przytem wspomniemy, że konserwatyści „sanacyjni“ potępiali „sanację“ zupełnie na równi z nami długo po przewrocie majowym.

Podkreślić natomiast pragniemy potężną obłądę świętoszków, którzy „gorszą się“ „dzielaniem“ społeczeństwa, „rozbijaniem jego solidarności narodowej i społecznej“ rzekomo

przez obóz narodowy, podczas kiedy solidarność obozu narodowego ma być właśnie odpowiedzią na bezprzykładne, brutalne, właśnie przez „sanację“ dokonane rozbięcie społeczeństwa na dwie kategorie obywateli.

„Moralność“ „sanacji“ wygląda tak: oni mają mieć prawo moralnego i materialnego niszczenia narodowców, rugowania ich na każdym kroku; im ma przysługiwać nawet prawo terroryzowania narodowców za pomocą bojówek i innych rąk, uzbrojonych w pałki, — prawo bicia narodowców, choćby z wyankiem śmiertelnym, jak w wypadku

śp. Aleksandra Rączkowskiego; narodowcy zaś mają obowiązek cierpliwego znoszenia tego wszystkiego, milczenia, poddawania się i śpiewania jeszcze hymnów pochwalnych na „wspaniałe stosunki“, panujące u nas.

Niedoczekanie! Nie zamierzamy wchodzić na tory metod pałkarskich, wniesione w społeczeństwo nasze ze wschodu, ale nie zamierzamy też być — baranami. Na system brutalny, którym „sanacja“ rozbiła i dalej rozbiła społeczeństwo, odpowiadamy organizacją opinii publicznej w sensie bezwzględnej solidarności wzajemnej żywiołów narodowych. To nasze prawo, to święty nasz obowiązek.

Dlaczego nastąpiła obniżka płac urzędniczych

„Gazeta Polska“, oficjalny organ „sanacji“, w obszernym artykule stara się osłodzić fakt obniżenia pensji urzędników. Przemawia więc do ich rozsądku, patriotyzmu, obsypuje ich komplementami itd. Zasadnicza teza artykułu polega na dowodzeniu, że skoro wszyscy cierpią, muszą też cierpieć urzędnicy, jak gdyby dotychczas żyli oni w jakimś eldorado i nie wiedzieli, co to kłopoty materialne. Warto zacytować choć jeden ustęp z tego artykułu:

„Świat urzędniczy popełniłby wielką omyłkę, gdyby w okresie powszechnego kryzysu wymagał, aby ten kryzys go w niczem nie dotknął, gdyby sam siebie potraktował jako jakąś zamkniętą kastę, która nie państwu i ogółowi obywateli służy, a która z tego państwa żyje i która chce swego stanu posiadania bronić kosztem rabunkowej gospodarki państwowej“.

Tak to pisze obecnie „sanacja“ o urzędnikach. A jak pisała jeszcze niedawno, w czasie wyborów, kiedy organizowała specjalne komitety wyborcze pracowników państwowych? Słusznie też przypomina „Słowo Pomorskie“:

„Przed wyborami urzędnicy łudzili się raczej „zwyżkowem“ nadziejami. Odezwy wyborcze „jedynki“ utrwały ich w tych nadziejach. Teraz, po wyborach, rzeczywistość okazała się nieco smutniejsza i czarniejsza, niż dawne obiecanki. Zresztą — powiedzmy szczerze — łudzili się nie tylko urzędnicy, ale także ziemianie, wielu kupców, przemysłowców itd. Obecnie przychodzi otrzeźwienie — niestety przykre i nieco spóźnione“.

Najkapitałniejsze są jednak skargi „Gazety Polskiej“ na „przerost administracji“, na „biurokratyczny aparat“, na to, że „stworzono zbyt wiele urzędów i instytucji“, co powoduje, że jest zbyt wielu urzędników, ale za to źle płatnych.

A któż to przyczynił się do tego przerostu administracji? Za jakich to czasów „stworzono zbyt wiele urzędów i instytucji“? Kto jest autorem etatyzmu? Niech się „sanacja“ sama w piersi bije. Jeżeli dziś usiłuje zwałić winę za obniżkę płac na „przerost administracji“, to uderza w samą siebie. Ona jest autorką teorii i praktyki etatyzmu. Ona jest orędowniczką „radosnej twórczości“. Za jej panowania powstawały urzędy i instytucje państwowe, jak grzyby po deszczu.

I dlatego jeżeli dzisiejsza obniżka płac urzędniczych jest skutkiem przerostu administracji, to tem samem jest ona następstwem wadliwej polityki gospodarczej w okresie pomajowym. Nie powinni byli panowie tworzyć nowych urzędów i nowych emerytów, a możeby nie potrzeba było obniżać poborów urzędników. Dziś pracownicy państwowi mają słuszną pretensję do was.

Dlaczego Rzym dotąd nie przemówił?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Rzym, 12 kwietnia.

W miarę jak przeciąga się wyczekujecie stanowisko rządu włoskiego w sprawie unii celnej niemiecko - austriackiej w europejskich kołach politycznych wzrasta zdziwienie, a nawet pewne zniecierpliwienie. Wystąpiło to na jaw przedewszystkiem w Paryżu, gdzie większość prasy dała temu wyraz. Jak to? — piszą tam — „Anschluss” się zbliża, a Rzym milczy? Italia, która wkrótce już może zobaczyć nad swą granicą szturmowy hełm niemiecki, nie reaguje?

W odpowiedzi na to „Corriere della Sera” ogłosił inspirowany przez rząd komunikat p. n. „Nieusprawiedliwiona niecierpliwieść”, w którym, zwracając się wprost do prasy francuskiej stwierdza, że „niecierpliwieść oraz podejrzenia opinii francuskiej są nieuzasadnione, bo rząd włoski już raz oświadczył (komunikat, o którym pisaliśmy w przedostatniej korespondencji), że skomplikowane położenie europejskie wymaga zbadania z całą rozwagą i spokojem wypadków takiego znaczenia, że zresztą nie tylko rząd włoski ma dać odpowiedź, ale także inne rządy oraz inne organa międzynarodowe (Liga Narodów), które już otrzymały, bądź otrzymują zlecenie zbadania tej kwestji. Dlatego nie należy zaburzać krokami zbyt przyspieszoną powikłaną sytuacją międzynarodową”. Jest to więc w ciągu dwu tygodni druga beczka oliwy włoskiej rzucona na wzburzone przez Niemców fale.

W istocie Włochy, by opanować sytuację, już to zdobywają się na wielką flegmę, już to chcą poprostu zyskać na czasie i na zniecierpliwieniu innych. Każą wierzyć w Paryżu i gdzie indziej, że projekt niemiecki badają wszechstronnie, technicznie, a więc ze strony handlowej oraz ze strony politycznej. Ale jasnym jest, że w Rzymie pogląd na niebezpieczeństwo polityczne i ekonomiczne takiej unii celnej jest już ustalony. Rzym nie chce tylko na razie z nikim dzielić się swymi poglądami. I, powiedzmy, że ze swego stanowiska ma pewne racje.

Jeśli chodzi o stronę ekonomiczno-handlową to najogólniej poruszył ją znany ekonomista, b. minister finansów de Stefani. W artykule, ogłoszonym świeżo w „Corriere della Sera”, po wykazaniu, że bilans handlowy włoski z Austrią mniej więcej równowazy się, a z Niemcami natomiast jest wielce ujemny (682 milionów na niekorzyść Włoch, stwierdza, że układ niemiecko-austriacki pogorszyłby jeszcze tę sytuację, że jednak byłoby to pogorszenie stanu rzeczy już istniejącego, który mógłby być zmieniony nie za pomocą nowych traktatów handlowych (bezkutekność ich po wojnie została naogół ujawniona), ale tylko

na podstawie polityki kompensacyjnej i wzajemności. Do takiej ostrożnej, ale bądź co bądź wyraźnie pesymistycznej opinii ogranicza się pomieniony polityk i ekonomista.

Co się tyczy natomiast strony politycznej projektu niemieckiego to dowodów co rząd i koła polityczne rzymskie myślą o jego niebezpieczeństwie jest aż nadto. Wystarczy przypomnieć, że cała polityka powojenna Italji w stosunku do Austrii zmierzała do jej ekonomicznego podniesienia i usamodzielnienia. Włochy poniosły w tym kierunku daleko idące ofiary i głównie ich wpływom zawdzięcza Austria swą odbudowę finansową. Czyniąc to, rząd włoski chciał Austrię zabezpieczyć zarówno przed wchłonięciem jej przez Małą Ententę, jak i przed „Anschlusssem”. To stanowiło podstawę traktatu przyjaźni włosko - austriackiego, podpisanego 6 lutego 1930 r. w Rzymie przez Schobera.

Rząd faszystowski nie może więc rozumować inaczej dziś, jak rozumował dotąd. Ale Rzym wie, że jeśli Berlin zmierzał i zmierza do „Anschlusu” przy nielojalnej bądź co bądź polityce Wiednia wobec Rzymu, to także wie, że równocześnie ten sam „Anschluss” był do niedawna używany w Paryżu jako sui generis zagrożenie na Włochów, pozwalająca Paryżowi jeśli nie lekceważyć to w każdym razie niedoceniać wagi stosunków francusko-włoskich, w myśl tezy, że Italia czy tak czy owak, z uwagi na niebezpieczeństwo „Anschlusu”, musi się trzymać Francji i wobec tego nie trzeba się z Włochami wiele liczyć i robić swoje t. j. układać się z Niemcami z wykluczeniem Włoch.

Otóż tu jest, że tak powiem, sedno taktyczne rzeczy. Rzym chce z kolei okazać, że niebezpieczeństwo „Anschlusu” bynajmniej nie uzależnia go od Francji. Jesteśmy znowu w błędem kole stosunków francusko-włoskich. Mimo ostatniego polepszenia jest coś, czy raczej komus zależy na tem, by się one nie utrwaliły. Mussolini tyle razy pod tym względem doznał zawodu, że musi być ostrożny. A, jak wiadomo, dba on także o swój prestiż. Zdaje się, że sztab francuski ocenia trzeźwo znaczenie stosunków francusko-włoskich i wzajemne ich korzyści. Briand ostatnio wypowiedział się też niedwuznacznie, nawet Herriot zrobił ukłon w stronę Italji Mussoliniego. A jednak na Quai d'Orsay rozwojowi stosunków francusko-włoskich ktoś, czy coś stoi na przeszkodzie. Sprawa „Anschlusu” przedstawiałaby się dziś inaczej, gdyby Paryż i Rzym działały zgodnie. A Berlin liczy na laburystów i na kłopoty Anglji w Indjach i gdzie indziej — i buduje „Miteurope”.
S. M.

Kto będzie prezydentem Francji?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, 12 kwietnia.

Dnia 13 maja zbierze się w Wersalu zgromadzenie narodowe, złożone z senatu i izby poselskiej, celem wybrania nowego prezydenta republiki francuskiej. Sprawę tę omawia się już z największym ożywieniem zarówno w pałacu luksemburskim, jak i burbońskim, gdzie pomimo wyczasów świątecznych można spotkać dość poważną ilość parlamentarzystów.

Z byłych prezydentów republiki, dwóch będzie głosowało obecnie na nowego, mianowicie pp. Poincaré i Millebrand. Trzecim, żyjącym b. prezydentem jest p. Fallieres. Nie piastuje on jednak żadnego mandatu, a zatem w wyborach wersalskich udziału nie weźmie. Przyszły szef państwa obejmie rządu w miesiąc po dokonanych wyborach, czyli dnia 13 czerwca. Zwyczaj chce, że prezes ministrów przedkłada nowemu prezydentowi dymisję, ale na mocy tegoż zwyczaju szef państwa jej nie przyjmuje. Natomiast, gdyby jeden z ministrów, wchodzących w skład gabinetu, został obrany na naczelnika państwa, wówczas może nastąpić przemiana rządu. Naogół panuje przekonanie, że rząd p. Laval'a przetrwa do tego czasu i że jemu przypadnie symboliczna rola przedłożenia dymisji nowemu elektowi.

Z kandydatów, niekryjących swoich ambicji do przestąpienia progów elizejskiego pałacu, należy przedewszystkiem wymienić prezesa senatu, p. Pawła Doumera, oraz byłych ministrów Painlevégo i Hennessy'ego. Ten ostatni był również ambasadorem Francji w Bernie, posiada pewne wpływy w prasie lewico-

wej, a przedewszystkiem w „Oeuvre”. Jest właścicielem znanej, wielkiej firmy koniaku, zapewniającej mu duże dochody, to też obecnie nie szczędi wielkich przyjąć, a jego żona, była aktorka, miłych uśmiechów, by powiększyć koło zwolenników. Szanse jego jednak są nadzwyczaj małe.

Inaczej przedstawia się kandydatura, również nieoficjalna, p. Doumera. Jest on naogół szanowany, ale niezbyt popularny. Brakuje mu zwłaszcza sympatji w izbie poselskiej, a ta stanowi większość wyborców. Lewica pragnęłaby oczywiście mieć „swego” prezydenta republiki. Zdaje się, że po części w tym celu niektóre jej ugrupowania, mianowicie radykalowie, republikanie lewicowi oraz socjaliści francuscy utworzyli t. zw. „intergroupe”. Chodzi o skojczenie wysiłków, by nie rozpraszać głosów na licznych kandydatów w czasie wyborów wersalskich. Być może, że połączenie tych 3 odłamów lewicowych stanie się istotną podstawą utworzenia nowego kartelu politycznego, obejmującego również socjalistów, kiedy działalność polityczna w przewidywanym wyborów do parlamentu będzie prowadzona na szerszą skalę.

Otóż obecnie kandydatem owej „intergroupe” byłby p. Painlevé, który zresztą lat temu siedem był konkurentem p. Doumergue'a w wyborach na prezydenta republiki. W ostatnich dniach rozszła się znowu pogłoska, że p. Herriot, marzący wspólnie z p. Briandem o piastowaniu godności pierwszego prezydenta Stanów Zjednoczonych Europy, widząc prawdopodobnie, że tego jego pra-

gnienia są dalekie od urzeczywistnienia się, nie miałby nic przeciwko temu, by być na razie prezydentem Francji. Niektórzy twierdzą, że ostatnie wystąpienia p. Herriota przeciwko socjalistom w Lyonie należałoby uważać jako pierwszy krok do konkurowania w wyścigu elizejskim, bez poparcia stronnictwa p. Bluma. Inni jednak, może z większą słuszością, dodają, że kłótni rodzinnych, pomiędzy radykałami a socjalistami, nie należy brać na serio i że niesnaski lyońskie mają tylko znaczenie lokalne. Poza tem p. Herriot nie cieszy się sympatją senatu.

W kołach narodowych natomiast mówi się dużo o szansach obecnego ministra sprawiedliwości p. Leona Bérard, człowieka o bardzo wysokiej kulturze i światłym patriotyzmie. Inni wysuwają możliwość kandydatury senatora Lebrun, Lotaryńczyka, który zeszłego roku w jednej z głośniejszych mów, podkreślił swe narodowe stanowisko w odniesieniu do polityki zagranicznej. Jest on zresztą faworytem p. Poincaré'go. Poważne również szanse, zdaniem osób kompetentnych, mógłby mieć ewentualnie obecny minister wojny, p. Maginot którego działalność na polu narodowym jest ogólnie znana i wysoce ceniona.

Natomiast w ostatnich zwłaszcza tygodniach spadły bardzo papiery p. Brianda, faworyta socjalistów i pewnej części radykałów. Sprawa bowiem układu austro - niemieckiego wykazała w sposób brutalny, że jego polityka filo-

germańska bankrutuje. Prawda, że, znając usposobienie p. Brianda, wydawało się wogóle dziwnem, by mogło go pociągać stanowisko naczelnika państwa. Ci jednak, co go częściej widują, utrzymują, że w ostatnich latach myśl ta poważnie mu zasmakowała. Poza tem, jeżeli osoby, blisko stojące p. Brianda, zaczęły go do postawienia swojej kandydatury, to może trochę i dlatego, by znaleźć najlepsze wyjście z sytuacji politycznej, mogącej stać się bardzo trudną dla ministra spraw zagranicznych, który ludził się, że realizuje wielkie dzieło pokoju. W każdym razie panuje obecnie na Quai d'Orsay pewne poruszenie. Mówi się bowiem również, iż niebawem mają nastąpić pewne przesunięcia i zmiany dyplomatyczne. Wymieniane są przedewszystkiem placówki berlińska i wiedeńska.

Gość przed wyścigiem elizejskim wzrasta. Zainteresowanie przenosi się zresztą poza koła parlamentarne, również na publiczność. Bo oto konkurs, otwarty przez poważny przegląd polityczny „La Revue des Vivants” na temat, „kto będzie prezydentem republiki”, cieszy się takim powodzeniem, iż jego organizatorzy zmuszeni byli przesunąć datę zamknięcia. Zaznaczamy tylko, że w tych interesujących wyborach amatorów, zwycięzcami są n. razie pp. Doumergue i Doumer! Vox populi, vox Dei? — Wszystko możliwe, ale i niespodzianki również.

I. Briares.

Na marginesie redukcji uposażeń

Zapowiedziana redukcja uposażeń urzędniczych ma objąć, jak wiadomo, 15-procentowy dodatek. Prócz tego zwiększenie opłat emerytalnych, aczkolwiek nazywa się to inaczej, jest również obciążeniem poborów. To jest część urzędowo określona redukcji.

Druga, bardziej osłonięta, jest gorsza, gdyż nie ma granic, ani umiaru. Mamy tu na myśli różne przedsięwzięcie pieniężne, wypływające z inicjatywy różnych szczebli władz państwowych. Przedsięwzięcia te są realizowane przy pomocy uprawnień, przysługujących przełożonemu w stosunku do podwładnych, a żadne z nich nie ma ustawowego uzasadnienia.

Dla dzisiejszego przedstawienia sprawy podamy kilka przykładów, następnie zaś spróbujemy ustalić przyczyny i skutki tego nagminnego już w ostatnich latach zjawiska.

Przykład 1. — Jednym ze swych rozkazów z r. 1929 powołał do życia minister spraw wojskowych fundację pod nazwą: Oficerskie Domy Wypoczynkowe. Cel mieści się już w nazwie. Paragraf 5 statutu mówi, że uczestnikami są „wszyscy oficerowie służby czynnej”, a więc nawet nie t. zw. życzenie przełożonego, tylko wyraźny rozkaz. Składki miesięczne od 1 do 5 zł, zależnie od stopnia.

Przykład 2. — W końcu ubiegłego roku utworzona została nowa fundacja: Wzajemna Pomoc Oficerów. Skala składek od 6 do 12 zł miesięcznie, a cel: wypłata premij w wypadkach: 1) zwolnienia z wojska, 2) śmierci. Oficjalnego przymusu niema, jest tylko wezwanie „wszystkich oficerów do solidarnego i bez wyjątku zgłoszenia swego akcesu”, ale to wystarczy, przymem delegat ministerstwa spraw wojskowych objężdża oddziały, udzielając rad i wyjaśnień. Wiadomo jak działa taka obecność. Fundusz ma charakter ubezpieczeniowy. Sumarycznie wzięte przywileje członków są gorsze, niż w istniejących towarzystwach ubezpieczeniowych.

Obydwie wymienione fundacje są administrowane przez wojskowe władze centralne, a członkowie nie mają żadnego wpływu na sposób obracania funduszami.

Przykład 3. — Akcje okolicznościowe. Naprzykład (cytuujemy z „Kurjera Czerwonego” nr. 72 (31): „W imieniu licznie zgromadzonych urzędników przemawiał dyr. dep. Juljan Kulski, który wręczył wicemin. Starzyńskiemu adres oraz książeczkę P. K. O. z sumą 10.000 zł, złożonych przez urzędników min. skarbu na ufundowanie stypendjum im. Stefana Starzyńskiego... Wzruszony wicemin... pięknie odpowiedział... Jaki był system t. zw. zbiorów, nie trudno się domyśleć.

Te trzy przykłady wystarczą. Trzeba dodać, że i prowincjonalni dygnitarze okazują własną a szeroką inicjatywę. Uderza mała, przeciw tym inicjatywom ilość sprzeczności. Tłumaczy się ona tem, że trudno machnąć ręką na byt żony i dzieci...

Wyłączamy z dyskusji kwestję celu, jaki przyswiera tym różnym inicjatywom. Niejednokrotnie jest on do bry. Ale ileż mamy celów równie

wzniosłych, których realizację odkładamy jednak do lepszych czasów. Ale nie o to nam w danym wypadku chodzi.

Nie należy w okresie kryzysu i oficjalnego obniżenia głośnych pensji sięgać ciągle do kieszeni urzędników państwowych. Ludzie ci widzą przecież, że równocześnie wydaje się pieniądze państwowo hojną ręką na takie „konieczności”, jak budowa luksusowych gmachów, zwiększenie ilości samochodów w urzędach, wspaniałe wydawnictwa w językach cudzoziemskich, których to dzieł nikt nie czyta i t. p. dosyć tej „radosnej twórczości”.
F. D.

Z Stronnictwa Narodowego

Koło na św. Łazarzu

W ubiegły czwartek odbyło się zebranie miesięczne Koła, na którym referat na temat konieczności obrony ideologii obozu narodowego, jako najpewniejszej podstawy siły Polski, wygłosił p. red. Powidzki. Referent m. in. wskazał na obowiązki popierania tych wszystkich, którzy wskutek przynależności do obozu narodowego narażeni są na straty i ataki. W ożywionej dyskusji zabierał głos pp. inspektor Michalski, podnosząc znaczenie domu rodzinnego w obronie naszej ideologii, Urbanowicz, Stolpa i Dolatowski w sprawie hasła „swój do swego” odnośnie do tych, cc są nam ideowo najbliższymi i obóz narodowy popierają czynnie.

Po wybraniu dwóch delegatów na Zjazd wojewódzki Str. Nar. p. przewodniczący zamknął zebranie, apelując do przybycia na następne.

W Bydgoszczy

W poniedziałek wieczorem odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego w Bydgoszczy na przepełnionej wielkiej sali Resursy Kupieckiej pod przewodnictwem p. Petryckiego. Wykład o znaczeniu ziem zachodnich i wschodnich w naszym życiu państwowym wygłosił sen. Seyda, witany przez zebranych długimi, gorącymi oklaskami. Przemówienie uzupełniające wygłosił poseł Petrycki, podnosząc pod koniec rolę referenta w walce o wyzwolenie ziem zachodnich. Zebranie zakończyło się serdeczną manifestacją.

Niemiecko-polski zatarg szkolny w Hadze

Berlin, 13. 4. (Tel. wł.). Jutro rozpoczyna się 21 nadzwyczajna sesja stałego międzynarodowego trybunału sprawiedliwości w Hadze. Trybunał rozpatrywać będzie niemiecko - polski zatarg szkolny na Górnym Śląsku Rozprawa u: ana naznaczona została na srode popołudniu.

Jak wiadomo, polskim sędzią jest p. Michał Rostworowski, były delegat rady regencyjnej w Bernie szwajcarskim.
M. N.

Proces wampira z Düsseldorfu

Drugi dzień rozpraw — Na wniosek prokuratora i obrony wykluczono jawność procesu — Zbrodniczy od najpierwszej młodości Kuerten zęcał się nad zwierzętami, rówieśnikami, podpałał i mordował — Straszne wizje — Pogrzeb ofiary Kuertena

Düsseldorf, 14. 4. (Tel. wł.) Dziś, drugi dzień rozpraw przeciw mordercy Kuertenowi rozpoczął się dalszymi zeznaniami zbrodniarza, który przez dłuższy czas siał paniczny postrach w Düsseldorfie i okolicy.

Z rana pierwszy prokurator zgodnie z obroną ponowił wniosek o wykluczenie jawności na salę rozpraw. Sąd przyjął wniosek i nieliczna publiczność opuściła audytorjum sądowne. Pozostało tylko na rozprawie 22 przedstawiciele prasy, kilku profesorów i kilka innych osób, zainteresowanych procesem z powodów zawodowych lub też naukowych.

Po wykluczeniu jawności rozpoczął Kuerten ciąg dalszy swoich zeznań. Zeznania jego są generalną spowiedzią z całego życia, zdawaną publicznie, z szkicowaniem tła, przytaczaniem szeregu okoliczności, ujawnianiem uczuć wewnętrznych i warunków, w jakich żył i wychowywał się ten potworny zbrodniarz od najpierwszej młodości.

Osobliwe tło do tych zeznań stanowią liczne czaszki zmasakrowanych ofiar zwyrodniałego mordercy. Zbrodnia jego dzikość i wyuzdanie datuje się już od wczesnej młodości. Twierdzi, że jest przekonany, iż skłonności straszliwe swego usposobienia odziedziczył i zawdzięcza smutnym stosunkom w domu rodzinnym. Przy ciągłych przeprowadzkach i życiu koczowniczym rodziców przeżywał jako dziecko niezwykle wiele wrażeń, które przytępiły w nim szlachetne uczucia i litosć.

Rozpoczął ze zęcaniem się nad psami, zabijając je w sposób brutalny. Jako chłopiec ośmioletni zepchnął z trawaty do Renu dwóch swoich rówieśników. Jeden z nich utonął, drugi zaś rozpaczliwym wysiłkiem i ostatkiem sił ratował się w przedśmiertnym strachu. Kuerten jednak nie pozwolił tonącemu chłopcu wyratować się i wypchał go tak długo do wody, aż tenże, opadłszy z sił, znalazł śmierć w nurtach rzeki.

Gdy ujrzał później zwłoki swej ofiary, objął go lek straszny i prześladowały go wizje jakichś postaci, nieokreślenie potwornych w ciemnych miejscach.

Z czasem jednak nastąpiło stępienie i ustąpił strach. Stosunki domowe u rodziców kształtowały się coraz gorzej. Opuszczony, bez wychowania uciekał z domu, nocował przygodnie np. w wozie meblowym. Podczas takich noclegów robił różnego rodzaju spłoszenia i obserwacje z najstraszniejszych scen życia ulicznego. Wśród dzieci, które wskazywały na niego palcami, uchodził za włóczęgę i za postrach. Patrano na niego z przerażeniem. Męczarnie zwierząt i zadawanie im ran wywoływało w nim uczucie zadowolenia, dreszczyki sadystycznej satysfakcji i silnego napięcia.

W sypialni rodzicielskiej składającej się z małej ubikacji, w której stały trzy łóżka podczas nocy dowiedział się m. in. w r. 1895 o zasądzeniu jego ojca za kazirodstwo. Stał się wolny, gdy ojciec poszedł do więzienia i chodził zupełnie samopas. Liczne zbrodnie wywoływały w nim nowe żądze do coraz silniejszych wrzucek seksualnych i sadystycznych. Ten zbrodniczy popęd i nieliczenie się z życiem ludzkim, zadawanemu męczarniami i bólem, wprowadzał go na drogę coraz potworniejszej zbrodni, licznych morderstw, podpałań i innych bezceństw.

Szczegółowo opisuje Kuerten, sposób zawiadomiania policji o miejscu grzebania trupów i sposobie dokonywania mordów. Obserwowanie policji, przeprowadzającej dochodzenia, wywoływało w nim uczucie dzikiej rozkoszy. Usuwał starannie wszelkie ślady krwi, pozostałe na ubraniu i wogóle ślady prowadzące do ujawnienia czynu. Narzędzia zbrodni obliżywał z krwi. Żonie swej wyjaśniał, że miał krwawienie nosa np. Wstrzymywało to ją od dalszych uwag i pytań.

W sprawie zamordowania Marji Hahn zeznaje Kuerten, że zakopał jej zwłoki bardzo starannie w tej myśli, ażeby odwieść ją do miejsca. Istotnie też w najbliższym czasie na miejscu, w którym znajdowały się zwłoki zamordowanej, był około 30 razy. Opiekował się troskliwie grobem, czynił tam pewne poprawki, gładził ziemię itd.

Po tych zeznaniach o godz. 12 nastąpiła przerwa obiadowa.

konwers. po 49 proc., również przy słabej podaży poszukiwano 4 proc. poz. inwestycyjną po 89.— Z pap. lokacyjnych P. Z. K. handlowano 8 proc. listy dolarowe (stare) po 91 proc. w tranzakcjach, zaś 6 proc. listy żytnie oddawano po 19,50. Pozatem poszukiwano 4 proc. listy zast. konwert. po 37½ proc.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych doszło do notowania jedynie Bankiem Polskim po 129.— w oddaniu. Bez notowania handlowano mniejsze ilości Cegielskiego po 35.— oraz Maya po 23,50

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału).
 5% Pożyczka konwersyjna 49% P.
 8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred 91% +
 4% listy zast konw. Pozn. Ziem. Kredyt 37½% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 19,50 O.
 4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 89.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).
 Bank Polski I em. 129.— O.
 Tendencja utrzymana.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 14. 4. 1931 r.

Spędzono: wołów 112, buhajów 272, krów 716, świń 2230, cieląt 580, owiec 300.

Placono za 100 kg żywej wagi za: (Ceny loco Targowica, Poznań, łącznie z kosztami handlowymi).

RYDŁO:

Wolny: Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane 104—108

Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 88—102
 Mięsiste tuczone starsze 76—86
 Miernie odżywione 64—72

Buhaje: Wytuczone pełnomięsiste 96—104
 Tuczone mięsiste 86—92
 Nietuczone, dobrze odżywione starsze 76—82
 Miernie odżywione 60—64

Krowy: Wytuczone pełnomięsiste 98—104
 Tuczone mięsiste 86—94
 Nietuczone, dobrze odżywione 60—64
 Miernie odżywione 40—50

Jalowice: Wytuczone pełnomięsiste 98—104
 Tuczone mięsiste 86—94
 Nietuczone, dobrze odżywione 60—64
 Miernie odżywione 60—64

Młodzież: Dobrze odżywione 60—64
 Miernie odżywione 56—60

Cielęta: Najprędniejsza cielęta wytuczone 110—120
 Tuczone cielęta 100—104
 Dobrze odżywione 88—94
 Miernie odżywione 70—80

OWCE: Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy 144—150
 Tuczone starsze skopy i maciorci 130—140
 Dobrze odżywione 80—100

ŚWINIE (TUCZNIKI): Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 120—124
 Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 114—118
 Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi 110—112
 Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi 104—108
 Maciory i późne kastraty 104—112
 Świnie bekonowe 112—118

Przebieg targu spokojny.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 14. 4. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f w. h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f w. h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f w. h.).
 „Ceny transakcyjne”
 Żyto 225 tonn par. Poznań 26,70
 Żyto 75 tonn par. Poznań 26,8
 Żyto 30 tonn par. Poznań 26,90
 Żyto 45 tonn par. Poznań 27,00
 Usposobienie stałe.

„Ceny orientacyjne”

parytet Poznań
 Pszenica 31,50—32,00
 Usposobienie spokojne.
 Jęczmień przemiałowy 24,00—25,00
 Usposobienie mocne.
 Jęczmień browarowy 26,00—27,00
 Usposobienie mocne.
 Owies pastewny 22,50—23,50
 Owies jednolity nadający się do siewu 26,00—27,00
 Usposobienie mocne.
 Mąka żytnia 65% wł. work. 39,00—40,00
 Usposobienie mocne.
 Mąka pszen. 65% wł. work. 48,00—51,00
 Usposobienie mocne.
 Otręby żytnie 21,50—22,50
 Otręby pszenne 22,00—23,00
 Otręby pszenne (grube) 23,00—24,00

Rzepak	38.00—40.00
Gorzyczka	42.00—47.00
Wyka latowa	45.00—47.00
Peluszka	47.00—50.00
Groch polny	26.00—27.00
Groch Victoria	27.00—31.00
Łubin niebieski	22.00—24.00
Łubin żółty	34.00—38.00
Seradela	85.00—92.00
Koniczyna czerwona	300.00—350.00
Koniczyna biała	340.00—460.00
Koniczyna szwedzka	230.00—260.00
Koniczyna żółta odłuszczona	140.00—170.00
Koniczyna żółta w łuskach	60.00—70.00
Przelot	200.00—240.00
Tymoteusz	90.00—105.00
Rajgras angielski	90.00—110.00
Tatarska	28.00—30.00
Ziemniaki jadalne	4.00—4.50
Ziemniaki fabryczne	3.50
Ziemniaki eksportowe	5.50—8.00

Ogólne usposobienie stałe.
 Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 165 tonn, pszenicy 90 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 14. 4. 1931 r.

Waluty — Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 3,925, sp.: 8,945, kup.: 8,905.

Dewizy	sprzed.		kup.
	trans.	trans.	
Holandja	358.42	359.32	357.52
Nowy Jork	8.918	8.938	8.898
Nowy Jork kabel	8.926	8.937	8.906
Londyn	43.353/4	43.461/2	43.25
Paryż	34.913/4	35.001/2	34.83
Praga	26.423/4	26.49	26.361/2
Szwajcaria	171.92	172.35	171.49
Włochy	46.721/2	46.84	46.61
Berlin	212.46	222.54	

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje

4% poz. inwest. 90.00—89.50
 5% poz. konw. 49.75—49.50
 3% poz. bud. 46.25
 6% poz. dol. 72.00—72.50

Akcje w złotych:

Bank Polski 0.00—130.00
 W. T. F. Cukru 0.28—28.50
 Haberbusch 0.00—90.00
 Parowozy 0.00—18.00
 Handtke 0.00—140.00

Tendencja niejednolita.

Komentarz

Tendencja dla papierów państwowych, papierów lokacyjnych i akcji niejednolita. Z bankowych Bank Polski utrzymany. Z przemysłowych Cukier mocniejszy, Parowozy także mocniejsze, — Haberbusch słaby.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 14. 4. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	230.00—292.00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march. 70—71 kg.	191.00—193.00
Tendencja stała.	
Jęczmień march. brow. od st. załadowania	236.00—247.00
Tendencja mocna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	218.00—235.00
Tendencja mocna.	
Owies march. od st. załad.	176.00—180.00
Tendencja bardzo mocna.	
Mąka pszena	34.75—40.50
Tendencja spokojna.	
mąka żytnia, przemiał do 70 procent.	26.50—28.60
Tendencja spokojna.	
Mąka żytn. przemiał do 60%	27.50—29.60
Tendencja spokojna.	
Ospa pszena	13.00—13.25
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	13.25—13.50
Tendencja stała.	
Groch Victoria	24.00—29.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Groch drobnny jadalny	23.00—27.00
Peluszka	25.00—30.00
Bób polny	19.00—21.00
Wyka	23.00—26.00
Łubin niebieski	13.50—15.50
Łubin żółty	22.00—26.00
Seradela nowa	66.00—70.00
Makuchy rzepakowe	9.80—10.20
Makuchy lniane	14.40—14.60
Wytłoki suche paryt. Berlin	7.70—8.00
Srót Soja	14.20—14.90
Płatki ziemniaczane	15.30—15.80
Słoma żytnia pras. drut.	0.65—0.80
Słoma pszena pras. drut.	0.60—0.75
Słoma owsiana pras. drut.	0.65—0.80
Słoma jęczmienna drut.	0.60—0.75
Słoma żytnia dł. wiaz.	0.90—1.10
Słoma żytnia pras. sznur.	0.75—0.85
Słoma pszena pras. sznur.	0.60—0.70
Sieczka	1.45—1.65
Siano zwykłe handlowe	1.40—1.60
Siano dobre I pokos	2.00—2.40
Lucerna luźna	2.80—3.05
Tymoteusz luźny	3.05—3.40
Siano koniczynowe	2.70—3.25
Siano mielitz luźne (Warta)	1.65—1.90
Siano mielitz luźne (Havel)	1.30—1.55
Tendencja nieco mocniejsza.	
Ogólna tendencja mocniejsza.	

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 14. 4. 1931 r.
 Wypłaty na Warszawę 46.90—47.10
 Noty wielkie 46.825—47.225

Powazna hawarja statku „Wisła“

Zderzenie „Wisły“ z transportowcem niemieckim

Gdynia, 14. 4. (Tel. wł.) W nocy z 12 na 13 bm. w bardzo gęstej mgle na znajdujący się w drodze z Gdyni do Rotterdamu z ładunkiem węgla statek „Wisła“ (5100 tonn D. W.) własność „Zegluga Polskiej“, najechał na wodach duńskich w odległości 4 mil morskich od latarni w Gjedser, niemiecki transportowiec „Rose“ (3000 tonn). Skutkiem kolizji została bardzo silnie uszkodzona rufa „Wisły“. Statek wysłał natychmiast radiowy sygnał SOS, poczem ratując się przed zatonięciem,

dotarł do najbliższej mielizny, gdzie osiadł... Dzisiaj rano holowniki duńskie rozpoczęły akcję ratowniczą i jest nadzieja, że „Wisła“ nie będzie zupełnie stracona.

Dowódca statku, liczącego 35 ludzi załogi, jest kapitan Knöttgen, bardzo doświadczony marynarz. Statek niemiecki „Rose“, który spowodował katastrofę „Wisły“, uszedł po wypadku bez zamiaru przyścia z pomocą statkowi polskiemu, którego najechał. S. B.

Pozar miasteczka

Warszawa, 14. 4. (Tel. wł.). — W powiecie wołkowskim spłonęło miasteczko Mściów. (w)

Zgon wybitnego artysty scenicznego.

Warszawa, 14. 4. (Tel. wł.). — Zmarł Henryk Kawalski, jeden z wybitnych artystów scen polskich, żyjący ostatnio na emeryturze. Występował on na scenie lwowskiej, a następnie w warszawskim teatrze „Rozmaitości“. (w)

Lloyd George odwiedzi Polskę?

Warszawa, 14. 4. (Tel. wł.). — Z Londynu nadeszły tutaj pogłoski, że Lloyd George, który we wrześniu wybiera się do Rosji Sowieckiej wraz z prawą córką, członkinią izby gmin, prawdopodobnie przejedzie przez Polskę i przy tej sposobności zwiedzi nasz kraj. (w)

Zwrot w polityce francuskiej.

Paryż, 14. 4. (PAT). Prasa zajmuje się w dalszym ciągu wizytą, którą złożył premier Laval min. Briandowi, a której przedmiotem było nadanie polityce francuskiej jednolitego kierunku i bardziej stanowczego charakteru, jak wyraził się oficjalny komunikat.

Zaludnienie m. Bydgoszczy.

Bydgoszcz, 14. 4. (PAT). W m. lutym r. b. liczba mieszkańców Bydgoszczy wynosiła 118.134 osób, w tem 7,6% Niemców, 1½% Żydów i ½% innych narodowości.

Losy pomnika Wilhelma I.

Starogard, 14. 4. (PAT). W tych dniach wielkopolska odlewnia brązu zakupiła od miasta pomnik Wilhelma I, ważący 20 centnarów. Pomnik ten stał dawniej na rynku przed ratuszem — od roku zaś 1920 leżał w składnicy miejskiej.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 2,925 zł; w Gdańsku na Warszawę 8,926 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 212,12 do 212,42 zł, gotówką 211,72 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173,00 do 173,68 zł, gotówką 172,66 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, 14. 4. 1931 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną.

Z pap. procent. w dalszym ciągu w słabej podaży, poszukiwano 5 proc. pożyczek

Kongres Marjański w Krakowie

Odbyły w dniach 11 i 12 bm. w Krakowie I. Kongres Marjański ku uczczeniu 1500-lecia Soboru w Efezie, na którym, jak wiadomo, został uroczysto ogłoszony Dogmat św. o Bożym Macierzyństwie Najśw. Marji Panny, był wzniosłą manifestacją uczuć katolickich narodu polskiego. Pod protektorem Episkopatu polskiego z ks. Kardynałem - Prymasem na czele ponad tysiąc delegatów Sodalicyj Marjańskich, całej Polski obradowało w Krakowie, który na ten czas przybrał postać oświetlona.

Otwarcie zjazdu delegatów nastąpiło w sobotę, 11 bm., o godz. 3 po poł. w wielkiej sali Domu Katolickiego w obecności przedstawicieli władz duchownych i świeckich. Wiceprezes Zw. inż. Al. Bossak - Hauke z Warszawy w przemówieniu powitalnym zaznaczył, że kongres niniejszy jest wyrazem uchwały Zjazdu Sodalicyj, powziętych w Poznaniu podczas Kongresu Eucharystycznego w r. 1930. Referat p. t. „Pogląd na prace sodalicyjne” wygłosił ks. jezuita R. Moskała. W dyskusji nad nim zabierali głos delegaci z Warszawy, Poznania, Częstochowy, Starego Sącza, Krakowa itd.

Po nabożeństwie kościelnym, które z udziałem ks. Prymasa i ks. ks. biskupów odbyło się o godz. 6 w kościele OO. Franciszkanów, nastąpiła w złotej sali Domu Katolickiego akademja inauguracyjna Kongresu. Sala przedstawiała wspaniały widok. Na podjum pięknie przyozdobiony kwiatami ryngraf, przednie rzędy krzesel zajęli dostojnicy kościelni i świeccy, za nimi delegaci i goście, głowa przy głowie. Zjednoczone chóry odśpiewały szereg pieśni.

Otwarcia Kongresu dokonał ks. metropolita Sapieha, przypominając historję i znaczenie dogmatu o Bożym Macierzyństwie Najśw. Marji Panny, orzeczonego przed 1500 laty na soborze w Efezie. Przechodząc do teraźniejszości, stwierdził, że ze Wschodu zagraża obecnie luna pożaru i zagłady. Stoją przeciwko sobie dwa światy. Niestety, zamiast się opierać, niektóre narody zachodnie, powodowane chęcią zysku, nie tylko nie przeszkadzają rozszerzaniu się trucizny, lecz czynnie pomagają. Polska jest zaporą i chroni narody zachodnie przed bolszewizmem. Od jej losów zależy przyszłość wielu narodów. Nie wolno więc duszy polskiej narażać na zgniliznę, na rozkład moralny, bo naród polski tylko wtedy wytrzyma złowrogi napór, jeśli będzie jaśniał niezłomną wiarą.

Do prezydium powołał panów: przewodniczący hr. Adolf Bniński z Poznania, prezes Centralnej Akcji Katolickiej w Polsce, zastępcy: I. — szambelan Ad. Konopka, prezes Związków Sodalicyj Inteligencji męskiej w Polsce, II. — inż. Hauke z Warszawy, wiceprezes tegoż Związku; na assessorów pp. prezesa Akcji Katolickiej w Krakowie, A. Turowicza, szambelana Potworowskiego, Żeleńskiego i Brolewskiego. Na sekretarzy pp. Romera z Warszawy i dr. Święcickiego z Krakowa. W zastępstwie nieobecnego z powodu choroby hr. Bnińskiego przewodnictwo sprawował inż. Hauke.

Z Rzymu nadszła na kongres, przesłana przez kard. Pacelliego na ręce ks. metrop. Sapiehy, depeza Ojca św., która w łomaczeniu brzmiała: „Kongresowi Marjańskiemu w Krakowie zgromadzonemu, by kult Bożej Rodzicielki coraz bardziej się zwiększał i za przyczyną Tejże Najświętszej Panny przyczynił się do spotęgowania zbawienia dusz, Ojciec św. Boga usilnie błaga — Tobie i wszystkim obecnym na tym Kongresie z serca błogosławi”.

W odpowiedzi Kongres wysłał do Watykanu depezę następującą: „Wierni zebrani na Kongresie Marjańskim w Krakowie odczuwają żywą wdzięczność dla Waszej Świątobliwości za ojcowskie słowa do nich skierowane, oddając najgłębszy hołd Waszej Świątobliwości, przyrzekają niezachwianą niczem wierność dla Kościoła i Stolicy Świętej oraz obiecują, że w życiu prywatnym rodzinnym i publicznym kierować się będą stale wskazówkami od Stolicy Świętej płynącymi”.

Imieniem katolików francuskich przemawiał entuzjastycznie ks. jezuita Baron, imieniem katolików czeskich O. Vrstil z Pragi. Następnie pierwszy referat wygłosił ks. biskup Okoniewski p. t. „Boże Macierzyństwo Najświętszej Marji Panny na Soborze w Efezie”, dalszy prezes Zw. Sodalicyj p. Kaz. Zieliński p. t. „Młodzież a kult Najśw. Marji Panny”. Odśpiewaniem

„Boże coś Polskę” zakończono pierwszy dzień Kongresu.

W drugim dniu zrana w przepięknym kościele Marjackim odbyło się nabożeństwo pontyfikalne, celebrowane przez ks. kard. Hlonda, podczas którego niezwykle głębokie w treści kazanie wygłosił ks. arcyb. Teodorowicz. Po południu toczyły się w Domu Katolickim dalsze obrady plenarne. Referaty wygłosili ks. jezuita Jan Rostrowski p. t. „Teśknota duszy współczesnego człowieka za wiarą” i prof. Osk. Halecki p. t. „Udział katolika w twórczości kulturalnej”. Wynikiem tych obrad były następujące rezolucje:

1. Zgromadzeni na I. Kongresie Marjańskim w odrodzonej Polsce przedstawiciele Sodalicyj wszystkich stanów w Polsce i wszystkich Związków solidacyjnych, oraz wszyscy czciciele Najśw. Marji Panny, rozumiejąc głęboko doniosłe znaczenie jubileuszowej encykliki obecnego Ojca św. „Mens Nostra” o rekolekcjach zamkniętych, zobowiązują się do usilnej propagandy rekolekcyjnej zamkniętych wśród społeczeństwa polskiego.

2. Zwracają się do całego Episkopatu Polski z gorącą prośbą, aby łaska wnieśli na propagandę na rzecz budowy domów rekolekcyjnych w największym sanktuarjum Polski, w Częstochowie, zobowiązując się jednocześnie do ofiarnej pracy w tym kierunku, aby po powstaniu domu rekolekcyjnego u stóp tronu Jasnogórskiej

Zjazd Powstańców i Wojaków przeciw intrygom „sanacyjnym”

Delegaci nie uznali nowego statutu, narzuconego w Grudziądzu, potępiając stanowisko tych, którzy zgodzili się na oddanie młodzieży przedpoborowej do „Strzelca” — Wybór nowego zarządu okręgowego i delegatów na legalny zjazd Związku

Dn. 12 bm. odbył się w Bydgoszczy w sali Resursy Kupieckiej zjazd delegatów Zw. Tow. Powst. i Wojaków okręgu bydgoskiego. Zjazd ten miał nadzwyczajne znaczenie, miał bowiem zdecydować, czy Powstańcy i Wojacy, przyjmując narzucony w Grudziądzu statut, pójdą pod komendę „Strzelca”, czy zachowają swą samodzielną. Dlatego też zainteresowanie zjazdem było wielkie. Prócz delegatów przybyła bardzo licznie brać wojska, żeby brać udział w tych decydujących obradach. Wiadomo bowiem było wszystkim, że wiceprezes okręgu, drh. Wiśniewski, i inni jego przyjaciele dążą będą do likwidacji okręgu i do przeforsowania „sanacyjnego” statutu. Celem poparcia tych zamierzeń, przybył p. gen. Thommée z liczną świtą oficerów, dalej p. starosta dr. Bereta i delegat Związku p. Kukliński.

Zjazd zagał i przywitał gości drh. wiceprezes Wiśniewski. Następnie uczczono przez powstanie z miejsc poległych bohaterów i zmarłych członków. Dłuższą dyskusję wywołał porządek obrad, gdyż zarząd okręgowy umieścił w nim sprawę likwidacji Okręgu, niby to wykonując uchwały zjazdu grudziądzkiego z dn. 22 marca br. Delegaci, drh. red. Ciesielski i drh. red. Teska, kategorycznie się temu sprzeciwili, wychodząc z założenia, że zjazd w Grudziądzu był nieformalny, więc dzisiejszy zjazd okręgowy obradować musi na podstawie starego statutu. Innego zdania byli pp. Wiśniewski i Kukliński, delegat Związku, którzy koniecznie obradować chcieli w myśl nowego statutu — „już jako przyjaciele „Strzelca”. Jednak olbrzymią większością głosów uchwalono wniosek, że na jeździe obowiązuje stary statut. Więc skreślono z porządku obrad sprawę likwidacji Okręgu, a umieszczono wybór nowego zarządu okręgowego.

W obronie statutu z dn. 22 marca rb. zabierali głos p. major Sulig i p. gen. Thommée, który w swoisty sposób, podniesionym głosem, wygłosił „lekcję patriotyzmu”, przestrzegając „prorocznie” przed następstwami. Zabrał także głos p. starosta dr. Bereta. Następnie goście wojskowi i rządowi z p. gen. Thommée na czele opuścili demonstracyjnie salę obrad. Wymaszerował także delegat Związku p. Kukliński. Manewr ten miał „zastraszyć” Powst. i Wojaków i „zycieliwie” usposobić do „Strzelca”.

Po tem drobnym incydencie obrady bez jakiegokolwiek wrażenia potoczyły się dalej. Po stwierdzeniu ilości prawomocnych delegatów odczytał sekretarz drh. Uciechowski protokół z ostatniego walnego zebrania.

Pani domy takie powstały we wszystkich diecezjach.

3. Odczuwając do dziś dnia żywo pomoc Bożą i opiekę Królowej Korony Polskiej. Najśw. Marji Panny, jakiej doznał naród Polski, kiedy w dzień święta Wniebowzięcia N. M. P. załamała się bolszewicka potęga — zobowiązują się ku wiecznej pamięci z wdzięczności ku Bożej i Macierzyńskiej Dobroci N. M. P. ufundować uroczystą mszę św. dziękczynną, którą co roku w dniu 15 sierpnia była na Jasnej Górze przed obrazem N. P. Marji odprawiana.

Zobowiązują się wśród sodalicyj i w całym społeczeństwie poruszyć myśl, aby na tę mszę św. spieszyły tysiączne rzesze ze wszystkich rubieży Rzeczypospolitej.

4. Odczuwając przykro zapomnienie, jakiego doznaje jedna z największych postaci narodu polskiego, wielki pisarz, kaznodzieja, jałmużnik i bogomódlca, ks. Piotr Skarga, zobowiązują się ze swej strony do usilnej pracy propagandowej, celem uzyskania łask Bożych, na podstawie których Stolica Św. mogłaby zezwolić na oddawanie mu kultu publicznego.

Tuż po zebraniu uformował się kilkunastotysięczny pochód przez miasto na Wawel, gdzie na zakończenie Kongresu odbyło się nabożeństwo celebrowane przez ks. Prymasa. Wieczorem w salach ratusza odbył się raut, wydany przez miasto na cześć uczestników Kongresu.

Ofiarą naszych zasów

jest ten biedny człowiek. Ciężkie troski i kłopoty sprawiają mu często bóle głowy. Z tego powodu ma on zawsze pod ręką oryginalne tabletki Aspiriny, które łagodzą te nieznosne bóle.

Istnieje tylko jedna

ASPIRINA

Każde opakowanie i każda tabletki oryginalnej Aspiriny opatrzone są znakiem BAYER, nr 9246

skiego wnosi apel do obwodów, żeby nie odłączyły się od Związku.”

Wszystkie te wnioski zostały uchwalone.

Przystąpiono teraz do wyboru nowego zarządu okręgowego. Prezesem zarządu okręgowego wybrano przez aklamację drh. Grodzkiego Józefa. Wiceprezesem został drh. Mętkowski z Koronowa, komendantem drh. Strzyżowski, zast. komendanta drh. Kałamaja, sekretarzem drh. Uciechowski, zast. sekr. drh. Masełkowski, skarbnikiem drh. Wolski, referentem oświatowym drh. red. Ciesielski. Komisję rewizyjną tworzą drh. mec. Brzeski, drh. Wawrzyniak i drh. Lewicki, zastępcami są drh. Nowacki, Kolaszewski i Stanek. Do sądu koleżeńskiego wybrani zostali drunowie drh. Beyer, mec. Brzeski, red. Teska, Stanek i Deja. Delegatami na zjazd Związku są: drunowie drh. Beyer, drh. Strzyżowski, red. Ciesielski, red. Teska, Stanek, Grochowski, Kolaszewski, Kowalski, Przewoźny, Pawlicki i Buda.

Zjazd okręgowy dobitnie wykazał, że Powstańcy i Wojacy są zwartą i silną organizacją, która z godnością broni swych praw obywatelskich. Atak, który pewne czynniki podjęły celowo na tak zasłużoną organizację, został po meśku odparty.

Sprostowanie p. starosty Korniaka

Starosta powiatowy w Gostyniu p. M. Korniak nadesłał nam na podstawie par. 11 ustawy prasowej „sprostowanie” artykułu, podanego w „Kurjerze Poznańskim” z dn. 23 marca r. b. p. t. „Ładne „imieniny” — Jak to było w Gostyniu i Rogoźnie”.

P. starosta nie zdaje sobie widocznie sprawy z tego, co można „prostować” na podstawie wyżej wspomnianego paragrafu, pismo bowiem p. Korniaka obejmuje szereg punktów (1, 2, 3, 4 i 6), do których sprostowania nie jest on zgola upoważniony. To też wspomnianych punktów sprostowania zamieszczamy nie myślimy, zaznaczamy tylko, że w zupełności podtrzymujemy twierdzenia naszego artykułu.

Zamieszczamy jedynie punkt 5-ty sprostowania, jako wchodzący w zakres kompetencji p. starosty. Brzmi on następująco:

„Nieprawdą jest, że: „nie było do dyspozycji policji i przez dłuższy czas nie można jej się było doczekać”, prawdą jest natomiast, że policja tak przed akademją jak i podczas akademji pełniła swe obowiązki służbowe należycie.”

Jeśli p. starosta Korniak jest zdania, że istotnie wszystko było w porządku, to niechaj tego zdania pozostanie; polemizować z nim w tej sprawie nie będziemy.

Wizyta biskupa śląskiego u ks. kard. Bertrama

(KAP) Ks. biskup Stanisław Adamski złożył dnia 10 bm. wizytę ks. kardynałowi Bertramowi we Wrocławiu. Przy tej okazji odwiedził ks. biskup Adamski również ks. biskupa-sufrażana Wojciecha, ks. wikariusza generalnego Blaeschkego, ks. oficjara Negwera oraz kilku innych kanoników kapituły wrocławskiej. Kardynał Bertram wydał obiad na cześć ks. biskupa Adamskiego.

Krem sportowy „Ultrasol” Dra Lustra. Uznania godny był pomysł znanej wytwórni lekarsko-kosmetycznych preparatów „Miraculum”, wzbogacenia szeregu swych licznych, znakomych wyrobów wykwintnym kremem, dostępnym niską ceną dla szerszego ogółu. O wielostronnym zastosowaniu tego kremu znajduje czytelnik wskazówki w broszurce, załączonej do każdego preparatu. Tw 1306

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

W Rzymie o preferencjach

Nadchodzące dopiero teraz, wyczerpujące sprawozdania pozwalają nam dokładnie zapoznać się z przebiegiem niezmiernie interesujących obrad rzymskich „Konferencji przygotowawczej do II-giej światowej konferencji pszenicznej”, odbytych w Wiecznym Mieście w dniach 26 marca do 2 kwietnia r. b., przy udziale 48 krajów.

Co w tych obradach jest szczególnie ciekawe i co właściwie stanowiło ośrodek zainteresowania, to dyskusja nad koncepcją preferencji celnych, w której udział wzięły: z jednej strony państwa europejskie, zaś z drugiej strony państwa zamorskie.

Jak wiadomo, koncepcja preferencji celnej dla płodów rolnych, w szczególności dla pszenicy, głośną jest w Europie od przeszło roku, mianowicie szczególnie od czasu, kiedy p. Delaisi w poczytnym swem dziele o paradokсах gospodarczych świata współczesnego przeprowadził podział Europy na Europę A i B, t. j. na Europę zachodnią i przemysłową oraz Europę wschodnio-południową i rolniczą. Podział ten ma na celu wypuklenie charakterystyki oblicza naszego kontynentu i wysnuć stąd wniosek dot. samopomocy Europy w dziedzinie gospodarczej, samopomocy, mającej polegać na preferencji, jaką państwa przemysłowe zachodu winny okazać importowi płodów rolnych, szczególnie zaś pszenicy z rolniczych krajów wschodu, wzamian za co te ostatnie mogłyby zwiększyć swoje zakupy w fabrykach zachodu.

Jak łatwym było do przewidzenia, koncepcja preferencji celnych musiała być bardzo „nie w nos” państwom zamorskim, żyjącym z eksportu pszenicy do Europy, to też na konferencji rzymskiej doszło do skrzyżowania się 2 odmiennych całkowicie poglądów:

Przedstawiciel Argentyny, dr. Perez wystąpił w sposób bardzo zdecydowany, oświadczając, że protestuje przeciwko idei preferencji celnej, gdyż istniejące traktaty handlowe, oparte na klauzuli największego uprzywilejowania, muszą być szanowane, a kraje zamorskie nie mogą ponosić odpowiedzialności za gospodarcze skutki w Europie wielkiej wojny, która była sprawą europejską (sic!).

Argentyńczykowi doskonale odpowiedział (znany nam z pobytów w Poznaniu) rumuński minister Madgearu, który wytknął krajom zamorskim, że właśnie, korzystając z koniunktury, jaką im dawała wielka wojna, rozszerzyły nadzwyczajnie powierzchnię uprawy pszenicy, a wobec tego słuszne jest, aby teraz przyczyniły się do zwalczania ogólnoswiatowego kryzysu rolnego przez deklaratę, w jakim stopniu zamierzają zredukować ową powierzchnię, umożliwiając Europie zastosowanie preferencji wewnątrz-europejskich.

Wynik całej tej dyskusji nie był niestety, pozytywny o tyle, że nie doszło do porozumienia z państwami zamorskimi. Dalejsze debaty zapchnięto na drogę rokowań dyplomatycznych. Mimo to jednak, jako rzecz wartościową poczytać należy wytworzenie się (w ogniu dyskusji z wspólnym przeciwnikiem: krajami zamorskimi) wspólnego frontu europejskiego, którego nie zdoła chyba zbyt osłabić stanowisko neutralne Anglii i wrogie Sowdepji.

Z ZAGRANICY

(z) **Rezultaty paryskiej konferencji cukrowej.** Paryska międzynarodowa konferencja cukrowa zakończyła się porozumieniem w kilku najważniejszych punktach: w sprawie żądań japońskich wprowadzono kompromis, ustalając mianowicie, że komitat, który ma przeprowadzić konwencję, będzie zobowiązany zwolnić 5 proc. zatrzymanych zapasów, jeżeli notowania cukru w Nowym Jorku przez 30 dni przekroczą cenę 2 centów. Przy cenie cukru 2,25 cent. ma być zwolnionych dalszych 2 i pół proc., a przy cenie ponad 2,25 cent. dalsze 2 i pół proc. kontyngentu. Jeżeli komitet przy cenie 2,25 cent. nie zwolni kontyngentu, to przy cenie 2 i pół cent. zwolnionych ma być 5 proc. zapasów. Prawniczy rzeczoznawcy poszczególnych krajów otrzymali polecenie wypracowania tekstów umowy w myśl dyrektyw konferencji paryskiej. W końcu osiągnięto porozumienie co do reprezentacji poszczególnych producentów cukru w stałym Komitecie konferencji

Konjunktury Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	6. 4.	7. 4.	8. 4.	9. 4.	10. 4.	11. 4.
Pszenica						
Warszawa	—	31.00	—	32.00	32.50	—
Poznań	—	—	30.00	31.50	32.00	32.00
Lwów	—	28.25	—	—	29.00	—
Lublin	—	28.50	—	—	29.00	—
Żyto						
Warszawa	—	25.00	—	26.00	26.00	—
Poznań	—	—	23.50	25.50	26.50	27.00
Lwów	—	22.00	—	—	22.50	—
Lublin	—	21.00	—	—	22.50	—
Jęczmień						
Warszawa	—	25.50	—	26.00	26.00	—
Poznań	—	—	22.50	23.50	24.00	24.50
Lwów	—	—	—	—	23.25	—
Lublin	—	22.50	—	—	23.00	—
Owies						
Warszawa	—	25.00	—	25.00	25.00	—
Poznań	—	—	22.00	23.00	23.50	23.50
Lwów	—	25.50	—	—	27.00	—
Lublin	—	22.00	—	—	23.50	—

Przerwa świąteczna w obrotach ziemiopłodami na rynkach światowych nie ustatkowała jeszcze dotąd normalnym transakcyjnym. Osią zainteresowań są obecnie przewidywania na урожай z nowych żniw. Stoją one, jak dotąd, pod znakiem zapytania, gdyż utrzymuje się obawa, iż długotrwałe susze i również kilkudniowe przymrozki w marcu wyrządziły poważne szkody w procesie wegetacyjnym. Na rynku kanadyjskim wzmagają się podaż pszenicy.

Europejskie rynki przy bardzo małych obrotach nie wykazywały naogół większych zmian. Kupcy wstrzymują się od dokonywania transakcyj terminowych oraz od roblenia większych zapasów. Z uwagą śledzi się rynek niemiecki. Rzesza przygotowuje nowy eksperyment w dziedzinie przywozu pszenicy. Okazuje się bowiem, że zapasy krajowe nie wystarczają do nowych żniw. Wobec tego trzeba będzie obniżyć stawki cła przywozowego i wpuścić większe partje pszenicy. Ponieważ jednak Niemcom zależy na utrzymaniu sztucznego stanu pomyślności rolnictwa przez podtrzymanie wysokiej ceny ziemiopłodów, a nagłe otwarcie granic dla przywozu mogłoby zaszkodzić, wobec tego szuka się formy umożliwienia przywozu. Mówi się, że drogą rozporządzenia ustanowi się monopol przywozowy na pszenicę, który będzie dzierżył albo sam rząd, albo też kilka kontrolowanych przedsiębiorstw. Byłoby to nowy eksperyment w dziedzinie celnej, dotąd niespotykany, świadczący o postępie interwencji rządu niemieckiego w życiu gospodarczym.

W kraju wzrost ceny ziemiopłodów trwa w dalszym ciągu. Szczególnie mocna jest zwyżka na pszenicę. Z końcem poprzedniego tygodnia sprawozdawczego, mianowicie w dniu 1 kwietnia b. r., placono za 100 kg pszenicy w Poznaniu 28 zł, a w dniu 11. b. m. 32 zł. W przeciwstawieniu do Poznania, gdzie pszenica podrożała o 4 zł, w Warszawie wzrost ceny wynosił tylko 2 i pół zł. Jeszcze większa jest rozpiętość ceny w życie między powyższymi dwoma terminami; wynosiła ona 1. 4. 22,50 zł, gdy obecnie notuje się żyto po 27 zł. Również jęczmień i owies zwyżkowały

na wszystkich rynkach krajowych. Tendencja jest wszędzie mocna przy średnich obrotach i wzmocnionym popycie. Z ubolewaniem jednak wypadła stwierdzić, że rolnictwo realnych korzyści z obecnej zwyżki cen ciągnąć nie będzie. Musiało ono bowiem dla uzyskania pieniędzy na pokrycie najpilniejszych zobowiązań sprzedać wszystkie zbiory znacznie wcześniej, zachowując nieledwie tyle, ile potrzeba na zaspokojenie własnych potrzeb. Byłoby jednak ciekawe dowiedzieć się, o ile skorzstały z okresu niskiej ceny ziemiopłodów państwowe zakłady zbożowe, czynią większe zakupy. Wśród rolników obiegają bowiem niepokojące wiadomości, że zapasy krajowe są już na wyczerpaniu i że śladem Niemiec na przednówku będziemy przywozić żyto i pszenicę z zagranicy.

Masło

Tydzień poświęteczny na rynkach maślanych upłynął pod znakiem wyraźnego spadku notowań. Na rynkach zagranicznych daje się wyczuwać przesycenie towarem i osłabienie popytu, wskutek czego notowania mają tendencję zniżkową. Notowania berlińskie, obniżone dnia 9. b. m. na 128, 120 i 108 Rm., utrzymały się w dniu 11 b. m. na tym samym poziomie.

Na rynku krajowym ceny obniżyły się o 20—40 gr na 1 kg. Tendencja w dalszym ciągu słaba, zapotrzebowanie niżej średniego. Hurtowe ceny masła za 1 kg masła wynosiły w Poznaniu przy końcu ub. tygodnia 4,80 zł za masło deserowe mleczarskie I gat. i 4,40 za II gat.

Jaja

Ceny jaj wobec wzrastającej podaży w dalszym ciągu zniżują. Cena targowa za 1 mendel wynosi 1,40—1,50 zł. Za towar eksportowy placono w Poznaniu w dniu 10 b. m. 135—145 zł za 1 skrzynię 24 kopywa.

Ostatnie biuletyny z giełd zagranicznych donoszą również o tendencji zniżkowej.

Bydło i mięso

Ze względu na święta żydowskie i brak kupców z Łodzi i Warszawy ceny na krowy obniżyły się na targowicy poznańskiej z ub. tygodnia o 4 zł na 100 kg, natomiast na jałowice i buhaje popyt był ożywiony i ceny podniosły o 2 zł. Na rynku trzody chlewnej świnie cięższe pomimo słabego spędu były w zanedbaniu i obniżyły się w cenie o 10 zł jedynie świnie bekonowe cięższe silnym pokupem i zwyżkowały do 122 zł za 100 kg.

Cielęta zniżkowały o 6—10 zł, owce o 2—4 zł na 100 kg. Na pozostałych giełdach krajowych ceny trzody chlewnej i cieląt spadły o 3—5 gr na 1 kg, ceny bydła rogatego utrzymane przy mocnej tendencji.

Sytuacja na londyńskim rynku bekono w dniu 10. b. m. uległa dalszej poprawie. Bekony polskie zwyżkowały zależnie od gatunku o 6—8 sh. za 1 cwt., co w rezultacie wpłynęło na zwyżkę notowań świn bekonowych w kraju.

Manufaktura

W przemyśle włókienniczym zarówno w bielkim jak i łożdkim zauważono większe ożywienie obrotów. Napłynął szereg zamówień od kupców prowincjonalnych. W bielskich fabrykach tkanin wełnianych sezon letni należy uważać za ukończony. Uskarżano się z wielu stron, że nagły zwrot zimy w marcu zaszkodził bardzo zakupom w okresie przedświątecznym. Słaby jest natomiast napływ zamówień zagranicznych, gdyż odbiory liczą na zniżkę cen tkanin

obroty podlegają stawce normalnej w wyskości 2 proc. (a)

Z KRAJU

(k) **Nadzory i upadłości w Wielkopolsce w I kwartale 1931 r.** W pierwszym kwartale 1931 r. zarządono w okręgu Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu 17 upadłości, z czego na Poznań przypada 11, na prowincję 6. Nadzorów sądowych w tym samym czasie zarządono 14, z czego w Poznaniu 3, na prowincji 11.

(k) **Ze stosunków ubezpieczeniowych.** W notatce z dnia 30 marca r. b. zatytułowanej „Ze stosunków ubezpieczeniowych” zawarta była informacja, że Warszawskie Tow. Ubezpieczeń należy do concernu Assicurazioni Generali w Tryjeście. Jak się dowiadujemy z najpewniejszego źródła, informacja ta była mylna, gdyż concern Assicurazioni Generali nie jest zainteresowany w kapitale Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń, i we władzach tego Towarzystwa nie jest reprezentowany.

(k) **Przemysł superfosfatowy w sezonie wiosennym.** Sezon wiosenny w przemyśle superfosfatowym, obejmujący miesiące styczeń, luty, marzec i połowę kwietnia w roku bieżącym zawiódł całkowicie. W r. 1929 sprzedaż w tym okresie wyniosła 88 tysięcy tonn, w roku 1930 w tym samym czasie 45 tysięcy tonn, natomiast sprzedaż tegoroczna wyniosła do końca marca zaledwie 9 tysięcy tonn, co stanowi około 23 proc. w stosunku do roku ubiegłego. Na wytworzenie tego rodzaju niepomysłnej sytuacji wpłynęły nie tylko naturalne tendencje rynkowe do kurczenia się zbytu w okresie kryzysu, lecz również momenty uboczne, jak przedewszystkiem powstrzymanie się od zakupów w związku z rządową akcją zniżki cen, oraz przejawiające się w kołach rolniczych tendencje w kierunku powstrzymywania się od stosowania nawozów sztucznych. Jeżeli w tych warunkach fabryki krajowe nie zatrzymały całkowicie swego obiegu, to jedynie dlatego, że przemysł nawozowy pracuje w warunkach długoterminowych umów surowcowych. Umowy te zawierane były przed wojną na okres do 10 lat. Terminy te po wojnie uległy skróceniu, przeciętnie do lat 5, cju Wspomniane zobowiązania umowne ciąży na przedsiębiorstwach i zmuszają je do odwołania momentu zatrzymania produkcji. Niemniej 5 przedsiębiorstw zostało już unieruchomionych, a co do reszty przewidywać można, że staną w kwietniu. Istniejące zapasy wystarczą co najwyżej na dwa lata, licząc normami spozycia 1930 r., które były o wiele wyższe od tegorocznych.

(k) **Nowa taryfa towarowa między Polską a portami na Dunaju.** Na ukończeniu są już prace nad taryfą towarową pomiędzy Polską a portami przedaunkowymi na Dunaju w Komarnie i Bratislawie. Taryfa ta umożliwi kalkulację bezpośrednich stawek przewozowych pomiędzy Polską a wszystkimi portami, położonymi na Dunaju aż do ujścia Dunaju i wpłynie dodatkowo na wzmocnienie ruchu towarowego na tych linjach. Przygotowana jest również zmiana taryfy towarowej pomiędzy Czechosłowacją a portami polskimi, która wprowadzi szereg zmian i uzupełnień. Polsko-czeska taryfa towarowa będzie w najbliższym czasie również uzupełnioną i rozszerzoną w drodze dodatku I do części II-2 oraz przez wprowadzenie nowego zeszytu (5), zawierającego nowe taryfy artykułowe.

(k) **Przemysł cukrowy.** Od początku kampanji 1930/31 do końca lutego wysyłki cukru na rynek krajowy wynosiły 133.845 tonn w wartości cukru białego wobec 136.421 tonn w tymże samym czasie kampanji poprzedniej, w miesiącu lutym zaś wysłano 22.939 tonn cukru wobec 23.262 tonn w lutym r. ub. Oznacza to zmniejszenie wysyłek o 1,9 proc. Ponieważ jednakże równocześnie zmalały zapasy cukru, jakie znajdowały się w dniu 1 marca r. b. w magazynach Banku Cukrownictwa — w stosunku do zapasów per 1. 3. ub. r. — o ca 4.300 tonn, przeto można stwierdzić że faktyczna konsumpcja w omawianym okresie dała pewną, aczkolwiek nieznaczną tylko, nadwyżkę o ca. 1,4 proc., tempo sprzedaży w ciągu marca jest dość powolne, mimo okresu przedświątecznego. Międzynarodowe rynki cukrowe w dalszym ciągu nie wykazują większego zainteresowania, zajmując stanowisko wyzeczkujące wobec prac nad doprowadzeniem do zawarcia ostatecznej międzynarodowej umowy cukrowniczej. Jednakże od połowy marca panuje tendencja dość stała, niezawodnie z uwagi na utrwalające się przesądzenie, że uda się przezwyciężyć trudności, które narazie jeszcze stoją na drodze do sfinalizowania umowy ostatecznej, a która to sprawa zajmować się będzie ponowna międzynarodowa konferencja cukrownicza, zwołana na koniec b. m. do Paryża. W uwzględnieniu postanowień przedwstępnej umowy w wszystkich odnośnych państwach przewidziane są mniej lub więcej daleko idące restrakcje w produkcji cukru w nowej kampanji. Co do polskiego cukrownictwa, to ogólnie jest dążenie do ujęcia produkcji w nowej kampanji w ten sposób, by umożliwić likwidację „stocków” — czyli ilości, które pozostałyby ponad kontyngent eksportowy, uzyskany przez Polskę — w możliwie najkrótszym czasie, co jest z uwagi na koszty składowania cukru oraz na płynność cukrowni, jedynie racjonalne. W tym celu należało odpowiednio zredukować kontyngenty buraczane

KRONIKA GOSPODARCZA

PRZED TARGAMI POZNAŃSKIMI

(t) **Ruch na terenach Targowych.** Na terenach Targów Poznańskich zawrzało doroczne życie. Pawilony przybierają już odświętną szatę, wielu robotników zajętych jest przy odnawianiu, malowaniu i czyszczeniu budynków. Jednocześnie przygotowują się tereny na wolnym polu dla przyjęcia eksportów ciężkiego przemysłu. Wewnątrz pawilonów rozpoczęto budowę stoisk. Targi tegoroczne będą urozmaicone dużą ilością zjazdów gospodarczych. W Poznaniu odbędzie się zjazd Izby przemysłowo-handlowej przy współudziale delegata min. przemysłu i handlu, oraz zjazd polsko-jugosłowiański. Związek Tow. Kupieckich zwołał na 25 kwietnia dorocznego zjazd delegatów, tak, aby mogli oni uczestniczyć w otwarciu Targów. Poza tym odbędzie się w tym czasie cały szereg zjazdów branżowych. Izba Rzemieślnicza zwołuje zjazd złotników, jubilerów i brzoźników.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Udzielanie ulg przy eksporcie.** Ministerstwo skarbu okólnikiem z 10 marca br. Nr. D. V. 2939/4 wyjaśniło, co następuje:
1) do przyznawania zwolnienia od podatku obrotowego na zasadzie art. 3 p. 15. ustawy z 15 lipca 1925 r. o podatku przemysłowym nie jest konieczne udowodnienie eksportu półfabrykatów i gotowych wyrobów prawidłowymi księgami handlowymi,
2) przy udzielaniu ulg przy eksporcie surowców krajowych na zasadzie rozporządzenia ministrów skarbu i przemysłu i

handlu wydanych na podstawie art. 94 p. 1 ustawy winny być przedstawione prawidłowe księgi handlowe.

3) eksport zarówno półfabrykatów i gotowych wyrobów jak również surowców, powinien być w zasadzie udowodniony deklaracjami celnymi, w razie niemożności jednak przedstawienia przez podatnika tych deklaracji może być udowodniony innymi wiarygodnymi dowodami, których cena należy do władz wymiarowych; takimi dowodami mogą być zaświadczenia urzędów celnych, zaświadczenia eksportowe związków eksportowych, listy przewozowe i t. p.; w razie udzielenia ulgi w podatku od obrotu na podstawie jakiegokolwiek dowodu, przedstawionego przez podatnika, winna władza wymiarowa na dowodzie zaznaczyć, że dowód ten został wykorzystany przy wymiarze podatku przemysłowego za dany rok dla danego podatnika.

4) W razie wątpliwości, czy dany artykuł jest półfabrykatem, czy też surowcem, winny władze wymiarowe zwracać się o rozstrzygnięcie do ministerjum skarbu, które w porozumieniu z fachowcami ministerjumi lub organizacjami wyda odpowiednią decyzję.

5) obroty uzyskane z eksportu półfabrykatów i gotowych wyrobów, oraz surowców korzystających z ulg przy wywozie, nieudowodnionego w sposób wyżej wskazany, podlegają normalnej stawce 2%; takiej samej stawce 2 proc. podlegają zawsze obroty uzyskane z eksportu surowców, niekorzystających z ulg przy wywozie.

6) sprzedaż do Gdańska wszelkich artykułów nie może korzystać z ulgowych stawek podatkowych z art. 7 ustawy i takie

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Fala ognia na prowincji

Trzydzieści rodzin bez dachu w Dakowach Mokrych — Straty wskutek pożaru w cukrowni w Gostyniu wynoszą 650 tys. zł żywy inwentarz padł pastwą płomieni — Fatalne następstwa zabawy z ogniem

Straszliwy pożar szalał wczoraj popołudniu i wieczorem w Dakowach Mokrych (pow. grodziski). Rozpoczął się on o godz. 17 w domu mieszkającym własności p. Wojciecha Haeuslera, zajmowanym przez kilku lokatorów. Z powodu wiatru ogień rozszerzył się bardzo szybko i począł grozić całej wsi. Płomienie z wielką szybkością przerzucały się z budynku na budynek, powodując w całej wsi ogromny popiół. Spłonęło 6 domów mieszkalnych, 6 chlewów i 5 stodół, tak, że 15 rodzin pozostało bez dachu. Na szczęście nie było ofiar w ludziach. Jak się okazało, ogień powstał od wadliwego kominu. Wysokości powstałych strat narazie nie ustalono.

W sprawie wielkiego pożaru w cukrowni w Gostyniu, władze śledcze przeprowadziły dochodzenia. Oszacowano również powstałe straty, oceniając je na sumę 650 tys. zł. Pastwą płomieni padło około 50 tys. kwintali suszonych wytlóków, wartości do 450 tys. zł, oraz część zabudowań magazynu. Straty pokrywa Ubezpieczenie Cukrowni w Polsce z siedzibą w Warszawie.

W dochodzeniach stwierdzono, że groźny ten pożar powstał wskutek samozapalenia się gazów, wytworzonych przez fermentację zwilżonych wytlóków. Ponieważ samozapalenia z tej przyczyny zdarzały się już kilkakrotnie, a straż cukrowni opanowywała zazwyczaj ogień przy pomocy robotników fabrycznych, nie przypuszczano, że tym razem nie uda się jej opanować żywo.

Przed południem odczuwano woń spaliny na dziedzińcach cukrowni. Fabryczna straż szukała miejsca pożaru przez dłuższy czas, zabezpiecza-

jąc się przed działaniem gazów masekami. Gdy w pewnej chwili wyrąbano otwór w murze magazynu z suszonymi wytlókami i rozerwano nasyp tych wytlóków, pożar wybuchł z gwałtowną siłą. Nastąpiła pewnego rodzaju eksplozja tłumionych poprzednio i palących się materiałów. Straż ogniowa nie miała dostatecznej siły, by stłumić samą ogień, dopiero przy pomocy okolicznych straży zlikwidowano pożar dzięki czemu uratowano magazyn z olbrzymimi zapasami cukru i maszynami.

Dalej również wielki pożar z nie stwierdzonej narazie przyczyny, srożył się w Dochowiu (pow. wągrowiecki). Ogień zniszczył w zabudowaniach rolnika p. Stefana Jacka dwa chlewy, przyczem również żywy inwentarz padł pastwą pożaru. W płomieniach zginęły m. in. 2 krowy, 4 cielaki, 10 świń, 30 kur i kilkanaście kaczek. Straty ocenia się na około 20 tys. zł.

W Dubinku (pow. rawicki) 5-letni synek chałupnika p. Józefa Krystka zapalił chlew, który poszedł z dymem doszczętnie z szkodą około 500 zł. Również w Kowalewie (pow. szubiński) nieletnie dzieci zapaliły budynki rolnika p. Ernesta Beckera. Spłonął doszczętnie dom mieszkalny, wartości około 2 tys. zł.

Ponadto paliło się w Grodzisku (pow. leszczyński) u p. Wojciecha Pralata, któremu spłonął chlew i zboże, u Oswalda Sachweka w Koźmincu (pow. krotoszyński), gdzie poszła z dymem stodoła i chlew. W Mysłakowie (pow. mogileński) zniszczył ogień wszystkie zabudowania gospodarskie p. Jana Bizanca. Pastwą płomieni padła stodoła, szopa, stajnia i obora. (k)

nazwiska: Nikodem Dłużewicz, K. Sikorski, Wł. Łukaszewicz, K. Maj i Leon Szulz. Hersztem był Dłużewicz. Zrabowany łup oddawano paserom Borowskiemu, J. Drejerowi, Fr. Stołowskiej, Helenie Olbrich i M. Sikorskiemu. Wymienieni również stanęli w poniedziałek przed sądem. Prokurator wniósł o skazanie wszystkich razem na karę ciężkiego więzienia przez 25 lat. Rozprawę zamknięto w poniedziałek, a przewodniczący dr. Cyprjan zapowiedział ogłoszenie wyroku na dziś.

Dziś przed godz. 12,30 ogłosił sąd wyrok, mocą którego Nikodem Dłużewicz skazany został na łączną karę ciężkiego więzienia przez 5 lat bez uwzględnienia jakichkolwiek okoliczności łagodzących. Sikorskiemu wymierzono karę ciężkiego więzienia przez 3 lata, Szulzowi — przez rok, Łukasiewiczowi — przez 6 miesięcy. Drejera zasądzono na 3 miesiące, M. Sikorskiego — na 1 miesiąc więzienia przyczem karę odroczone warunkowo na 2 lata. Maja skazano na 3 miesiące. Reszta oskarżonych uwolniono od kary. (z)

„Ojciec i syn“

Premjera w Teatrze Polskim w sobotę:

Piszą nam z kancelarii Teatru Polskiego:

Niezwykle miłą i ciekawą premjerę przygotowuje Teatr Polski, tym razem sięgając do literatury duńskiej. Pełna zacięcia, ciepła, pogodna komedia G. Essmana „Ojciec i syn“ należy do typu zawsze mile witalnych sztuk, wnosząc ze sobą dużo pogody, jasności, a zarazem odrębności w traktowaniu tematu, ujmowanego wciąż pod coraz innym kątem widzenia.

Przygotowany od dłuższego czasu ten utwór niewątpliwie spotka się z dobrym przyjęciem publiczności poznańskiej, darzącej względami sztuki nie szarpiące nerwów w zbyt ostry sposób. „Ojciec i syn“ zapowiadają się jako widowisko sympatyczne i ciekawe. Premjerę wyznaczono na sobotę.

Koncert Sokolic

udał się pod względem artystycznym doskonale

Ruchliwe nasze sokolice urządziły w sali Ogrodu Zoologicznego bardzo

ciekawy koncert, z którego dochód przeznaczono na bardzo szlachetny i godny jak najwyższego poparcia cel, a mianowicie — na budowę sokolni. Niestety publiczność niezbyt dopisała, a szkoda, bowiem program był naprawdę starannie dobrany, a i wykonany bez zarzutu.

W części wokalne czarował swym aksamitnym tenorem o niezwykłej czystości i dźwięczności p. Stanisław Roj, artysta opery poznańskiej, który wykonał: „Pamiętam ciche, jasne, złote dni“ Karłowicza, arję z opery „Janek“, oraz dwie pieśni Griega — „Kocham cię“ i „Żeglarz“. Publiczność gorąco oklaskiwała naszego świetnego śpiewaka. Nie skąpiono również braw p. Wandzie Kędziorównie, posiadającej bardzo miły głos; wykonała ona arję: Zuzi z „Verbum Nobile“ i „Flisa“ Moniuszki, oraz z „Casanovy“ Różyckiego i „Zemsty Nietoperza“ Straussa. Akompanjował doskonale p. prof. Marjan Sauer.

Nielada atrakcją wieczoru był występ p. Wł. Brackiego, który deklamował z właściwą sobie maestrią fragmenty z „Kordjana“, oraz „Lilij“. Ogólny poklask zdobyły rytmiczne pioski sokolic połączone z deklamacją, wyświeczone i starannie ułożone przez p. Nożyńską. Wreszcie orkiestra uzupełniła dobrą orkiestrą pocztowców.

Całość, raz jeszcze podkreślamy, była bez zarzutu. Organizatorem a specjalnie p. Dobroczyńskiej, przewodniczącej okręgowego wydziału sokolice należy się pełne uznanie.

KALENDARZYK

Wtorek, 14 kwietnia 1931.

Słońce: wschód 5,00 — zachód 18,48 — długość dnia 13 godzin 51 min.

Księżyc: wschód 4,15 — zachód 14,55 — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 3 st. C. Pochmurno. Wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 749 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 17 st. Cels., najniższa plus 2 st. Cels.

Przewiednia pogody na środe: Nadal pogoda niestała, pochmurno i chłodno, z słonkością do deszczu. Kal. rz.-kat.: Walerjan — jutro Krescenty Kal. słow.: Myślimir — jutro Wacław Bł.

KRONIKA KOŚCIELNA

— Arcybiskupie Seminarjum Duchowne w Poznaniu powiadamia swych kleryków, że semestr letni rozpocznie się w sobotę 18 bm. o godzinie 18. Dyrekcja P. K. P. przedłużyła zniżki kolejowemu. (—) Ks. dr. Rolewski, rektor.

OSOBISTE

— Na wieczny spoczynek. Wczoraj o godzinie 16 odbył się pogrzeb śp. Leona Eckerta, budowniczego i zasłużonego na niwie społeczno - narodowej obywatela. Kondukt, prowadzony przez ks. Misiołka w otoczeniu duchowieństwa wyruszył na cmentarz świętomarciński przy ulicy Bukowskiej. W pogrzebie wzięły udział liczne organizacje, których członkiem był Zmarły, za trumną zaś kroczyła rodzina, znajomi, przyjaciele i szerszy ogół społeczeństwa. Orszak żałobny poprzedzały dwie orkiestry: Uczestników Powstania i firmy H. Cegielski. Przed mogiłą odśpiewało „Poznańskie Tow. Oratoryjne“, którego członkiem zmarły był przez długie lata — „Módlmy się“ Moniuszki. (z)

— Niezwykły jubilat. Na walnym zgromadzeniu Banku Ludowego na Jeżkach, które odbyło się przy nader licznych udziałach członków, uczciło zgromadzenie współpracownika naszego pisma, red. Kazimierza Ziółkowskiego. Przewodniczący rady miejskiej p. W. Hedinger, który przewodniczył zebraniu, podniósł, że red. Ziółkowski jako przedstawiciel „Ore-downika Wielkopolskiego“ oraz „Kurjera Poznańskiego“ po raz 25 z rzędu uczestniczył w charakterze sprawozdawcy na walnym zgromadzeniu jeżyckiego Banku Ludowego. Zebrani przez powstanie zgottowali jubilatowi owacje, a prezes p. Hedinger z ramienia zarządu banku wręczył p. red. Ziółkowskiemu upominek w postaci srebrnej papierosnicy z odpowiednią dedykacją. W gorących słowach z rzadki objaw uznania, podziękował niezwykły jubilat. (z)

— Nominacja. Jak się dowiadujemy, dyrektor Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu p. Brunon Sikorski mianowany został przez p. Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z p. Ministrem Spraw Zagranicznych radcą dla handlu zagranicznego.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Ważne zebranie Towarzystwa Pomocy Społecznej odbędzie się w dniu 23 bm. o godz. 17,30 na salce parafialnej przy kościele jeżyckim. Na porządku obrad

Przy ischias (zapalenie nerwu kulszowego) po zażyciu ziana naczczu szklanki naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“ następuje lekkie obfite wypróżnienie, do którego przyłącz się później przyjemne uczucie wypróżnienia się. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 9247

sprawozdanie roczne, wybór zarządu i rady oraz wolne głosy. Zebranie odbędzie się bez względu na ilość obecnych członków.

— * Z Koła L. O. P. P. im. Tadeusza Kościuszki. W sobotę 18 bm. o godzinie 18 odbędzie się w Kasyńce Oficerskiej D. O. K. VII. nadzwyczajne ogólne zgromadzenie członków Koła przy Stowarzyszeniu Ofic. przeniesionych w stan spoczynku, powstałego z b. Koła L. O. P. P. im. Tadeusza Kościuszki w Poznaniu, celem uzupełnienia wyborów do zarządu i komisji rewizyjnej Koła. Wszystkich P. T. Członków, którzy posiadają legitymację, wystawioną przez Koło L. O. P. P. im. Tad. Kościuszki, uprasza się, aby na to Zgromadzenie przybyli.

WYCHOWANIE, KURSY

— * Poznańskie Tow. Kursów Technicznych (ul. Bergera 5) uruchamia w dniu 20 bm. kurs spawania i cięcia metalu, z udziałem p. inż. Biernackiego z Warszawy, wybitnego specjalisty w tym dziale. Wykłady i praktyczne ćwiczenia będą się odbywały w specjalnym laboratorium Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu. Kurs trwać będzie 3 tygodnie; opłata 75 złotych płatna zgóry. Blisze wiadomości i zapisy w kancelarii Szkoły w godzinach urzędowych 8 do 15 i 17,30 do 19.

— * Kursy Praktyczne Języka Francuskiego (organizowane przez Rząd Francuski). Trzeci kwartał od kwietnia do czerwca b. r. rozpoczął się w poniedziałek 13 bm. Słuchacze, którzy zamierzają zdać egzamin i uzyskać dyplom, powinni bezwarunkowo korzystać z nadzwyczajnych udogodnień, jakich się udziela w tym kierunku. Opłata na najniższym kursie 4 zł, na wyższych 12 zł kwartalnie. Wpisy u pp. profesorów i sekretarjacie (w Stowarzyszeniu Polsko-Franc.) ul. Śew. Mielżyńskiego 26-27 codziennie od godz. 5-7 po poł.

WYKŁADY

— * Kurs higieny odżywiania organizuje Koło Ulepszania Metod Pracy Dom. w lokalu Państw. Szkoły Handl. i Przem., narożnik Focha i Zwierzynieckiej. W dniu 15 bm. o godz. 5 po poł. odbędzie się pierwszy wykład o towaroznawstwie żywnościowym, który wygłosi p. inż. Hetper i poruszy w nim sprawę badania środków spożywczych i przeprowadzania ich kontroli we własnym zakresie, a także o pobieraniu prób do analizy i t. d. Pierwszy wykład obejmie takie produkty, jak woda, mięso, jaja, następnie zaś mleko, ser, tłuszcz, mąkę, drożdże, cukier, jarzyny, miód, owoce i t. d. Zapisy na cały kurs lub na poszczeg. wykłady na miejscu przed wykładem.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Ogród Botaniczny. Od dnia 16 bm. będzie otwarty dla publiczności Ogród Botaniczny przy ulicy Dąbrowskiej (wejście od ul. Botanicznej). Godziny otwarcia od 9 do 19.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Święcone w Narodowej Organizacji Kobiet. Sekcja charytatywna N. O. K. wydelegowała swe najdzielniejsze członkinie, do urzędzenia święconego dla biednych z przytulku na św. Rochu. Święcone zastawiono w biurze N. O. K.; znalazły się na stołach, wśród wielkonoceń zieleń, zwoje kiełbas, sterty strucli i cukrów. Ks. rekt. Cieszyński łaskawie poświęcił dary, przemawiając w serdecznych słowach, poczem życzenia świąteczne złożyła przewodnicząca sekcji, posłanka Grossmanówna, a członkinie rozdzieliły dary. Otrzymało je 8 osób z przytulkiem, wtem 36 dzieci; ponadto rozdano 25 porcji kiełbas dla biednych poza przytulkiem. N. O. K. wyraża na tem miejscu swą wdzięczność za przesłanie darów poniższym fir-

Czytelnikom Naszym,
przejeżdżającym
przez

Berlin

przypominamy, że otrzymują naj-
świeższe numery

„Kurjera Poznańskiego“

we wszystkich kioskach
gazetowych

na dworcach i w wiel-
kich hotelach

mom poznańskim: Fiermle W. Gramlewicz (ul. 3 Maja 7), K. Jerzykiewicz (ul. św. Marcina 15), K. Przybyła (ul. św. Marcina 24), Fr. Różycki (ul. św. Marcina 54), J. Czwojdzński (ul. św. Marcina 77), Figaszewski (ul. Wrocławska 8), Fr. Rakoczy (ul. Rom. Szymańskiego) i Golak. (z)

— **Towarzystwo „Jedność” pod wezw. św. Stanisława** urządziło dla swych członków i starców wspólną święconkę w pierwsze święto Wielkanocne na salce p. Zielińskiego. Do stołu suto zastawionego zaproszono 35 osób dorosłych oraz ich dzieci. Ojciec Nalewaj z parafji Zmartwychwstania Pańskiego poświęcił dary i wygłosił stosowne przemówienie. Zaproszone ugoszczono śniadaniem i kawą, zaś dzieci łakociami. Nastroj był bardzo serdeczny. Po śniadaniu oddzielono wszystkich środkami spożywcymi. Tow. „Jedność” poczuwa się do obowiązku złożenia na tej drodze wszystkim ofiarodawcom serdecznego „Bóg zapłać”.

— **Przyspieszenie pociągów.** W nowym rozkładzie jazdy przewiduje się przyspieszenie pociągów na różnych liniach. W tym kierunku odbywają się próby. (k)

— **Z Kola Absolwentek II Szkoły Wydziałowej.** Koło urządziło w niedzielę piękną wieczornicę w auli szkoły wydziałowej przy ul. Działyńskich. Licznie zebrana publiczność była zachwycona udatnym programem i jego wykonaniem. Zagrano jednoaktówkę Fredry „Dwie bliźni” oraz krotkochwile „Biuro strażeni”. Świetnie dopisali soliści p. Mrozówna jako wykonawczyni utworu fortepianowego i p. Tulasiewicz, który odegrał kilka utworów na wiolonczeli. Duet wokalny siostr Kłosównych był udatną propagandą polskiego morza. Wspomnieć wypada jeszcze o wesołym monologu p. Sobczakówny. Każdy punkt programu świadczył o staranności i talencie wykonawczyń. (k)

— **Lustracja aptek.** W poniedziałek wieczorem komisja sanitarna województwa dokonała rewizji służby aptek nocnych, by stwierdzić ewentualne niedomagania. Skonstatowano m. i., że w 10 aptekach nie przestrzegano należyte przepisów dotyczących wywieszania świetlnych napisów o dyżurach. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— **Znaleziony granat.** W pewnym domu przy ul. Słowackiego znalazł p. Piotr Lipiński granat małego kalibru. — Niezwykle znanisko oddał p. Lipiński w komisariacie VIII. Wdrożono śledztwo. (k)

— **Kradzieże i włamania.** Przy św. Wojciechu 21 a włamano się do mieszkania p. Apolonji Gola. Złodzieje skradli zegarek złoty znaczony literami M. G., oraz bieliznę i odzież. — Również włamano się do mieszkania p. Wawrzyńca Bruzdy przy ul. Piotra Wawrzyńskiego 9. Złodzieże zabrali 320 zł gotówka i czarny materiał na płaszcz damski. — Przy ul. Polnej 19 z mieszkania p. Stanisława Sędziaka skradziono odzież i bieliznę. (z)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wypadek samochodowy.** Na placu Świętokrzyskim samochód P Z 46 812 najeżdżał p. Amandę Lechner, mieszkającą przy ul. Wielkiej 8. Z powodu pokaleczenia panią Lechner opatrzone w lecznicy miejskiej. (z)

— **Raczej umrzeć, niż wyrzec się tańca!** Wczoraj przy Dolnej Wildzie nr. 62 kominiarz pewien spostrzegł w piwnicy leżąca na ziemi 18-letnią Joannę D., która popełniła zamach samobójczy, trując się kwasem solnym. Desperatkę odratowano pogotowie ratunkowe. Powodem usiłowanego samobójstwa były nieporozumienia z ojcem, bowiem ojciec, dbał o dobrą opinię córki, występującej jako tancerka w jednym z poznańskich kabaretów, martwił się tem srodze i zabronił jej tańczenia na parkiecie. Uparta a rozjemliwana w cygańskim życiu córka, zamdemontowała przeciwko usprawiedliwionemu ze wszech miar aktowi woli rodzicielskiej — zamachem samobójczym. Miejmy nadzieję, że się poprawi. (k)

— **Pożar w wędzarni.** U mistrza rzeźniczego p. Karola Reschkego przy ul. Marsz. Focha 53 wybuchł pożar w wędzarni. Ogień stłumiono, jednak powstały znaczniejsze straty, gdyż spłonęły szynki i wyroby mięsne wartości około 500 zł, i wyroby uległy uszkodzeniu urządzenie elektryczne. (k)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Znalezienie zwłok.** W stawie w Baranowie (pow. gnieźnieńskim) znaleziono zwłoki 70-letniego gospodarza Adama Ochotnego. Padł on prawdopodobnie ofiarą wypadku, zablądziwszy wieczorem w drodze z dworca kolejowego. — W kanale na łakach w Wojnowicach znaleziono zwłoki kobiety, w których rozpoznano 62-letnią Marjanę Wolną z Gobiężyna (pow. grodziski). Narazie nie ustalono, czy padła ofiarą nieszczęśliwego wypadku, lub też popełniła samobójstwo. (k)

— **W Bydgoszczy popełniła samobójstwo,** trując się lizolem, 47-letnia Józefa Krenz, zamieszkała przy ul. Nakielskiej. Desperatka zmarła. Przyczynę rozpaczliwego kroku nie stwierdzono. (k)

— **Śmiertelnie przynięciony przez wagon.** Podczas przetaczania wpadł pod wagon w Inowrocławiu 17-letni uczeń ślusarski miejscowych warsztatów kolejowych Wacław Jabłoński. Obrażenia były tak ciężkie, że Jabłoński zmarł wkrótce w szpitalu. (k)

— **Ofiara obowiązku.** Na szosie między Bukiem a Wojnowicami wpadł w poniedziałek na drzewo motocykl policyjny z Poznania.

Jechali nim funkcjonariusze poznańskiej służby śledczej, by poczynić zdjęcia na miejscu znalezienia zwłok śp. Wolnej. Fotograf policyjny, starszy posterunkowy służby śledczej p. Konrad Roeder upadł z siedzenia, odnosząc lekkie wstrząs mózgu i okaleczenia zewnętrzne. Kierowca motocyklu i drugi funkcjonariusz wyszli bez szwanku. (k)

KRONIKA SĄDOWA

— **Za pobicie i pokaleczenie.** Robotnik Roman Górny przechodząc w podchmielonym stanie przez ul. Szewską, uderzył zupełnie bez powodu łaską w głowę napotkanego p. Suchorskiego tak silnie, że tenże upadł na ziemię. Górny dopadł swej ofiary i w dalszym ciągu okładał ją kijem; p. Suchorski odniósł przytem złamanie nogi. Zjawił się posterunkowy i ujął brutalą, napadniętym zaś zajęło się pogotowie lekarskie. Na poniedziałkowej rozprawie sądowej prokurator domagał się ukarania zawodajki ciężkim więzieniem przez rok. Sąd wymierzył mu karę zwykłego więzienia przez pół roku. Górny może sobie powinszować łagodnego wyroku. (z)

— **Złodziej dworcowy skazany.** Znany już policji kryminalnej Ludomir Aftowicz jest z zamilowania „operatorem” dworcowym. Niedawno znou na dworcu tutajszym wyciągnął z kieszeni gospodarzowi Janowi Bardzikowi portfel. Został jednak przychwyty i stanął onegdaj przed sądem, który wymierzył mu karę więzienia przez pół roku. (z)

SPORT

Ciężka atletyka

Zawody wewnętrzne oddziału ciężkoatletycznego Kl. Sp. H. Cegielski odbywać się będą 17 i 18 b. m. we własnej sali przy ul. Górna Wilda 180. Początek zawodów każdorazowo o godz. 19. Ze względu na dobrą formę drużyny, oraz zdobycie mistrzostwa spodziewać się należy dużego zainteresowania temi zawodami. Finały odbędą się 18 b. m. o godz. 19.

Piłka nożna

Polskie Kol. Sędziów obsadziło zawody ligowe w dniu 19 b. m. jak następuje: „Legja” i „Warta” w Warszawie p. Rutkowski, „Wisła” i „Garbarnia” w Krakowie dr. Niedziński, „Pogoń” i „Warszawianka” we Lwowie p. Liebermann (Kra-ków), „L. K. S.” i „Polonia” w Łodzi p. Marczewski. (Tel. wł. — zw.)

Nadzwyczajne walne zebranie OZPN odbyło się w Białymstoku, mające za zadanie zlikwidowanie zatargu pomiędzy klubami białostockimi i grodzieńskimi. Pod kierownictwem delegata PZPN p. mjr. dypl. Jachiecia, toczyły się obrady, początkowo bardzo burzliwe, ale po rzeczowych wyjaśnieniach delegata PZPN uspokojono się i załatwiono cały szereg spornych spraw w sposób kompromisowy, przyczem siedzibą pozostawiono mimo wniosku Grodna w Białymstoku. Prezesem okręgu pozostał działacz sportowy prof. Rybarczyk z Białegostoku. (Tel. wł. — zw.)

O mistrzostwo klasy C POZPN. „Dyskobolja” i „Grom” 4:1 (0:0); mecz ten odbył się w Grodzisku i odznaczał się brutalnością gry, tak, że bramkarzowi „Gromu” złamano obojczyk. — „Głuchoniemi” i „Stella” Żabikowo 0:14.

O puchar Davisa

Reprezentację Angli do rozgrywek pucharowych ustalono w następujący sposób: H. W. Austin, F. I. Perry, G. P. Hughes i C. H. Kingsley. Pod koniec bieżącego miesiąca spotykają się Anglicy z Monaco w Plymouth.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Cech Krawiectwa Damskiego.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 14 bm. o godz. 20 w lokalu Cechu przy ul. Romana Szymańskiego 10 parter prawo.

— **Koło Muzyczno-Sceniczne „Dzwon”.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 15 b. m. o godz. 20 w sali p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Tow. Śpiewu im. F. Nowowiejskiego, Poznań - Łazarz.** Zebranie plenarne w środę, 15 bm. o godz. 20 w lokalu p. Dusika, ul. Marsz. Focha 62. Na porządku obrad referat o pieśni polskiej.

— **Tow. św. Władysława, Filja Łazarz.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę 15 bm. o godz. 19 w lokalu p. Bonowej, ul. Marsz. Focha 85, połączone z koncertem.

— **Tow. „Jedność” p. w. św. Stanisława.** Plenarne zebranie odbędzie się 15 bm. o godzinie 18,30 na sali p. Jarockiej, ulica Masztalarska 8. Pouczający referat wygłosi ks. rektor Cieszyński p. t. „Encyklika Ojca Świętego o małżeństwie”.

— **Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego, Dziel. III Zamek.** W środę dnia 15 bm. o godz. 20 w lokalu Boulevard, pl. Nowomiejski, odbędzie się zebranie miesięczne. Na porządku obrad m. i. wykład p. Duxa „O zebrahaniach” oraz inne bardzo ważne sprawy.

— **Koło Seniorów Stow. Młodz. Polskiej Poznań, Boże Ciało.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 15 bm. o godzinie 20 w sali parafjalnej. Na zebranie to zaprasza się wszystkich członków Koła oraz byłych członków Stow. Młodzieży Polskiej Poznań Boże Ciało.

— **Stow. Porządku Publicznego, dziel. IV (Wilda).** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 16 bm. o godz. 19,30 w lokalu p. Figla, Wierzbicice 27.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 11 kwietnia 1931 r.

Marcin Lambryczak, robotnik, 89 l. Katarzyna Teresa, bez nazwiska (podrzutek) około 14 mies. Bernard Schultz, koszykarz, 28 l. Artur Moliński, bez zawodu, 71 l. Józef Jan Nepomucen Szrajbrowski, lakiernik fabryczny, 54 l. Franciszek Jaraczek, cieśla, 71 l. Matylda Eckardtowa z d. Appelówna, 75 l. Marja Kazimiera Zioloeka z d. Moczarowska, 47 l. Leon Kempiski, tokarz, 34 l.

Dnia 13 kwietnia 1931 r.

Agnieszka Bluemel, bez zawodu, 73 l. Franciszek Stanisławski, mistrz stolarski, 63 l. Marja Henschke 1 m. Hans Konrad Oton v. Treskow, właściciel dobra rycerskiego, 64 l. Henryk Józef Nowak 12 lat. Józef Wojtaszyk 1 m. Franciszek Florczak, kołodziej, 29 l. Katarzyna Mańczakówna, robotnica, 57 l. Zbigniew Kaczmarek, praktykant kasowy, 18 l. Wojciech Goracznik, obuwnik, 60 l. Stanisława Musielska z d. Niklewska, 72 l. Jan Trotzer 10 godz. Kazimiera Jackowiakówna 1 m. Józef Maćkowiak 4 l. Doris Blatt, gospodyni, 84 l. Krystyna Grześiówna 2 godz. Jan Rózek, pom. krawiecki, 41 l.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Środa, dnia 15 kwietnia 1931.

Poznań (335 m.) godz. 7.15 Gazeta poranna; godz. 13.00 Sygnał czasu; godz. 13.05 Koncert gramofonowy; godz. 14.00 Komunikaty; godz. 14.30 Kwadransy Tow. Ziemiaków; godz. 17.00 Audycja dla dzieci w wyk. Wujcia Czesia; godz. 17.45 Koncert solistów. Wykonawcy: Edmund Gizejewski (skrzypce); Włodzimierz Pietrzycki (klarnet); godz. 18.45 Świat książek (wygl. Jan Emil Skiński); godz. 19.15 Interludjum gramofonowe; godz. 19.25 Radjogawęda żołnierska org. przez D. O. K.; godz. 20.30 Koncert międzynarodowy z Budapesztu via Warszawa; godz. 22.00 Sygnał czasu, komunikaty P. A. T. sport., i polic.; godz. 22.15 Muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Warszawa (1412 m.) godz. 12.10 Muzyka gramofonowa; godz. 14.50 Radjokronika; godz. 15.35 Dla maturzystów: „Słowacki” (Odczyt I) — prof. Leon Płoszowski; godz. 15.50 Dla maturzystów: „Ruchy rewolucji w r. 1848” — prof. Janusz Iwaszkiewicz; godz. 16.10 Komunikat dla żeglugi i rybaków; godz. 16.15 Kwadrans dla najmłodszych; godz. 16.45 Muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Człowiek w przestępcy”; godz. 17.45 Koncert popularny; godz. 19.10 Skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 19.25 Muzyka gramofonowa; godz. 19.40 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.00 „Wśród książek”; godz. 20.15 Odczyt muzyczny; godz. 20.30 Koncert międzynarodowy z Budapesztu. Wykona Orkiestra Opery Budapeszteńskiej, Ernest Dohnanyi (dyr.) Elżbieta Sandor (sopran) i Ince Stefanial (fort.); godz. 22.10 Feljton p. t. „Święto chleba w Wenecji”; godz. 22.25 Recital Marji Labia. Na fortep. tow. prof. L. Urstein; godz. 23.00 Muzyka taneczna.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: A. Koniczkowa za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 10 zł; — Merry Koralewska i ranta 1,50 zł; — Pawłowska za otrzymane zdrowie z prośbą o dalsze, 5 zł; — Nowak (Szwajcarska 21) z podziękowaniem za otrzymaną pracę 5 zł; — Zbigniew Szymański 20 zł; — Edward Paczkowski 5 zł; — K. S. 5 zł; — A. K. 10 zł; — W sprawie skargi prywatnej Reid c/a Owczarek 10 zł; — St. Katwińska 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 674,70 zł.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **P. Pawłowski, Poznań.** Zdaniem naszym jest Pan spodkobierca, który ze spadkodawczynią mieszkał stale wspólnie, t. zn., że prawa najmu przeszły na Pana z mocy ochrony lokatorów. Niech Pan czeka na wynik procesu. (a.k.)

— **P. Pluciński, Poznań.** Mieszkania takie podlegają ochronie lokatorów co do wypowiedzenia, t. zn. nie mogą być wypowiedziane bez ważnej przyczyny, jednak w stosunku do nich możliwa jest swobodna umowa o wysokości czynszu. Umowa musi być na piśmie, czynsz nie jest w górę ograniczony. Jednakże z chwilą wygaśnięcia umowy pisemnej nie kończy się stosunek najmu. Jeżeli więc umowa wygasła, to lokator zobowiązany jest płacić tylko czynsz ustawowy, jeżeli dobrowolnie kontraktu nie przedłuży. Natomiast w okresie obowiązywania umowy musi być płacony czynsz umówiony i płacenie czynszu niższego, np. ustawowego, powoduje skargę eksmisyjną. (a.k.)

— **N. N. w N. Dziedziczy Pani** w jednej czwartej, dzieci po trzy osma. W stosunku do masy spadkowej stanowi Pani z dziećmi wspólność do niepodzielnej ręki. Jeżeli zależałoby Pani na zniesieniu jej, mogłaby Pani przeprowadzić dział spadkowy przez sąd. Podatek 2 proc. (a.k.)

— **P. Werwicki.** Niema ustawy, która by tego zabraniała. (a.k.)

— **N. N., Kościan.** Innemi słowy: zawarł Pan ugodę sądową, którą przymusiło wykonano, a skarga zaczepiająca została odrzucona. Czy tak? Jesteśmy zdania, że nie Pan już w tej sprawie nie robi. Okoliczność, że nie powódka jest właścicielem, a jej ojciec, w sporze nie odgrywa żadnej roli, gdyż skargę o eksmisyję z mieszkania można wytoczyć nie tylko na podstawie prawa własności, lecz również na podstawie np. użytkowania. Dalszy proces uważamy za beznadziejny. Orzecznictwo, o którym Pan wspomina, dotyczy tylko sublokatorów, dla których nieprzyjęcie innego odpowiedniego mieszkania stanowi powód do wypowiedzenia. Za wykonanie egzekucji na podstawie prawidłowego tytułu wykonawczego nie można żądać odszkodowania. Radzimy poniechać sprawy. (a.k.)

WARSZAWSKA SZOPKA POLITYCZNA 1931

Kina Stylowego w środę, o godz. 8 wiecz., **Wja prawdziwego humoru**, cieszyć się w całej Polsce ustaloną sławą, zbyteczną jest zatem rzeczą rozwodzić się nad jej walorami. Wystarczy nadmienić, że pp. **Hemar, Lechoń i Tuwim** są stalymi dostawcami przebojowych piosenek i skeczów do Teatru „Qui pro quo” w Warszawie, który głównie dzięki wspaniałym i niezrównanym tekstom tychże jest najlepszym teatrem w Polsce. Wedle głosów prasy warszawskiej, tegoroczna Szopka polityczna posiada **tekst rewelacyjny**, a pod względem **humoru**, tym razem przeszli autorzy sami siebie. Poznańska publiczność, która jeśli chodzi o **dowcip i satyrę** — znana jest ze swego wybrednego gustu, będzie miała rzadką sposobność spędzenia wieczoru w atmosferze **prawdziwej wesołości**, na którą złożyć się aktualności Poznania.

Premjera Szopki odbędzie się w sali Kina Stylowego w środę, o godz. 8 wiecz., następne zaś przedstawienia w czwartek i piątek o godz. 7.15 i 9.15 wieczór. **Ceny biletów bardzo przystępne!** Bilety nabywać można w firmie F. Zygartowski, ul. Gwarna. zw 28 842

Każdy

widzieć powinien wielki program wiosenny teatru rewji „**Dobry Wieczór**” przy ul. Fr. Ratajczaka 21 g (3 minuty od Pl. Wolności) pt. „**Włosna idzie**” w 2 częściach a 17 obrazach, pióra najwybitniejszych autorów rewjowych Polski. Wielki półfinał „**Pochwała walca**” napisał A. M. Swinarski. Pozaatem zawiera program ten szereg nowości specjalnie dla „**Dobrego wieczoru**” skomponowanych, szerokie pole do popisu znalazła w tej rewji świetna **Mela Grabowska** — dalej niezrównany amant operetki stołecznej, znany chlubnie z namiętnych piosenek i piosenek **Kazimierz Szerszyński**, którego „**Lola**” i bisowane piosenki wzbudzają szczerzy zachwyt widowni i są obok numerów **Meji Grabowskiej** gwóździem programu. Specjalna wzmianka należy się **Biance Orszaniek** — Michałowi Daneckiemu i **Romanowi Juraszkowi**, którzy w skeczach różniemają do łez publiczność, zbierając rzęsiste brawa przy otwartej kurtynie. Niemniejsem powodzeniem cieszą się nastrojowe piosenki prof. **Z. Zawrockiego** i lekki repertuar **J. Sulimy**. Balet pod kierownictwem baletmistrza **Jana Fabiana** a w wykonaniu **Eugenji Popielewskiej**, **Marji Zerańskiej** — **Jana Fabiana** i **Pawła Dobieckiego** tradycyjnie bisuje swoje produkcje co najlepiej świadczy o ich wartości.

Codziennie dwa przedstawienia o godz. 7.15, 9.15 wiecz. Przedsprzedaż biletów w kolekturze J. Langerera przy ul. Fredry, nar. Sew. Mielżyńskiego. zw 28 855

Teatr Wielki

DZIŚ — „Lady Chic”. Środa, 15. 4. „Carmen”. Czwartek, 16. 4. „Lady Chic”. Piątek, 17. 4. „Młyn djabelski”. Sobota, 18. 4. „Lady Chic”. Niedziela, 19. 4. popołudniu „Piękna Helena”.

Niedziela, 19. 4. wieczorem „Cavaleria rusticana” i „Pajace”.

Poniedziałek, 20. 4. „Lady Chic”.

Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par”, ul. 27 Grudnia 18. od godz. 10 do 17. W niedziele i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13.45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Gwiazdki z nieba”. Środa, 15. 4. „Koniec i początek”. Czwartek, 16. 4. „Koniec i początek”. Piątek, 17. 4. „Ulica”. Sobota, 18. 4. „Ojciec i syn”. Premjera. Niedziela, 19. 4. o godz. 15 „O zonach złych i dobrych”. Ceny niższe. Niedziela, 19. 4. wiecz „Ojciec i syn”. Poniedziałek, 20. 4. „O zonach złych i dobrych” po raz 25.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Tamten” — Gościny występ **Junoszy - Stępowskiego**. Środa, 15 4. „Tamten”. Występ **Junoszy - Stępowskiego**.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cywar p. Zygartowski, narożnik ul. Gwarnej.

Teatr Rewja — Dobry Wieczór

DZIŚ — „Włosna idzie”.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIĘ KULTURALNE W ŚWIECIE KULIS NA ZACHODZIE SŁOWIAŃSZCZYZNY

ŻYCIĘ KULTURALNE

NOWY „PAMIĘTNIK WARSZAWSKI”.

Z Warszawy donoszą nam:

Donosiliśmy już o interesującym resumé krótkich, ale ważnych dzieł „Ladu”, jakie podał w ostatnim „Pamiętniku warszawskim” p. Jerzy Warchałowski. Jest to tylko cząsteczka bogatego materiału, jaki w ostatnim zeszycie znajdujemy. Rozpoczyna go prof. Adam Żółt Zółtowski wywodami „O idei ewolucji w filozofii” — które to wywody kontynuują dyskusję nad teorią ewolucji, podjętą w swoim czasie przez „Pamiętnik” i teraz dalej prowadzona, jako jedna z „kwestji ciągłych”. Wacław Berent podaje drugi obraz ze swego konspektu czasów stanisławowskich i późniejszych, zatytułowawszy „Wywłaszczenie Muz”. Niezwykle ciekawo to studjum kulturalne, ujęte w zwarty i barwny opis, ma za przedmiot tym razem uczenie ks. Onufrego Kopczyńskiego, słynnego pijarogramatyka, oraz jego rozprawę z księciem Muratem w pałacu Potockich na Krakowskim Przedmieściu. Obficie jest reprezentowana poezja, z Leopoldem Staffem na czele, między autorami znajduje się też zwany krytyk literacki J. S. E. Skiński. Wystawiona własnie w Teatrze Narodowym sztuka p. Zofji Rygier-Nalkowskiej „Dzień jego powrotu” dostarczyła kilku scen jako nowalji teatralnej avant la lettre. Ciekawym urywkiem jest też rozdział z przygotowanej do druku nowej powieści p. Marji Dąbrowskiej.

W dział folkloru, związanego tym razem nader blisko z literaturą („Dziady”), wprowadza nas p. Czesław Pietkiewicz drugą częścią swego studjum o „Umarłych w wierzeniach Białorusinów”. Dział krytyczny, obszerny i interesujący, zamyka ten zeszycy jednego z trzech miesięczników literacko-kulturalnych, jakie ogółem w Polsce mamy... Liczba to wcale niepocholeba, niestety. (lw)

Zgon uczonego. Z Krakowa piszą nam: Na Uniwersytecie Jagiellońskim i na Akademii Umiejętności znów powiewają żałobne chorągwie. W wieku zaledwie lat 65, w pełni pracy naukowej, zmarł s. p. prof. dr. Karol Klecki, jeden z najwybitniejszych polskich patologów eksperymentalnych. Syn sztablekarza wojsk polskich Królestwa Kongresowego, po ukończeniu gimnazjum warszawskiego, studiował w Dorpacie w latach 1885—1891, gdzie też otrzymał doktorat wszech nauk lekarskich, potwierdzony później w r. 1894 w Krakowie, gdzie się zamierzał osiedlić i gdzie już w czasie ferij jako student pracował, zwracając uwagę niezwykle zdolnościami. Prof. Teichman, Cybulski, Rydygier, Gluziński, Parański liczyli go do swych współpracowników, pozatem zagranicą uczestniczył w pracach prof. Miecznikowa w Paryżu, prof. Exnera i Strickera w Wiedniu, Schultze i Rossbacha w Jenie, Unverrichta w Dorpacie itd. Z docenta patologii ogólnej i eksperymentalnej w Krakowie został w r. 1898 nadzwyczajnym, w r. 1901 zwyczajnym profesorem tego przedmiotu, zaś od r. 1927 był członkiem czynnym nasze Akademii. Zyskał sobie nieomal imię zarówno w kraju, jak zagranicą, gdzie wslawiły go paryskie prace w zakresie badań nad zjadliwością bakterij przewodu pokarmowego i patogenezą zapalenia otrzewnej. Polska nauka poniosła ciężką stratę. (kn)

MUZYKA

Muzyka w Wilnie. Donoszą nam z Wilna: Nasz kwartet im. Stanisława Moniuszki wykonał na ostatnim wieczorze kwartet smyczkowy wes-dur Beethovena, kwintet fortepianowy Saint-Saensa, oraz kwartet smyczkowy Różyckiego. Towarzystwo Filharmoniczne zaprosiło na koncert kompozytorski Witolda Maliszewskiego, przebywającego stale w Warszawie. Orkiestra wykonała Scherzo, wyjątek z baletu opery „Sirena”, oraz Suitę, p. Dicksteidna odegrała na fortepianie „Fantazję kujawską” z orkiestrą zaś p. Borkiewicz-Wyleżyńska odśpiewała szereg pieśni. Sukces artystyczny był wielki, lecz publiczność nie dopisała na prawdziwie zawstydzenie wileńskiej melomanji. (mw)

LITERATURA

Pośmiertny tomik Ejsmonda. Zbiór poetycki „Czarnolas”, wydany przez księgarnię św. Wojciecha wzbogacił się tomikiem poezji tragicznej zmarłego Juliana Ejsmonda pt. „W słońcu”. Tytuł starczy za streszczenie. Ukochanie przyrody, miłość życia wogóle, pogłębiona o poczucie wieczności, świetlany spokój i radość są strunami, na których Ejsmond wygrywa swoje szlachetne pieśni. Pisze językiem przejrzystym ja kstrumieniami górskimi, wszystko, na co spojrzy, rozkwita mu w oczach barwą i dźwiękiem poetyckim. Odrazu się czuje, że on rymów nie dobiera, i głos nie składa, a tylko śpiewa, bo musi. Odkłada się „W słońcu” z wrazeniem, że świat jest lepszy, — wraca się po to, aby znów skrzepić się tem przekonaniem, którego ludziom nigdy za wiele w życiowych przeprawach. W tych wynurzeniach o rzadkiej delikatności, subtelności i wdzięku, odnajdą czytelnicy Ejsmonda, wstrząsnęci jego tragicznym zgonem w kwiecie lat, niezniszczalne, pogodnie piękno, które po sobie zostawił. In

SHAW JEST GRANY W LONDYNIE NA CZTERECH SCENACH ODRAZU

Wybijanie zębów policjantom podczas nocnych awantur ulicznych może mieć różne sposoby zastosowania, jak i różne konsekwencje. Jeśli młoda, „dobrze wychowana” panna wybije stróżowi prawą parę zębów, to takie „argumentum ad hominem” może mieć zarówno tragiczne jak i komiczne możliwości rozwoju. Dowcipnemu komedjopisarzowi może posłużyć jako znakomita atrakcja. W tem zorientował się naturalnie Shaw i zbudował dookoła takiego incydentu komedję swą „Fanny's First Play” („Pierwsza sztuka Fanny”), której bohaterka, Małgorzata Knox, posługuje się takim właśnie argumentem, aby udowodnić równość praw pici pięknej i brzydkiej. Premjera tej dowcipnej i mądrej sztuki zelektryzowała Londyn dwadzieścia lat temu do tego stopnia, że musiano ją powtórzyć przeszło 600 razy, pomimo iż wówczas umyślnie przemilczano nazwisko autora. Obecnie znowu grają ją w londyńskim Court Theatre. Rolę muskularnej Miss Knox (której nazwisko, wymawiane „noks”, fatalnie przypomina popularny i u nas „knock-out”) gra słynna aktorka Iris Baker, a służącego, który jest przebrany za księcia, gra Gerald Lawrence.

Równocześnie wystawiają Shawa w innych teatrach Londynu, tej stolicy bogatej w najrozmaitszego kalibru sceny. Gdy utworzyła się w ostatnich latach ubiegłego stulecia „Stage Society” (coś jakby „Tow. Przyjaciół Sceny”), zorganizowała ona jako pierwsze swo przedstawienie komedję Shawa „You Never Can Tell” („Nigdy nie można wiedzieć”). Słoneczna ta komedja uczyniła Shawa ulubieńcem publiczności. Obecnie odbędzie się staraniem tego samego towarzystwa wznowienie jednej z najbardziej charakterystycznych jego sztuk, „Widowers Houses” („Domy wdowców”). Utwór ten, gdzie Shaw występuje w ulubionej swej roli „ekonomisty”, odegrano w wielkiem powodzeniem w czasie zeszłorocznego festiwalu dramatu angielskiego w Malvern. Na tegoroczny „Malvern Festival”, mający się odbyć w sierpniu, Shaw podobno pisze nową sztukę.

Old Vic, najsynniejszy z teatrów na południowym brzegu Tamizy, słynący zwłaszcza z przedstawień shakespeareowskich, daje obecnie arcywesołą komedję „Arms and the Man” (której tytuł reprodukcją wstępne słowa Eneidy „Arma virumque” a po polsku brzmi: „Bohaterowie”). Z aktorów John Gielgud daje świetne groteskowe studjum Bułgara a Miss Marie Ney efektownie gra romantyczną Bułgarkę Rainę. A że tę samą sztukę gra równocześnie teatr „Saddler Wells” w północnym Londynie, przeto G. B. Shaw dożył tego triumfu, że trzy jego sztuki są równocześnie grane na czterech londyńskich scenach. Są zaś to dzieła już znane i nieraz ogywane, w Polsce również wszystkie swego czasu cieszyły się wielkiem powodzeniem.

Dr. M. Z. Arend.

Poznań.

Miastem trzech różnojęzycznych teatrów jest Ryga. Korzystają na tem autorzy, będący w modzie. Obecnie teatr lotewski w Rydze wystawił po lotewsku „Elżbietę, królową angielską” F. Brucknera. Dramat ten był już tam wystawiony po niemiecku w Deutsches Schauspielhaus oraz po rosyjsku w teatrze rosyjskim.

Pisma nadesłane

„Ziemia”. Zesz. 7. Treść: T. Cieślowski: „Stara Warszawa w zwierciadle sztuki powszechnej”. — H. Żółowska: „Wierba w praktykach i obrzędowości polskiej”. — W. Szrajberówna: „Wieczór dyskusyjny w Tow. Popierania Przemysłu Ludowego”. — A. Ratyński: „Kolebka OO. Marjanów”. — Kronika. — Z piśmiennictwa. — Korespondencja.

„Prasa”. Zesz. 3. Treść: F. Głowiński: „Prasa, pogadanka i reklama”. — S. Z. Zakrzewski: „Stosunek do ogłoszeń”. — J. S. Szczerbiński: „Dziennik podstawą polityki ogłoszeniowej”. — J. Kucubiński: „Dwie bolączki”. — M. Grzegorzcyk: „Francuski kodeks ogłoszeniowy”. — „Dzieje efemerydy”. — Życie organizacyjne. — Kronika krajowa. — Rynek krajowy. — Przegląd ustaw i rozporządzeń. — Sądowictwo a prasa. — Kronika zagraniczna. — Przegląd piśmiennictwa.

„Przegląd Księgarski”. Nr. 7. Treść: „Zniesienie cen katalogowych”. — Dr. W. Gottlieb: „Działalność wydawnicza”. — T. Turkowski: „Dola i niedola księgarstwa przed stu laty”. — Kronika. — Z życia organizacyjnego. — Dział urzędowy Związku Księgarzy Polskich.

BADACZ NAUKOWY CZESKI O LITERATURZE POLSKIEJ

Rozwój literatury słowiańskich, ich geneza, wzajemne stosunki, pokrewieństwa i związki, ostatniemi czasu budzą coraz więcej zainteresowania. Głównie pociągają badaczy kwestja ich wspólnoty czy odrębności, ich ducha i oblicza zewnętrznego. Porównawcze traktowanie przedmiotu daje tu wyniki nieraz niezmiernie ciekawe i charakterystyczne. Omawia się te problemy w czasopiśmie, powstają systematyczne opracowania całości.

Przed rokiem zgórą ogłosił znakomity nasz uczony, Aleksander Brückner, „Zarys dziejów literatury słowiańskich” (w lwowskiej Bibliotece Sławiścycznej, t. 9), o którym to dziele pisaaliśmy w swoim czasie na łamach Działu Kultury i Sztuki. W tym samym roku, profesor Uniwersytetu Karola w Pradze, znany sławista czeski, Jan Machal, wydał trzeci tom wielkiego swego dzieła, poświęconego literaturze słowiańskiej*). Obejmuje ów tom okres realizmu i pozytywizmu wieku XIX a Polska jest w nim obserwowana potrafiowana. Zasady układu książki i ujęcia przedmiotu wyjaśnił autor we wstępie do tomu I. Patrzy więc on na literaturę słowiańską z punktu widzenia ogólnieuropejskich prądów literackich i kulturalnych, jak: renesans, oświecenie, romantyzm, realizm i naturalizm. Dokoła tych głównych zjawisk i kierunków grupy je poszczególnie literatury, wykazując, w jaki sposób i w jakim stopniu odzwierciedliły się w nich powyższe pierwiastki, jak się one do tych kierunków stosunkowały i co przyniosły nowego. Otrzymaliśmy tedy szereg obrazów z dziejów literatury słowiańskich, które widzimy w najważniejszych epokach rozwoju.

Plan swój przeprowadził prof. Machal przejrzysto, z gruntowną znajomością rozległego przedmiotu i wytrawną umiejętnością metodyczną. Charakterystyki tła ogólnego, prądów literackich i poszczególnych pisarzy są przemyślane i wyraziste, wykład jasny i prosty. Zarzuciłby można brak wydatniejszego porównawczego traktowania literatur w stosunku do głównych kierunków europejskich. Oczywiście nie wszędzie byłaby dostateczna podstawa do takiej porównawczej syntezy, niemniej jednak tam, gdzie rozwój literatury wpływał ze wspólnych źródeł kulturalnych, naświetlenie takie byłoby niewątpliwie interesujące.

Każdy rozdział książki poprzedzony jest wstępem, w którym autor kreśli obraz danego środowiska, jego tło ogólne, warunki kulturalne i polityczne. Lwia część tomu trzeciego przypada literaturze rosyjskiej, mianowicie jej realizmowi. Zkolei opracowania zostały literatury: ukraińska i białoruska, następnie polska, czeska, łużycka, słowiańska, serbochorwacka i bułgarska. Literaturę polską przedstawił autor w okresie pozytywizmu. Charakterystykę podłożył i warunków, wśród których zrodził się i wyrósł pozytywizm polski, nakreślono trafnie, uwydatniając rysy zasadnicze epoki, m. in. jej krytyczny stosunek do romantyzmu. Krytyka pozytywistyczna (Spasowicz, Chmielewski, Tarnowski) wysunięta na czoło. Twórczość poetów i pisarzy przedstawiona w rozdziałach o poezji, powieści, dramacie. Sylwetki literackie Asnyka, Konopnickiej, Orzeszkowej, Prusa, Sienkiewicza, Rodziewiczówny, Weyssenhoffa, Reymonta, skreślone piórem wytrawnym, dają czytelnikowi jasne pojęcie o rodzaju talentu pisarza, o jego indywidualności twórczej i zasługach literackich. Niektórych jednak potraktowano zbyt skąpo (n. p. Kraszewskiego w tak charakterystycznym okresie przejściowym), a niektórych, jako należących do następnej epoki, zupełnie pominięto, choć należała im się wzmianka przynajmniej ogólna. Zasiłgiwała też na zwięzłe omówienie ówczesna satyra, której przedstawicielami byli: Jan Lam, Mieczysław Pawlikowski, L. Zajaczkowski. Dzieło prof. Machala, dzięki wysokim swoim zaletom, odda nauce literatury słowiańskich usługi pierwszorzędne.

Dr. Stefan Wierczyński.

Poznań.

*) Machal Jan, Slovaňské literatury. Díl III. (Novoceská Bibliotéka, c. 36).

PIEŚŃ ŁUŻYCKA O CHROBRYM

L w ó w, 12 kwietnia.

Niedługo stosunkowo i dawno, bo w latach 1002 do 1033 należały Łużyce do Polski. A przecież pamięć o tych czasach, pamięć króla-księcia Chrobrego żyje dotąd w ludowej pieśni łużyckiej. Bo mimo oderwania od rodziny słowiańskiej, mimo ciężkich warunków politycznych, silne jest wśród Serbów łużyckich poczucie narodowe. Szczególne odrodzenie Łużyce zaczyna się w połowie ubiegłego stulecia, a Polacy spełnili w nim doniosłą rolę.

W ostatnim zeszycie wydawanego w naszym mieście „Ruchu Słowiańskiego”, poświęconym całkowicie Łużycom, znajduje się artykuł W. T. Wiśtockiego p. t. „Dar Polski dla Łużyce”, w którym omawia autor pracę jednego z najwybitniejszych polskich działaczy sprawy łużyckiej, Wilhelma Bogusławskiego.

Z wielkim zapałem i siłą nakładem oddał się Bogusławski pracy nad odrodzeniem ginącego w morzu niemieckim narodu łużyckiego i ochronieniem go od niechybnej zguby. Jako urzędnik w ministerstwie wojny w Petersburgu gromadził skrupulatnie wszystko, co dotyczy Łużyce, studiował dzieła i artykuły czeskie, polskie i rosyjskie. Dwa razy odbywał podróż na Łużyce. Z ks. Hórnikiem wydał wspólnie w języku łużyckim dzieło: „Historija serbskeho naroda”. Moralnie i materialnie popierał wszystkie narodowe poczynania Łużycczan, m. in. znaczną ofiarą pieniędzy uratował „Macierz Łużycką” od katastrofy finansowej.

Największym dziełem Bogusławskiego są cztery tomy p. t. „Dzieje Słowiańszczyzny północno-zachodniej do połowy XIII wieku”, odznaczone nagrodą w roku 1882 przez poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk — oraz „Rys dziejów serbo-łużyckich”.

W tej ostatniej pracy, w rozdziale o panowaniu polskiem na Łużyczach pisze, że lud łużycki pomimo odległości lat rządy polskie „przechował w pamięci i do dziś dnia nuci jeszcze o polskiej zadobczy. Musiała ta pieśń głęboko zapasać do jego serca. Musiał ten lud serdecznie sprzyjać Polakom i Chrobremu, kiedy radość swoją z odniesionych wojennych triumfów, połączył z hojnością wodza polskiego i zdarzenie to obiekł w formę pieśni ludowej. Gdyby nawet pieśń ta nie przechowała nam wspomnień o przyjaźni Serbów ku Polakom, to czyż nie są najlepszym dowodem tego Wetenicy?*) Ujęci w karby posłuszeństwa niemieckiego, postawieni wspólnie z cesarskimi ludźmi do obrony grodów margrafstwa Miszońskiego, Wetenicy na każdym kroku okazują niechęć ku cesarstwu, nie chcą się bić z Polakami, wchodzą z nimi w umowy; a lubo Niemcy szubienicą karzą przemieściców, nic to nie pomaga. Wetenicy burzą się przeciw swym naczelnym grafom, obwołują śmierć im i wydadają nieprzyjaciółom powierzone ich obronie bramy i przedmieścia”.

Wspominana przez Bogusławskiego pieśń ludowa pt. „Serbów korzyści” w tłumaczeniu Romana Zmorskiego brzmi następująco:

Serby na Niemców w bój ciągnęli,
Choć po niemiecku nie umieli.
Koniki swoje posiadali,
Ostrogi sobie przypinali.
Ostre swe miecze przywiesili,
W szerokie pole wyruszyli.
Pierwszy krok z wrogiem bój stoczyli,
Wielkie korzyści zeń zdobyli.
Gdy się król-księżę o tem dowie,
Wszystkich walecznych przed się zowie.
Wszystkim darował nowe stroje,
Wszystkich policzył za swe woje.
Drugi krok z wrogiem bój stoczyli,
Wielkie korzyści zeń zdobyli.
Gdy się król-księżę o tem dowie,
Wszystkich walecznych przed się zowie.
Każdemu nowa dana szata
Z jasnego jako krew szkarłata.
Trzeci raz z wrogiem bój stoczyli,
Wielkie korzyści zeń zdobyli.
Gdy się król-księżę o tem dowie,
Wszystkich walecznych przed się zowie.
Jako przybyli wszyscy zaś doń,
Bułany dostał się każdemu koń.
Bułany dostał się każdemu koń,
I jeszcze jasna do boku broń.

K. T.

*) Ród wojowników serbskich.

Pragnienia Senegalczyków i... podatek od perfum

W tych dniach doniosła prasa francuska, że podatek od perfum będzie niebawem znacznie podwyższony. Postanowienie francuskich władz skarbowych nie zwróciłoby prawdopodobnie na siebie większej uwagi, gdyby nie to, że spowodowały je głębsze przyczyny, o których niepodobna przemilczeć. Wiadomo, iż alkoholizm rozszerzył się w ostatnich latach w kolonii francuskiej Senegalu tak zastraszająco, że gubernator Afryki Zachodniej był zmuszonym, od paru już lat, obłożyć znacznym podatkiem wszelkie płyny importowane z Europy i zawierające ponad 23 proc. spirytusu, celem zmniejszenia coraz bardziej wzrastającego spożycia alkoholu.

Wkrótce jednak władze francuskie stanęły wobec niewytłumaczonej na razie zagadki: badając mianowicie statystyki handlowe kolonii, spostrzegły, że od pewnego czasu import perfum do Senegalu bardzo się podniósł. Sprawa wymagała bliższego wyjaśnienia, gdyż trudno było pomyśleć, by kobiety senegalskie zużywały stosunkowo więcej perfum od paryżanek. Po długich dochodzeniach i badaniach, stwierdzono, że tubylcy od czasu opodatkowania alkoholu, przeszli do upijania się namiętami... perfumami, które jak wiadomo, zawierają od 70 do 90 procent alkoholu. Przemysł francuski, wytwarzający perfumy zauważył prędzej od władz centralnych nowe upodobanie Senegalczyków i zastosował się odpowiednio.

W związku z powyższym wykryciem skarbu francuski więc obstrzyli podatek od wszelkich perfumów, nie zawierających — na 1 litr płynu — co najmniej 15 gramów esencji pachnących.

S. F.

Nowy „prorok” żydowski w Ameryce

Pewien żyd amerykański, który utrzymuje że pochodzi od Dawida i nazywa siebie „królem Dawidem”, przybył przed kilku miesiącami do Palestyny z zamiarem odbudowania świątyni Salomona. Celem pozyskania sobie zwolenników wygłaszał on mowy na ulicach i placach publicznych. Wysiedlony z Ziemi Świętej przez policję, wrócił do Stanów Zjednoczonych i stamtąd prowadzi nadal swą agitację. W tych dniach przysłał on swemu zastępcy w Jerozolimie długi list, w którym donosi, że zdecydował się wezwać Żydów całego świata do składania dziesięciny na budowę świątyni i że zakomunikował to wysokiemu komisarzowi brytyjskiemu w Jerozolimie.

Żaloba w różnych krajach

Sposoby okazywania smutku i żaloby po śmierci bliskich nam osób, u dzisiejszych tak bardzo postępowych i cywilizowanych ludzi są właściwie bardzo powierzchowne. Określanie swego żaloby przez noszenie dłuższego lub krótszego czarnego welonu, przesyłanie na dowód pamięci i współczucia rodzinie zmarłego kondolencji pełnej banalnych i utartych frazesów i t. d. jest niczym w porównaniu z zwyczajami, panującymi dawniej, np. w Indiach, gdzie żona po śmierci męża musiała dać się wraz z nim spalić na stosie lub żywcem w ziemi pogrzebać. Patagończycy na znak żaloby zadają sobie rany na rękach i nogach. Miejsce, gdzie się rania, zależne jest od stopnia pokrewieństwa z umarłym. Jedni wypalają sobie blizny, inni obcinają palce od rąk lub nóg. Naprzykład na niektórych wyspach australijskich niewiasty po śmierci panującego obcinają sobie duże palce u nóg. W Afryce członkowie pewnego plemienia po śmierci swych krewnych przez dwa i pół roku smarowali sobie twarze ciastem zmieszaniem z węglem. Chińczycy po śmierci bliskich przez tydzień nie siedzą i dla umartwienia się, zamiast pałeczkami, jedzą tylko palcami. Na wyspach południowych żona nosi przez rok na szyi czaszkę swego zmarłego męża. Ainosi przez cały tydzień muszą płakać, więc ażeby im ciekły łzy smagają się batami. Papuasi na znak żaloby przez cały rok noszą na szyi gruby kawał sznura. Arabki przez 5 miesięcy nie malują swych paznokci, a niektóre szczerpy indyjskie malują sobie łzy pod oczyma.

Kolor żaloby nie wszędzie bywa czarny. Zulusi na czas żaloby noszą białe turbany. Także w Japonii, Chinach i u niektórych plemion murzyńskich biały kolor oznacza żalobę.

Kino a zmęczenie oczu

Międzynarodowy Instytut Filmu Wychowawczego w Rzymie rozpiął ankietę na powyższy temat. Wpłynęło bardzo wiele odpowiedzi, z samych Włoch aż 25 000, z których wynika, iż zaledwie jedna czwarta widzów odczuwa zmęczenie oczu po seansie filmowym. Kwestią już zainteresowała się również lekarze okuliści, którzy stwierdzili, iż nawet 2-godzinne seanse nie mogą szkodzić oczom, pod warunkiem, iż film nie będzie zużyty i nie będzie zbyt szybko nakręcany. Londyński okulista, dr Bishop Harman, twierdzi, iż seansy dla dzieci winien trwać normalnie godzinę.

Nowy burmistrz m. Chicago

W tych dniach odbywały się w Chicago wybory burmistrza, ołbrzymią większością głosów wybrany został Czech Antoni J. Czermak. Obecny burmistrz Chicago, drugiego największego miasta Stanów Zjednoczonych, urodził się 1874 r. w Kładenskim w Czechach. Licząc zaledwie jeden rok, wyjechał z rodzicami za ocean. W dwunastym roku życia musiał pomagać utrzymać rodzinę, pracował w kopalni węgla w Braiwood w Illinois. Żądza lepszego życia doprowadza go do usamodzielnienia się i kariery politycznej. W roku 1902 wybrany został do legislatury państwa a wr. 1908 zostaje członkiem rady miejskiej. Ogółem 28 lat pracował w urzędach publicznych zanim osiągnął szczybel obecny. W Chicago mieszka 130 tysięcy Czechów, Polaków nierównie więcej i także wielu Jugosłowian. Ci przedewszystkiem szli zgodnie przy wyborach, pozatem zaś także wiele innych głosów padło na Czermaka.

Nawrócenie się krewnego przywódcy konserwatystów angielskiego, Baldwina.

Kardynał Bourne udzielił święceń kapłańskich Enochowi Teoderowi Baldwinowi, krewnemu Stanley'ego Baldwina, przywódcy partji konserwatywnej i b. prezesa rady ministrów. Nowy kapłan przed nawróceniem się był duchownym anglikańskim. Studjował na teologję na uniwersytecie we Fryburgu.

22-ga Loteria Państwowa

(Bez gwarancji)

W dwudziestym siódmym dniu ciągnięcia 5-ej klasy wygrane padły na numery następujące:

15.000 zł na nr. 125044.
Po 5.000 zł na nr. 36040 109967.
3.000 zł na nr. 21635.
Po 2.000 zł na nr. nr. 3452 21438 34292 36612 37017 42105 52651 123076 125828 127435 145887 145994 153600 166470.
Po 1.000 zł na nr. nr. 4194 12062 18143 20704 44376 46273 48590 54974 57630 73511 76371 78206 88198 97488 103261 111052 120850 122830 126437 128655 132982 151012 164851 165573 166260 190331 197182 199255 204251.
Po 500 zł na nr. nr. 4432 5474 7370 7842 8997 11263 11963 13243 14810 15798 15843 16982 17473 18566 18756 18814 20453 24402 25900 26210 26381 26394 27825 29490 30298 31032 31305 31491 33326 35936 36892 38916 39498 39710 39756 39883 42016 43143 45163 48943 55737 56310 57591 58806 59357 62017 66308 67004 67848 68281 69373 71362 71796 72128 75747 75965 76264 76496 77380 79863 79874 80242 80462 80717 81907 83050 83912 84254 84521 86480 89877 91635 93625 97694 101887 101989 104140 105448 109243 110879 112976 113083 113708 115014 115236 116917 118414 120282 120520 122388 123495 125554 125586 127085 127196 127418 127651 131286 131329 134179 134569 135287 137192 137523 143902 146471 146700 147133 148503 148838 149849 153312 154891 158588 159064 160064 160496 163629 163948 165189 165213 165402 169364 169588 176749 176912 177821 177918 178315 178964 179560 180666 180669 181710 182832 182934 183171 188411 189378 189847 191733 192066 192526 193239 195301 197095 198078 198259 198816 199097 199940 200532 203187 207107 208586 209137 209783.

Co wszystkich zachwyca i wszystkich zadowala?

Szcześnie LOSY

w najszcześniejszej kolekturze, które są do nabycia do I. Klasy Pol. Państw. Loterii Klas. Stefan Centowski, Poznań, Al. Marcinkowskiego 5. Tel. 24-94. P. K. O. 203-154. dw 828/5

1) Wygrana zł 250 plus premja zł 3.000 na nr. 13622.
2) Wygrana zł 250 plus premja zł 3.000 na nr. 23289.
3) Wygrana zł 250 plus premja zł 3.000 na nr. 64804.

4) Wygrana zł 250 plus premja zł 3.000 na nr. 90241

5) Wygrana zł 250 plus premja zł 3.000 na nr. 111187.

Po 250 zł wygrały numery następujące:

237 375 526 620 802 7 37 1065 140 56 291
97 320 42 405 544 83 610 72 736 60 90 801 33
58 968 80 2032 52 116 23 261 352 500 10 645
65 83 747 3014 121 208 16 21 30 522 659 763
4004 42 284 427 48 570 694 933 5156 74 287
674 720 808 24 56 95 940 6205 28 37 481 560
689 726 761 71 7041 90 136 42 592 765 8008
133 45 64 350 714 822 69 9328 472 81 559 741
887 951 76 10165 237 95 478 635 792 807 951
99 11111 208 19 70 92 363 427 522 37 64 679
712 44 66 812 21 933 99 12082 195 259 86 703
962 85 13034 55 82 201 5 98 442 617 90 801 28
963 14417 621 41 778 84 858 921 15019 34 220
454 512 730 899 989 16033 66 79 319 524 55
69 983 17012 38 181 245 328 32 466 553 59
694 766 973 18109 27 218 92 449 580 703 93
836 920 36 19020 110 18 307 25 95 435 81 98
534 69 754 872 20015 106 15 79 218 60 422
546 640 60 802 20 48 59 94 901 83 21007 171
21 316 94 479 679 753 807 928 22125 46 72 338
428 44 70 519 67 958 23002 69 151 329 562
644 710 21 54 77 859 24034 110 70 82 273 358
589 634 40 72 712 15 960 61.

25072 74 129 47 211 70 74 439 73 509 50 71
82 735 909 26078 139 53 239 378 563 644 722
94 846 949 27000 113 55 57 233 61 65 370 451
73 93 806 57 28020 244 66 84 305 562 600 792
822 33 57 76 987 29012 121 222 347 465 95 544
738 39 96 936 48 30117 210 43 53 466 80 526
692 704 12 805 60 70 31229 373 494 99 667 709
828 54 905 11 32120 209 322 405 25 43 78 639
788 816 933 33027 73 178 90 409 53 89 582
611 863 900 15 26 27 85 34114 39 88 300 68
693 765 856 935 73 35041 68 129 71 213 34 331
64 489 505 8 57 637 38 711 967 36199 303 82
417 34 47 51 83 508 730 79 866 978 37093 113
247 303 87 469 70 518 89 678 733 913 909 62
38035 104 77 222 385 93 414 29 43 516 62 627
30 706 840 78 98 39025 107 53 226 347 93 588
661 778 40029 117 23 204 35 668 69 73 807 60
958 83 41188 241 61 87 334 85 481 533 58 663
793 865 82 88 984 42133 51 58 269 312 43 461
552 64 91 43020 77 117 382 528 651 63 774 85
880 96 44028 36 338 57 87 402 550 58 64 634
96 741 89 875 45089 127 61 93 422 559 76 80
623 738 893 951 46293 427 70 523 24 38 651
702 4 65 921 69 47045 48 118 55 76 92 226 323
27 417 50 55 538 53 656 722 30 89 814 960
48197 218 35 390 493 504 631 66 702 911 89
49112 56 391 434 516 83 962.

50000 92 173 233 39 435 68 592 684 838
51043 502 704 25 89 815 66 950 52007 19 77 100
44 54 200 389 536 660 717 833 81 87 958 94
53018 270 338 511 83 661 728 86 818 74 901
54021 29 97 146 200 470 557 657 66 815 928
60 65 77 55060 69 131 35 55 94 201 334 64 75
591 744 938 56029 51 129 251 305 95 556 86
608 93 778 861 933 57095 223 57 91 327 430 47
89 627 54 75 737 92 917 93 58070 133 92 326
526 68 612 760 910 59013 170 287 313 21 30 45
404 84 550 78 681 86 90 895 99 60028 39 125
34 56 362 67 79 436 62 524 55 81 612 828 46
77 914 56 61044 75 81 115 16 214 19 60 391
485 632 774 98 896 62054 76 82 206 55 334 905
7 84 63063 114 207 47 309 39 445 53 504 15 27
85 884 926 64007 55 87 138 66 83 211 93 314
20 38 583 620 75 83 746 97 841 52 65 928 51
60578 99 172 237 68 374 410 84 531 692 756
808 66058 272 96 319 457 95 738 913 67067 95
159 78 325 31 515 41 45 689 940 68078 82 186
93 255 310 634 39 58 69246 76 78 433 66 90
564 81 790 801 30 60 945 70024 86 138 290 333
39 47 50 434 83 518 634 90 751 813 78 90 910
56 81 98 71102 77 347 54 56 90 794 846 72092
263 337 419 50 566 665 720 73 73009 181 217

Losy do I. klasy 23-ciej Polskiej Państw. Lot. Klas. są już do nabycia w najszcześniejszej kolekturze

Juljana Langer

Tel. 16-37. Tel. 31-41.
Centrala: Poznań, Wielka 5.
Filja: Poznań, Sew. Mielżyńskiego (Hotel Monopol) nr 8881
1/2 losu a zł 10.-

91 334 53 65 483 99 553 638 80 742 73 815 906
74254 378 86 693 834 84 967.
75036 56 86 91 153 76 78 242 55 74 386 406
38 548 751 66 923 76004 75 113 53 57 58 390
413 84 612 24 706 10 913 56 88 77127 79 415
25 548 85 604 745 806 92 78082 306 35 77 87
423 517 882 951 79008 70 76 143 243 385 447
545 61 730 96 809 970 83 95 80080 134 65 253
309 460 562 624 66 727 918 81004 05 122 393
426 63 554 705 918 19 82109 211 354 599 709
914 24 83043 99 381 84 460 703 940 56 60 79
84108 60 99 208 46 53 59 87 335 525 86 743
833 45 47 70 85045 66 252 55 468 598 660 943
86002 13 50 111 40 61 277 309 59 76 514 32
633 749 971 90 87013 64 97 170 200 87 472 512
21 672 980 94 88206 433 58 553 89 448 59 85
87 794 832 901 89005 66 212 51 317 59 67 69
91 727 822 36 90001 143 206 63 68 450 621
710 88 809 36 91 96 948 93 97 91053 155 402
96 665 97 816 53 902 72 92029 114 75 324 35
64 434 48 78 626 59 756 909 24 25 47 71 77
93033 260 434 500 643 731 65 874 79 973 81
94096 109 462 05 569 629 45 78 815 95081 121
69 71 88 387 502 86 611 42 44 751 808 18 25
33 52 72 917 19 65 97202 543 96 639 69 77 884
98009 62 324 82 54 55 977.
100139 75 266 99 315 24 25 606 703 15 853
76 951 101039 166 75 91 220 438 60 597 601 24
834 61 102071 113 76 79 284 344 55 609 34 87
740 83 979 89 103129 45 274 89 364 446 68 520
73 602 3 22 843 45 104055 387 593 604 704 79
859 979 105026 170 75 264 314 26 98 417 535
47 62 742 814 31 96 966 106126 32 48 51 75
353 424 581 624 41 721 68 842 983 107062 183
225 61 64 360 428 60 75 583 713 108051 153 74
213 318 49 85 432 610 705 47 81 809 93 908
109027 82 96 204 312 96 537 602 32 72 727
393 110035 108 36 320 659 771 325 58 984
111057 98 103 76 348 445 80 732 821 22 112046
188 234 326 75 481 581 649 746 914 33 113345

W najszcześniejszej kolekturze

A. KĘDZIORY

w Poznaniu - Sieroca 5/6

padają codzien

WIĘKSZE WYGRANE.

Nie zwlekaj! Kup los I. klasy za 40 zł czwartkę za 10 zł.

ZDOBĘDZIESZ BOGACTWO!

60 68 430 551 634 700 10 818 22 114043 60 239
93 342 417 32 557 625 84 752 800 15 56 93
115040 102 87 331 437 53 93 606 25 732 806 32
45 948 51 116077 327 78 433 36 542 58 117142
265 365 99 487 501 87 610 96 708 50 816 20 24
84 118002 122 313 490 592 690 91 721 806 23
119157 83 200 353 96 527 46 59 729 806 63 78
81 95 97 120099 102 11 82 206 366 82 451 539
63 665 847 71 82 907 29 73 121017 125 46 259
332 556 99 602 24 25 35 716 58 830 122091 163
212 18 398 584 86 755 93 913 37 90 123100 254
308 29 92 99 445 694 976 124007 51 125 250
323 476 623 57 61 66 84 87 768 72 98 820 37
970 82 95.

125013 79 110 70 213 381 565 630 68 72
747 89 870 956 126211 333 640 127098 173 87
217 92 469 528 65 656 61 777 86 810 13 85
128066 67 86 136 57 95 244 328 574 615 671
73 95 767 129009 45 209 557 90 623 74 96 702
954 130021 61 116 35 97 309 33 67 131172 96
217 477 532 693 730 929 132023 29 85 94 207
22 557 789 824 37 68 963 133029 50 54 135 50
225 329 36 65 416 33 39 502 762 881 83 96
988 134112 312 45 455 624 49 59 700 815 30
41 52 53 64 135147 352 475 502 72 621 828
37 89 996 136109 19 80 225 379 401 99 500 67
628 71 75 92 792 994 137067 72 171 472 77
511 16 601 87 720 858 138133 71 256 421 69
78 510 643 799 876 84 918 31 76 139139 232
70 345 423 556 792 811 52 140038 78 104 36
58 213 22 315 74 453 539 73 651 749 820 902
12 141014 16 169 214 339 526 677 85 801 93
931 142020 132 218 52 300 28 498 321 90 635
62 802 943 50 70 71 143114 83 92 248 51 99
334 506 23 609 70 712 22 25 144025 40 133 82
253 310 91 563 84 743 49 848 145060 124 252
98 465 79 523 34 86 626 742 74 806 810 056
146206 302 530 601 02 703 812 27 36 45 83
911 51 147037 203 55 93 404 15 542 629 48
750 78 868 93 932 148021 36 76 180 339 76 83
634 36 766 81 21 86 954 57 149082 105 80
204 313 40 502 610 92 713 96 901.

150007 125 67 72 241 907 300 5

W dniu 13 kwietnia r. b. zmarł nagle, ś. p.

Piotr Sternal

dyrektor Drukarni Państwowej w Poznaniu.

W Zmarłym straciliśmy pracownika, który jako wybitny fachowiec i sumienny urzędnik zasłużył Swoją pracą na całkowite nasze uznanie i szczerą wdzięczność.

zw 28863

Dyrekcja Drukarni Państwowych.

W poniedziałek, dnia 13 kwietnia 1931 roku, o godzinie 10-tej, zmarł nagle, namaszczonej Olejami św., nasz najtroskliwszy i nieodżałowany mąż, ojciec, stryj i zięć, ś. p.

Piotr Sternal

przeżywszy lat 48. Eksportacja z domu żałoby do kościoła M. B. Bolesnej nastąpi w piątek, 17 kwietnia, o godz. 10-tej, poczem nabożeństwo żałobne i odprowadzenie zwłok na cmentarz parafjalny w Górczynie, o czem zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodzina.

Poznań, ul. Marsz. Focha 41.

zw 28 851

W dniu 13 kwietnia r. b. zmarł nagle, ś. p.

Piotr Sternal

dyrektor Drukarni Państwowej w Poznaniu.

Zmarły był organizatorem i kierownikiem Instytucji od jej założenia, a jako znakomity fachowiec i rzutki organizator doprowadził kierowaną przez Siebie instytucję do rozkwitu.

zw 28864

Cześć Jego pamięci!

Drukarnia Państwowa w Poznaniu.

Poznań, dnia 14 kwietnia 1931 r.

W niedzielę, dnia 12 kwietnia 1931 r., o godzinie 9.30 wieczorem, zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojczulek, brat, zięć, szwagier i wujek, ś. p.

Jan Rożek

przeżywszy lat 41. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 16 b. m., o godz. 3 po południu z Zakładu Św. Józefa.

zw 28 853

W nieutulonym żalu
żona, dzieci i rodzina.

Poznań, Modrze, Strasbourg, Łabiszyn, Rogowo

Dnia 12 b. m. zmarł członek-jubilat Towarzystwa naszego, ś. p.

rw 13 760/1

Franciszek Stanisławski

Pogrzeb odbędzie się w środę, 15. 4. 1931 r., o godz. 15.30, z domu żałoby: Dąbrowskiego 96.

O liczny udział członków w pogrzebie prosi
Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 205

W dniu 13 kwietnia 1931 r. zmarł niespodziewanie szef nasz, ś. p.

Piotr Sternal

dyrektor Drukarni Państwowej w Poznaniu.

Na odpowiedzialnym i trudnym Swem stanowisku kierownika instytucji państwowej był nam zawsze wzorem pracowitości i wysokiego poczucia obowiązku, a nieskazitelną Swego charakteru, szlachetnością i dobrocią serca zapewnił Sobie u nas wdzięczność i pamięć niewygasłą.

Poznań, 14 kwietnia 1931 r.

Personel Drukarni Państwowej w Poznaniu.

zw 28859

W niedzielę, 12 kwietnia 1931 roku, zmarł po długich cierpieniach nasz członek, były prezes i współzałożyciel naszej organizacji, ś. p.

Kazimierz Krajna

Pogrzeb odbędzie się w środę, 15 b. m., o godzinie 17 z kaplicy cmentarnej w Dębcu, Cześć Jego pamięci!

O liczny udział w pogrzebie uprasza
Koło Seniorów w Poznaniu.

dw 3 326/7

Poszukuję zaraz umeblowanego pokoju na biuro,

telefon konieczny, tylko w śródmieściu. Oferty pod **zw 28 852** do eksp. Kurjera.

Dnia 12 b. m. zmarł członek-jubilat Towarzystwa naszego, ś. p.

Kazimierz Krajna

Pogrzeb odbędzie się w środę, 15. 4. 1931 r., o godzinie 17-tej z kaplicy cmentarnej w Dębcu. O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 206

zw 28 861/2

Dnia 12 b. m. zmarła żona b. członka Towarzystwa naszego, ś. p.

Stanisława Musielska

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 15. 4. 1931. o godzinie 17-tej z Zakładu Św. Józefa. O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 204

W niedzielę, dnia 12 kwietnia 1931 r., o godz. 13-tej, zmarł po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój kochany mąż, nasz najdroższy ojciec, brat, szwagier, wuj i teść, ś. p.

Franciszek Stanisławski

w 64 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 15. 4., o godzinie 15.30 z domu żałoby ul. Dąbrowskiego 96 na cmentarz jeżycki.

jw 5 842

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodzina.

Osobnych uwładowień nie wysyła się.

OBIADY

treściwe wydaje tanio
R. Szymańskiego 9,
miesz. 6. zw 28847

Książki hotelowe

dobrze oprawne
poleca po niskich cenach
Drukarnia Centralna
w Śremie - Tel. 110 i 120
p 9527-9.5

POSZUKUJE SIĘ POZYCZEK

od 60000 do 100000 zł na pierwsze hipoteki po Ziemstwie, z oprocentowaniem do 15% w zlocie, na warunkach pupilarnej pewności i pełnej odpowiedzialności osobistej właściciela. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod **zw 28858**

Dobrze prosperujące przedsiębiorstwo handlowo-przemysłowe **poszukuje zaraz cichego wspólnika z kapitałem do 15 000 zł** który objąłby stanowisko przedstawiciela (podróżującego), za miesięczną pensję zł 500 i rozjazdowe. Zgłoszenia piśmienne Kurjer Pozn. **zw 28854**

W niedzielę, 12 kwietnia 1931, o godz. 10 wiecz. zasnął w Bogu po dłuższych cierpieniach, w 52 roku życia, ś. p.

Kazimierz Krajna

najlepszy Ojciec.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 15 b. m., o godz. 17 z kaplicy cmentarnej w Dębcu. Msza św. żałobna w piątek, 17 b. m., o godz. 9 rano w kościele parafjalnym Bożego Ciała, o czym donosi Krewnym i Znajomym

w smutku pograżona

Pw 10 477-15,13

rodzina.

Poznań, Górna Wilda 19, dnia 14 kwietnia 1931.

Dnia 13 bm. o godzinie 3 po poł. zasnął w Bogu, ś. p.

Leon Cielewicz

długoletni kierownik wydziału składów firmy naszej

W Zmarłym straciliśmy wzorowego pracownika, człowieka o krystalicznym charakterze, współpracownika cieszącego się naszym największym zaufaniem i poważaniem, który całe swe siły i zdolności poświęcał dla dobra naszej firmy.

Cześć Jego pamięci!

Pw 10491-15,24

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 16 bm. o godz. 5 po poł. z kostnicy na cmentarzu świętomarcińskim w Górczynie.

C. Hartwig S. A

Zarząd, Dyrekcja Oddziału w Poznaniu i pracownicy.

5-ta LOTERJA NA KONIE

Komitetu Targów Końskich w Gnieźnie Tow. zap. Ciągnięcie nieodwołalnie dnia 29 kwietnia 1931 r.

Losy po 1,— zł za sztukę do nabycia w Kolekturach Loterii Państwowej oraz w Sekretariacie Komitetu Targów Końskich w Gnieźnie.

nr 7 869

„MOULIN ROUGE“

Kantata 8/9 Telefon 33-69

najmodniejszy i najwykwintniejszy lokal rozrywkowy

TANIEC

SPIEW

HUMOR

2 orkiestry! Dancing! Pierwszorządna kuchnia!

Program bezkonkurencyjny!

Ceny znacznie niższe! Wstęp wolny!

Salonowi tancerze do dyspozycji.

Początek o godzinie 9-tej wieczorem.

Pw 10487-15,23

W stolicy filmu Hollywood

piękność i młodość oznaczają sławę i miliony. Nigdzie tak nie ceni się urody, nigdzie tak nie dba się o młodość, a zwłaszcza o najważniejszy urok młodości — świeżą cerą dziewczęcą, jak w Hollywood.

Na 80 specjalistów kosmetycznych w Hollywood 76 zaleca stale stosowanie mydła PALMOLIVE. — „Niech Pani codziennie używa mydło PALMOLIVE, a zachowa Pani tę prześliczną cerą dziewczęcą. Oleje z palm i oliwek zawarte w mydle PALMOLIVE, są niezrównane dla cery”.

„Z wszystkich naszych zabiegów, najslawniejszym jest zabieg mydłem PALMOLIVE, szeroko stosowany przez najpiękniejsze kobiety Europy”.

Mme Louise Jellou

Embossed Hotel, Hollywood

„Polecam PALMOLIVE, jako najslawniejsze i najlepsze z mydeł. W skład jego wchodzi oleje palmowe i oliwkowe o niezrównanej wartości kosmetycznej”.

Mme Louise Jellou

Galesborough Beauty Shop, Hollywood

Oryginalne mydło PALMOLIVE jest obecnie wyrobione w Polsce. Sprzedaje się je tylko w zielonym opakowaniu z napisem PALMOLIVE złotymi literami na czarnej epesce.

Colgate - Palmolive Sp. z o.o. Warszawa, Rymska No. 6

Zł. 1.20

Zachowaj tę cerę dziewczęcą!

nr 9249

8958 AT

Wszelkie

NASIONA

w znanej i wyborowej jakości poleca:

B. Hozakowski, Toruń

skrzynka pocztowa nr. 1.

Skład i Hodowla Nasion Zakłady Ogrodnicze

Na życzenie wysyłam bezpłatnie mój najnowszy ilustrowany katalog głowy.

dw 3228

Potrzebny

POMOCNIK

młody z kilkuletnią praktyką do hurtowego handlu zbożem w większym mieście. Znajomość języków polskiego i niemieckiego konieczna. Zgłoszenia pod „Zbożowiec”, do Biura Ogłoszeń „Par”, Bydgoszcz, Dworcowa 72. Nieuwzględnione oferty pozostaną bez odpowiedzi. Pw 10 492-63,172

Chroncie niemowlęcia przed kofeina.

Wprawdzie nikt nie da niemowlętom kawy, zawierającej kofeinę, jednakże wiele matek nie wie o tem, że

kofeina, zawarta w kawie ziarnistej, przechodzi do pokarmu i może wywołać zaburzenia w organizmie dziecka. Niebezpieczeństwo to zostaje usunięte przez spożywanie bezkofeinowej i całkowicie nieszkodliwej

KAWY HAG

Pw 10413-6,13

SENSACJA WYROBU WIOSNY 1931

BĘDĄ CENY i MODELE OBUIWA

POLSKICH Zakładów **PZG** GARBARSKICH S. A. W KRAKOWIE

W CAŁEJ POLSCE TYSIĄCE LUDZI NOSI NASZE OBUIWIE ZNANE z WYBORYWYKONANCI

23⁸⁰
Piękne pantofelki w modnych kolorach kombinowane, na francuskim lub półwysokim obcasie. Również pantofelki ze skóry R-szewrowe, brązowe i czarne.

26⁸⁰
Wytworzone czółenka lakierowane z zamszą. Także same w różnych kolorach, gładkie kombinowane. Również praktyczne pantofelki sportowe na drewnianym i skórzanym płaskim i półnym obcasie z brązowego boku, pasowo szyte (Goodyear Welt).

29⁸⁰
Półbuteczka damskie, pięknie kombinowane, kolorowe, lakierowane z zamszą i brązowe szewrowe z brązową zamszą, fioletowe lakierowane, pasowo szyte (Goodyear Welt).

32⁸⁰
Damskie półbuteczki i pantofelki sportowe, pasowo szyte (Goodyear Welt), w różnych kolorach, oraz kombinowane.

26⁸⁰
Męskie półbuteczki brązowe i czarne, R-szewrowe w modnych fasonach, pasowo szyte (Goodyear Welt).

29⁸⁰
Męskie półbuteczki brązowe i czarne, boks, bardzo eleganckie i trwałe, pasowo szyte (Goodyear Welt).

32⁸⁰
Męskie półbuteczki brązowe i czarne, w najmodniejszych modelach i w najlepszym gatunku, pasowo szyte (Goodyear Welt).

32⁸⁰
Męskie półbuteczki lakierowane w najnowszych fasonach i pierwszorzędnym gatunku, pasowo szyte (Goodyear Welt).

Wylączna sprzedaż naszego obuiwa na Poznań we firmach:

J. ŁUCZAK
Poznań - Plac Wolności 10

LUDWIK KRUK
Poznań - Stary Rynek 9

Chemicznie czysci

i naprawia wszelką garderobę w 3 dniach — najtaniej

FR. MUSIAŁ
Grobla 27a

Oprawy kaloszek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Torunku ul. św. Katarzyny 4.

Przyjmuję reparacje żaluzji, okien, tanio. Oferty Kurjer zdw 80 796

Bufetowa
sumienna poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe oferty proszę skierować do Kurjera zdw 80 820

MAJTAŃSZE ZRODŁO ZAKUPU

- Chemikalja
- Esencja octowa
- Kleje-Szelak
- Farby-Lakierj
- Pokost-Pendzle
- Iran garbarski
- Karbolineum-Karbid

FG. FRAAIHAY W. W. KAHNER
HURTOWNIA DROGERYJNA
POZNAŃ - WIELKA 14

Pw 10 832/3-13.171/2

Dr. med. C. Stelmachowski

specjalista w chorobach wewnętrznych i nerwowych
ul. Strzelecka 33 I. nr. telef. 13-30

przyjmuje po dłuższej przerwie osobiście chorych od 13.4.31 z Kasy Chorych w godzinach 10 — 11,30 i 3,30 — 4,30, prywatnych w godzinach od 11,30 — 1 i 4,30 — 6.

zw 28 812

Mężczyźni! Nowe siły

Pat. polski Nr. 11132 daje jedynie rewelacyjny, opatentowany w wielu krajach kulturalnych aparat „Nr. 111” Naukową broszurkę niezmiernie interesującą i zawierającą dysertacje i opinie wielu poważnych osobistości nauki lekarskiej — wysyłamy dyskretnie i bezpłatnie. Adresować: „INVENTUS”, BIURO HANDL. Lwów, Jagiellońska 20. Pw 10841-72.22

Hurtownicy, cegielnie, browary, młyny, poszukujemy

stałego przewozu towarów
traktorem nowoczesnym z przyczepkami na 15 ton. Asekuracja, kontrakt, 14 groszy tona kilometr. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 28 849

Szukam posady

w większym przedsiębiorstwie przemysłowym lub instytucji prywatnej jako kierownik biura prawniczego, personalnego, propagandy i reklamy. Przyjmę obowiązki administratora w większej realności miejskiej. Pożądane jest stanowisko w mieście Poznaniu, chociaż nie wykluczam miast na prowincji. Mam lat blisko 50, charakter prawy i posiadam jak najlepsze referencje. Łaskawe oferty proszę do ekspedycji Kurjera Poznańsk. pod zw 28 844

Ekspedjent

do składu tapet, linoleum, cerat potrzebny zaraz lub później. Zgłoszenia z podaniem pensji uprasza „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 14 111. Pw 10462-14.111

BUDOWA KOŚCIOŁA W DUBINIE. Na budowę kościoła parafjalnego w Dubinie zadeklarowali w dalszym ciągu pp. radca Bol. Wybieralski 500.— zł, Cyprian Beym 100 zł, Marc. Klauziński 100 zł, Jan Maciejewski 100 zł, Wincenty Maciejewski 100 zł, Marja Feglewska 100 zł, Marja Wybieralska 100 zł, Józef Rybacki 100 zł, Jan Molicki 60 zł, Kazimierz Oliński 50 zł, M. Kwapiszówna 50 zł, Kazimierz Kaatz narazie 20 zł. — Poza tem zebrałi pp. Fr. Ciesielski wśród kupiectwa poznańskiego 73 zł i wśród urzędników Gazowni Miejskiej w Poznaniu 42 zł, Adam Szydłowski wśród znajomych 22 zł.
Niechaj powyższe ofiary pobudzą dalszych b. parafjan dubińskich do deklarowania i składania ofiar. Dotychczasowym ofiarodawcom składamy niniejszem serdeczne Bóg zapłać.
Zarząd Koła b. parafjan dubińskich w Poznaniu.

WALNE ZEBRANIE

SPÓŁDZIELNI „KREDYT” Spółdz. z ogr. odp. w Poznaniu odbędzie się

we wtorek, dnia 28 kwietnia 1931 roku, w lokalach Doma Kupiectwa Polskiego, ul. Zwierzyniecka 12, o godz. 19.30 z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Wybór Przewodniczącego Walnego Zebrania i powołanie sekretarza.
3. Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zebrania.
4. Sprawozdanie Zarządu z działalności za rok 1930.
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
6. Zatwierdzenie bilansu i udzielenie pokwitowania: a) Zarządowi, b) Radzie Nadzorczej.
7. Powzięcie uchwały odnośnie do podziału nadwyżki bilansowej.
8. Zatwierdzenie preliminarza budżetowego na r. 1931.
9. Wybór 3 członków do Rady Nadzorczej.
10. Wnioski do uchwały Walnego Zebrania.
11. Wolne głosy.
12. Zakończenie.

W razie braku przewidzianego § 18 statutu quorum odbędzie się następne zebranie tego samego dnia o godzinie 20 min. 30, prawomocne bez względu na ilość obecnych. Przedmiotem uchwał przewidzianych w § 8 mogą być tylko wnioski nadesłane do Rady Nadzorczej Spółdzielni „Kredyt”, ul. Pocztowa 31, do dnia 21 kwietnia 1931 roku. Sprawozdanie Zarządu oraz bilans za rok 1930 wyłożone są do wglądu członków w lokalach Spółdzielni „Kredyt”, ul. Pocztowa 31. Pw 10 484-15.12

Za Radę Nadzorczą Spółdzielni „Kredyt”
(—) Fr. Woźniak, przewodniczący Rady Nadzorczej.

OBWIESZCZENIE.

Przetarg publiczny na wydzierżawienie użytku trawy rowów szosowych na okres 3-letni odbędzie się

1. Dla szosy Rawicz—Poznań, km. 80.6—105.9
2. „ „ Stęszew—Zbąszyń, „ 0,0 — 9,6
3. „ „ Stęszew—Wilczyn, „ 0,0 — 10,6
4. „ „ Dębina—Zaparcin, „ 0,0 — 8,1

w czwartek, dnia 23 kwietnia r. b., o godz. 10 w Stęszewie, w lekalu p. Krzyżagórskiego.

5. Dla szosy Trakt Poznański km. 308.6—325.6
6. „ „ Poznań—Nakło „ 9,7 — 17,2
7. „ „ Tarnowo—Rokietnica km 0,0—9,0

w piątek, dnia 24 kwietnia r. b., o godz. 10 w Tarnowie-Podgórnem, w powiecie poznańskim, w lokalu p. Koluśniewskiego.

Blizszych wyjaśnień udziela odnośni dozorcj drogowi.
Poznań, dnia 10 kwietnia 1931 r.

Krajowy Urząd Budownictwa
Gnieźnieński gmach Starostwa Krajowego.

Lekarz weterynaryjny Jan Szukszta

osiedlił się w mieście Witkowo przy ul. Poznańskiej, w willi p. Pokrzywieckiego Telefon nr. 38

i rozpoczął praktykę.
Pw 10 489 64.93

Księgarski pomocnik

z 7-letnią praktyką na froncie, znający również wszelkie prace biurowe w zakresie księgarstwa wchodzące, mogący się wykazać dobrmi świadectwami i referencjami, poszukuje stanowiska. Łaskawe oferty do eksp. Kurjera pod zw 28 845

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skórę „HEILWUNDER”, patent gdański Nr. 1919. Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry. skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczyliwych wypadkach wszystkich liszaji, nawet liszaji ropnych, ranach u nóg, egzemie, pryszczach, wyrzutach wszelkiego rodzaju, czerwoności twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o cel użyteczności świetne uznania. Jeżeli bez skutku, zwrot pieniędzy. Cena 8,60 zł. Wysyłka za zaliczką. Przy wysyłce sumy zgóry, bez portorium. nw 8408

hem. Rosm. Laboratorium „KLOSSIN”, Gdańsk 2, Hundegasse 43.

Plenipotencję

udzieloną panu Fryderykowi Zollowi niniejszem unieważniam.

Sarbinowo, 11 kwietnia 1931.
dw 3332 Roman Czartoryski.

ERGE MOTOR

Wytwornia tłoków, pierścieni i sworzni tłokowych.
Szlifiernia cylindrów i wałów korbowych. Zlecenia i korespondencje prosimy kierować pod powyższym adresem gdyż przedstawicielei nie posiadamy. Pw 9 853-11.120

POZNAŃ dostarcza wszechświatowej sławy

TŁOKI

Alusil
Superalu
Lynite
Nelson-Bohnalite

w wszelkich rozmiarach surowe i obrobione oraz pierścienie i sworzenie tłokowe, zawory i t. p. Porady fachowe, cenniki i koszty torusy bezpłatnie.

Ogłoszenie.

Rozkazem Ministra Spraw Wojskowych została zatwierdzona odznaka pamiątkowa dla 44 p. S. Kres. (byłego 2-go p. s. polsk. we Francji).

Prawo do otrzymania odznaki przysługuje:

- każdrazowemu dowódcy 44 p. S. Kres.
- oficerom, szeregowym 44 p. S. Kres., którzy służyli w pułku w czasie działań wojennych od chwili jego powstania do 21. III. 1921 r. nie mniej niż 3 miesiące na froncie, lub nie mniej niż jeden rok w pułku,
- oficerom i podoficerom zawodowym po przesłużeniu faktycznym w pułku conajmniej przez 2 lata w czasie pokoju,
- oficerom niezawodowym po przesłużeniu faktycznym w pułku conajmniej przez 1 rok w stopniu oficerskim, lub szeregowego w czasie pokoju,
- prawo do otrzymania odznaki pamiątkowej może być przyznane szeregowym niezawodowym po przesłużeniu w pułku conajmniej przez 1 rok w czasie pokoju.

Karani sądownie karą więzienia za czyny hańbiące, karani sądownie za dezercję, oraz sądownie lub dyscyplinarnie za samowolne oddalenie się odznaki pamiątkowej z 44 p. S. Kres. otrzymać nie mogą.

Reflektujący na otrzymanie powyższej odznaki zgłoszą odpowiednią prośbę na ręce Dowódcy 44 p. S. Kres. w Równem z podaniem czasokresów swej „użyby w pułku.

Odznaka pamiątkowa jest sporządzona w 2-ch wykonaniach t. j. w ozdobnym po cenie 20 złotych zgórá i skromniejszym po cenie około 5 zł.

Odznaki pamiątkową 44 p. S. Kres. nabywają uprawnieni na koszt własny i wyłącznie przez pułk. dw 3319

Ogłoszenie.

Wydzierżawienie polowania w ogólnym obszarze ba 902.24 90 w gminie Ludomy, powiat obornicki odbędzie się dnia 23 kwietnia 1931 r. w sali gminnej o godzinie 14-tej.

Warunki dzierżawy można obejrzeć z dniem ogłoszenia u przewodniczącego Spółki Łowieckiej p. Stelmazyka w Ludomach. Zarząd zastrzega sobie prawo przybiccia jednemu z trzech najwięcej dających. zw 28 857

Przewodniczący Spółki Łowieckiej: Stelmazyk

Ogłoszenie.

Magistrat m. Szubina ogłasza niniejszem **konkurs na wydzierżawienie tutejszej Rzeźni Miejskiej na eksport.**

Oferty w zamkniętych kopertach z napisem: „Dzierżawa Rzeźni“ należy składać do dnia 25. 4. b. r. w Magistracie m. Szubina. Magistrat zastrzega sobie dowolny wybór oferenta.

Szubin, dnia 10. 4. 1931 r. dw 3 329

Magistrat (—) Grus, burmistrz.

Rolnik Kazimierz Korpok z Krzyżownik, zastąpiony przez adwokata Cichowicza w Poznaniu, wniósł o wdrożenie postępowania celem wykluczenia wierzyciela z hipoteki, zapisanej w księdze wiecystej Krzyżowniki tom IV karta 96 w dziale III pod l. bieg. wpisu 6 w sumie 20 mk. na rzecz Ludwika Martiny'ego. Wierzyciela hipotecznego wyzwa się, aby się zgłosił w podpisanym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w dniu 29 maja 1931 r. godz. 12. W przeciwnym razie będzie mógł żądać swego zaspokojenia tylko ze zdeponowanej dla niego kwoty zamiast z gruntu. A także to prawo wygaśnie, jeżeli wierzyciel przez 30 lat po wydaniu wyroku wykluczającego nie zgłosi się w tutejszym Urzędzie Depozytowym. Poznań, dnia 28 lutego 1931 r. nw 9 055

Sąd Grodzki.

3. N. 2/31. **POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE.** Go do majątku Heleny Littmannowej, wdowy w Sulejewie, wdraża się na jej wniosek z dniem dzisiejszym, t. j. z dniem 8 kwietnia 1931 r., o godz. 13-tej przed poł., postępowanie upadłościowe, ponieważ jest ona niewypłacalna. Zarządca masy upadłościowej mianuje się p. Stanisława Urbańskiego, urzędnika gospodarczego w Czaczu. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 10. 6. 1931 r. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 12 maja 1931 r. o godz. 10 przed poł., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na dzień 9 lipca 1931 r. o godz. 10 przed południem. Wszystkim, którzy posiadają jakiegokolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 1 maja 1931 r. donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. Śmigiel, dnia 9 kwietnia 1931 r. **Sąd Grodzki w Śmiglu.** nw 9 056

3. K. 8/30. **UCHWAŁA.** Postępowanie przetargu przymusowego nieruchomości w Wiccanowie położonej i w księdze gruntowej Wiccanowo tom I karta 18 wzgl tom II karta 40 i karta 41 na imię Zarebskiego Stanisława rolnika obecnie zamieszkałego w Jaczewie pow. Inowrocław wpisanej, znosi się, ponieważ wierzycielka cofnęła wniosek o przymusowy przetarg. Wyznaczony termin na dzień 21 maja 1931 r. znosi się. Mogilno, dnia 4 kwietnia 1931 roku. **Sąd Grodzki.** nw 9 057

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Przybysławicach i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Przybysławice karta 44 na imię Szymona Domagały i Apolonji z d. Duraj oboje w Przybysławicach, jako współwłaściciele do idealnych równych części, zostanie w drodze egzekucji dnia 8 sierpnia 1931 r., o godz. 10 przed poł. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 24. Powyższa nieruchomość obejmuje dom mieszkalny z podwórzem i ogiodem domowym, chlew, stodołę, rolę i łąkę o łącznej powierzchni 13.45 60 ha. Nr. 46 księgi podatku budynkowego, pr. 44 matrykuły podatku gruntowego. 90 mk. rocznej wartości użytkowej budynków, 3.60 mk podatku budynkowego, 40.02 tlr. czystego dochodu gruntowego, 11.50 mk. podatku gruntowego. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 21 marca 1931 roku. Ostrów, dnia 26 marca 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 058

Związek Zawodowych Muzyków Rz. Polskiej Oddział w Poznaniu wniósł o **pozbawienie mocy książeczki oszczędnościowej nr. 56106,** wystawionej w dniu 24. XI. 1930 roku na imię „Związek Zawodowych Muzyków Rz. P. Oddział w Poznaniu“ przez Bank Miasta Poznania, opiewającej na kwotę 200,95 złotych. Posiadacza książeczki wzywa się, aby się zgłosił w tutejszym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w terminie w dniu 17 lipca 1931 r. o godz. 12 i okazał Sądowi książeczkę, gdyż w przeciwnym razie książeczka oszczędnościowa zostanie pozbawiona mocy prawnej. Poznań, dnia 30 marca 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 054

OGŁOSZENIE. Na wniosek Józefa Cieśl, kupca w Śmiglu, właściciela interesu zbożowego, o odroczenie wyplat, wyznacza się celem rozpoznania sprawy termin na dzień 7 maja 1931 r. o godz. 10 przed poł., pokój 12 podpisanego sądu. W terminie tym mogą się jawnie wierzyciele firmy celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Śmigiel, dnia 10 kwietnia 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 9 053

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 16 kwietnia 1931 r., o godz. 12 w poł. sprzedam w drodze publicznej licytacji najwięcej dającemu za gotówkę w Dąbrówce Barcińskiej pow. Szubin:

7 cielaków, 7 żrebaków, 25 laurów, 10 proszczaków, 8 jałówek, biurko, zieloną kanapę, zegar wiszący, radio 3-lampkowe z akumulatorem, maszynę do szycia „Pfaff“, komplet rogów z wypchanymi ptakami, umywalnię z lustrem, 2 dubeltówki, 2 teschingi, futerał do fuzji, nocny stolik, zegar stojący, kredens, bufet, gramofon szafkowy, 12 krzesel obitych skórą, stół rozciągany, dużą lampę wiszącą z umbrą, stojak biały na kwiaty, nakrycie zielone na stół, mały stolik, kanapę czerwoną oraz 2 fotele czerwone, lampę wiszącą gazową, 2 stojaki na kwiaty, stół z nakryciem, 7 obrazów na płótnie, 2 nocne stoliki z płytą marmurową białą, umywalnię z płytą marmurową i lustrem, szafę trzyskrzydłową z lustrem, męski rower, żółta powózka, 2 powózki czarne, powóz nakryty (kareta), żółte i czarne sanie, dużą bydłą wagę, 2 stogi słomy, około 1000 ctr. ziemniaków w 6 kopcach oraz 100 ctr. żyta. nw 8 558

Zbiórka 15 minut przed przetargiem przed Sołectwem gminy.

Władysław Dąbrowski, komornik sąd. w Łabiszynie.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, 15 b. m. o godz. 14.30, sprzedam w Uzarzewiu najwięcej dającemu za gotówkę:

2 krowy dojne, 4 cielaki, 3 tuczniki, 8 prosiąt, 3 jałowice, żrebaka i powózkę. nw 8 862

Zbiórka przed sołectwem.

Br. Grzesiak, kom. sąd. z pol., Pobiedziska.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, 18 b. m., o godz. 14-tej, sprzedam w Nekielsce pow. średzkiej najwięcej dającemu za gotówkę: 2 tuczniki, 4 warchlaki, 4 prosiąt, powózkę, 2 jałowice i cielaka. Zbiórka u gospodarza Surdyka. nw 8 863

Br. Grzesiak, kom. sąd. z pol., Pobiedziska.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, 15 b. m., o godz. 10-tej, sprzedam w Kowalskiem per Biskupice najwięcej dającemu za gotówkę: 2 tuczniki, Zbiórka u robotnika Józwiaka. nw 8 860

Br. Grzesiak, kom. sąd. z pol., Pobiedziska.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, 16 b. m., o godz. 15-tej, sprzedam w Jagiewnikach najwięcej dającemu za gotówkę: 1 jałowicę. Zbiórka przed gospodarzem Janowskim. nw 8 859

Br. Grzesiak, kom. sąd. z pol., Pobiedziska.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, 18 b. m., o godz. 12-tej, sprzedam w Brzeźnie pow. średzkiej najwięcej dającemu za gotówkę: tucznika. Zbiórka przed sołectwem. nw 8 861

Br. Grzesiak, kom. sąd. z pol., Pobiedziska.

PRZETARG MASY UPADŁOŚCIOWEJ

W dniu 16 kwietnia b. r., o godz. 10-tej, sprzedam we Wronkach pow. Szamotyły, najwięcej dającemu za gotówkę w drodze publicznego przetargu:

część urządzenia mieszkalnego, urządzenie biurowe, drzewo budulcowe i porządkowe (sosnowa, dębowa, topolowa, grabina i t. p.), materiały i narzędzia murarskie i budowlane oraz nastąpi wydzierżawienie pola i łąki. nw 8 857

Zbiórka reflektantów przy ulicy Poznańskiej nr. 33.

Podlewski, komornik sąd. we Wronkach.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Meble
wszelkiego rodzaju, nowe i używane po zniżonych cenach na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli. Telefon 64-25. w 9 015-5,99

Gramofony
Płyty — Przybory
Sprzedaj po najniższych cenach. K. Balon, Woźna 12. Pw 9 539-10,53

Bemberga pończochy
po cenie fabrycznej oddamy detalicznie za 4,50 zł. Hurtownia Pończoch „Atlantyk“, Wrocławska 15. I. piętro. Pw 10 340-54,190

Parcele
budowlane najlepsza lokata kapitału od 60 groszy kw. mtr. Kościński, Czartoria 1, telefon 3049. Pw 10 342-14,130

Rower
męski, dobry, sprzedam. Kurjer zdw 80 092

Najtaniej!
Płaszczki oraz kapelusze damskie. Olbrzymi wybór — nowości sezonu. Ceny rewelacyjnie niskie. Na raty na asygnyat Kredyt! poleca P. Szczerwińska i S-ka. ul. Woźna 1. Pw 10 337-14,29

Sprzedam
bardzo mało używaną umywalkę z dużym lustrem z płytą marmurową. J. Narloch (Zwady), ul. św. Wincentego 3, m. 6. Pw 80 117

Meble
używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisyjny, Dominikańska 3 telefon 24-42. Pw 9508-1,65

Wyprawy
kuchenne, lózka metalowe, wózki dziecięce kupuje się najkorzystniej tylko w firmie „Serwis“, W. Zietek, 27 Grudnia 2. Pw 10 434-14,57

Pianino
marki Ecker sprzedam. Adres „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 10 449-14,103

Kanapy
leżanki, materace i nakładki najtaniej Ludwik, Dolna Wilda 76 zdw 79 204

Sypialnie
jadalnie, kuchnie najtaniej Ludwik — Dolna Wilda 76. zdw 79 203

Płyły trakowe
tarcze szmerglowe okazjynie tanio. „Przewodnik“, św. Marcin 30. zdw 79 717

Obuwnikom
z powodu likwidacji działu damskiego sprzedam około 130 par obuwia po 20 zł, które w zakupie kosztowało do 50 zł para. Oferty Kurjer zdw 80 074

Pracownia
cuklarnicza, kompletna maszynownia śródmieście. sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 033

Dom
budynki gospodarcze, 13 morg. ziemi, jako gospodarstwo obiekt parcelacyjny lub przemysłowy tuż przy Poznaniu i dworcu sprzedam. Oferty Kurjer zdw 80 905

Minerwa
torpedo 20 HP w bardzo dobrym stanie, mało używana, do sprzedania. Wiadomość Warszawa 79 854 lub Fabryka Wyrobów Srebrnych P. Łatkowski Warszawa. Nowy Świat 43. Możliwa zamiana na limuzynę. zdw 80 939

Rower
męski luksusowy, specjalnej konstrukcji sprzedam 310 złotych rotówka. Oferty Kurjer zdw 80 932

Komfortowy
pokój frontowy, I. piętro, centrum miasta, utrzymaniem lub bez, wynajme zaraz lepszemu panu lub pani. Wskaże Kurjer zdw 80 918

Maszynę Singera
sprzedam. Szwajcarska 16, mieszkanie 16. zdw 81 027

Skrzydło Irmlera
okazjynie tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 825

Wózek
dziecięcy sprzedam. Murawa, Wały Jana III 10. Obejrzeć 7-8 wieczorem. zdw 80 978

Rabarberu
sprzedaj szukam hurtowników. Przybyska, Rataje. zdw 80 986

Ford
27 rocznik, w dobrym stanie, gotów do jazdy, tanio sprzedam. Kotkowiak Różana 4. zdw 80 985

Kolonjalkę
bez konkurencji z urządzeniem, maglem, 3 pokoje kuchnia, odstąpię korzystnie zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 991

Kostjum
sportowy dla panienki, mało noszony. Maleckiego 26, II. zdw 80 990

Restauracja
z pełnym wyszynkiem w dobrym położeniu zaraz do sprzedania. Kurjer zdw 80 999

Skład
żywnościowy, 2 pokoje, kuchnia, magiel, dzierżawa tania, na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 81 016

Restauracje
z pełną koncesją i mieszkaniem sprzedam lub oddam bufet na rachunek. Oferty Kurjer zdw 80 974

16 osobowy
autobus bardzo tanio na sprzedaż. Oferty do Kurjera zdw 80 971

Skład
kolonialny przy interesie zbożowym na prowincji do wynajęcia od 1. 7. r. b. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 961

Opona
nowa 20x5 okazjynie na sprzedaż. Telefon 66-90. zdw 81 065

Motor
benzynowy 3 KM. sprzedam okazjynie. Telefon 66-90. zdw 81 064

Wózek
dziecięcy, niski, duży, dobrze utrzymany. Kopernika 8, I lewo. zdw 81 108

Motocykl
jak nowy korzystnie sprzedam Mikolajewski, Przemysłowa 2, podwórze. zdw 81 122

Rzeźniki
skład z przyległym mieszkaniem w ruchliwej ulicy, miejsce na warsztat korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 131

Sypialka
dębowa kompletna, szafa 180 szeroka, lustrami, prawdziwy marmur tano, 650 zł. Stolarska, Szyperska 3. zdw 81 130

Zakład
fryzjerski 6 obslug tano sprzedam. Marszałka Focha 96. zdw 81 217

Platformę
lekka 2 cal. wóz helkę sprzedam Kucharski, Focha 71. zdw 81 228

Pianino
krzyżowe. Półwiejska 11, podwórze, lewo, III. prawo. zdw 81 225

Sprzedam
piwiarnię zaprowadzoną wraz z mieszkaniem i meblami zaraz. — Oferty Kurjer zdw 81 222

Futra
skórkę, ceny hurtowne. Hankiewicz, Wielka 9, (wchód Szewskiej). zdw 81 221

Pieska
pinczera sprzedam. Fr. Ratajczaka 11a, mieszk. 60. zdw 81 209

Okazja!
sypialnie dębowa fornierowana, nowa, tanio sprzedam. Grobla 30, II lewo. zdw 81 156

Salon
stylowy, 14 części włosiem wyściełany niedrogo z powodu wyjazdu. Grobla 19, front II lewo. zdw 81 165

Sypialnie
ładne, solidne, jasnodębowe nadzwyczaj tanio sprzedam. Kwiatowa 6. zdw 81 176

Rower
damski, nowy tano sprzedam. Meyer, Poznańska 58. zdw 81 157

Samochód
Forda, dobry czteroosobowy 1250 zł. Woźna 10, II prawo. zdw 81 179

Wózki
dziecięce tano. 27 Grudnia 15, podwórze. zdw 81 193

Magiel
zaraz sprzedam, gdzie wskaże Kurjer zdw 81 208

Jadalnia
dwanaście krzesel, zegar korzystnie Tafelska, Ratajczaka 33. zdw 81 241

Gabinet
sypialnia elegancka, kawalerska okazjynie. Gasiorowski 5, I lewo. zdw 81 354

Najsolidniej
i najkorzystniej kupuje się wprost Hurtowni Porcelany Wroniecka 24, podwórze. Wylącznie tano serwisy obiadowe, serwisy kawowe, nakrycia stołowe, prezenty ślubne. zdw 81 235

Maszyna
do pisania, dobrze utrzymana tanio. „Haftoplis“, Woźna 10. zdw 81 247

Wózek
dziecięcy marki Kaweka, używany w dobrym stanie do sprzedania Marszałka Focha 75 I lewo. rw 13 750

Portepian
czarny dobry 600 zł sprzedam. — Dąbrowskiego 45, podwórze prawo, parter. zdw 81 264

Samochód
F. N. limuzyna 4 osobowa i pianino wszystko dobrze utrzymane sprzedam Obejrzeć Debiec Malinowa 9. zdw 81 270

Stół
roszciągany 110x88 z kombinacją, lózka sprzedam. Jeżycka 45, dozorca. zdw 80 697

Piekarnia
z powodu choroby właściciela zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera adw 81 278

PIOTR PLUCINSKI

Stary Rynek 37
poleca kapelusze najnowsze fasony. Pw 10 472-15,3

Dla lakierników
kilka aparatów natryskowych okazjynie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 294

Litografje - drukarnie
w pełnym ruchu, stała klientela, dwa motory, 12 maszyn, obszerne lokale, centrum miasta wojewódzkiego natychmiast sprzedam. Oferty „Drukarnia“, Par. Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 Pw 10 483-63,170

Młyn
13 ton nowo urządzony autom. elektromotorowy w dużej kościelnej wsi, dobra okolica, do tego willa o 7 pokojach, stodoła i stajnia zaraz do sprzedania. Cena i wpłata wedle umowy. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 81 310

Jadalnie
dębowa bardzo tano Stolarska, Bukowska 9. zdw 81 323

Skład
cukierków z pokojem sprzedam. Adres Kurjer zdw 81 329

Samochód
„Citroen“ gotowy do jazdy tanio sprzedam. Ridawski, Wybickiego 3. dw 3328

Filja
rzeźnicza w biegu do sprzedania. Oferty Kurjer rw 13 750

Skład
towarów krótkich na sprzedaż. Górna Wilda 147. rw 13 733

Wózek
sportowy w dobrym stanie sprzedam. Chwaliszewo 48, mieszk. 5. - 13 749

5 KUPNA

Lodówkę
większa używana kupię zaraz. — Zgłoszenia „Par“ Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 14.10. Pw 10 405-14.10

Piec westfalski
tylko w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer zdw 80 913

Powózki
jedno konna lekka poszukuje się celem kupna. Boisko Sokola. zdw 80 984

Samochód
limuzynę nowoczesną, 4 drzwiową w dobrym stanie, o sile do 20 H. P. kupię za gotówkę. Oferty cena Kurjer zdw 80 988

Kupię
wózek dziecięcy używany. Oferty. cena Kurjer Poznański zdw 81 013

Kupię
masiel przechodzący za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 81 068

Motocykl
350 ccm, mało używany. Dom Zbożowy, Wagrowiec. zdw 81 040

Kupię
skład kolonialny z mieszkaniem w Poznaniu za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 81 086

Samochód
mało używany, w dobrym stanie, możliwie nowoczesny „Ford“ kupimy. „Westfalia“, Zamkowa 6. zdw 81 133

Kupię
szafę kuchenną (kredens). Oferty Kurjer zdw 81 229

Kupię
bufet, szafkę pod lustro mahoni lub orzech. Cena Kurjer zdw 81 153

Książki
kupuję, płaci najkorzystniej. Woźna 12, Książka-Antykwariat. zdw 81 162

2
samochody w dobrym stanie lub jeden kupię spieszenie za list hipoteczny na sumę 14.500 zł. w złości. Kwartałne wypowiedzenie. I hipoteka Adamski, Wagrowiec Kolejowa, telefon 144. nw 9253

Magiel
kupię. Podać cenę i fabrykat do Kurjera nr 13 751

Magiel
domowy trzywałkowy kupię. Podać cenę. Zerbst, Żydowska 1. zdw 81 348

Motocykl
kupię lub zamienię na pierwszorzędna instalację radioodbiorną. Oferty z ceną zdw 81 325

Kupię
większą ilość żelaza, tełwki, 40x5 mm, używanej. Oferty, podanie długości i ceny. Zgola, Wierzbicice 43, telef. 70-80. zdw 81 253

6 KAMIENICE

Kamienicę
kupię, główna ulica, wpłata 250 tysięcy zł. Kurjer zdw 81 030

Sprzedam
kamienice. Wpłata 70. Oferty Kurjer zdw 81 289

Kamienicę
śródmieściu, czynsz roczny 10 600 cena 85 000 wpłata 30 000 reszta 7 lat sprzeda Popielski, Romana Szymańskiego 1. zdw 81 331

Wille
przy tramwaju sprzedam 3 pokoje kuchnia wolne. Poznań, Lipowa 12. zdw 81 332

7 PIENIĄDZ

6 000 zł
pożyczki poszukuję pod dobry zastaw i wysoki procent na krótki czas. Oferty zdw 80 281

10 000 zł
poszukuje lekarz-specjalista celem zaprowadzenia w Polsce sensacyjnej nowości w lecznictwie, pełnej powodzenia zagranicą. Pożyczka za wysokim procentem oraz gwarancja. Oferty Kurjer zdw 80 970

1 000 zł
wypożyczyć na 6 tyg. na pewnych gwarancjach Oferty Kurjer zdw 81 213

Wspólnika
uczniwego, trzeźwego z gotówką 500 złotych do biura pośredniczego poszukuje. zysk około 400 złotych miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 2734

List hipoteczny
na 10 000 zł zabezpieczony w dolarach, za rok płatny na kamienicy w Poznaniu, I. miejsce odstepie ze zniżką zaraz. Pośredniczący wykluczeni. Maserak Poznań, Stary Rynek 44. wchód ul. Woźna. rw 13 754

Wspólniczka
do składu kolonialno - delikatesowego, śródmieście, gotówka 3 000 potrzebna. Zgłoszenia Kurjer rw 13 752

Udziałowca
z 5 000—15 000 zł który na życzenie może objąć kierownictwo i dzierżawę 80 morgow gospodarstwo poszukuje fabryka Wysoki zysk. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 314

Poszukuje
cichego wspólnika z 5 000 zł do bardzo dobrego przedsiębiorstwa lub też pożyczki 5 000 zł za procentem ugodzonym lub dam wspólnikowi w danym przedsiębiorstwie posadę. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 817

Wypożyczeniem
3 000 dam kierownicze stanowisko w handlu, dobra gwarancja. — Oferty Kurjer rw 13 765

8 DO WYNAJĘCIA

2
pokoje kuchnia za 2.500 dzierżawy. Wierzbicice 23, właściciel. zdw 80 111

Plac Wolności
5 pokoi na biura możliwość zamieszkania od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 80 385

Pokój, kuchnia
z nową sypialnią wprost od gospodarza do sprzedania ul. Kosynierska 11, Górczyn. zdw 80 673

Do
wynajęcia w nowej willi parterowe trypokojowe z komfortem. Adres Kurjer zdw 80 921

Mieszkanie
3 pokoje ciepła, kuchnia, łazienka, służebny, Puszczykowo, na stałe, najchętniej urzędnikowi bezdzietnemu wynajmę. Oferty Kurjer zdw 80 920

Trypokojowe
komfortowe, dzierżawa naprzód 2 800. Agencja Kurjera, Przecznicza 1a. zdw 80 911

5
pokój z komfortem zaraz do wynajęcia, Marynarska 5. zdw 80 965

Ładne mieszkanie
4 pokojowe ewentualnie więcej w Obrzycku nad Wartą wolne. Kanalizacja, elektryczność. Hübnerowa, Jasna 12. zdw 81 002

Trzy
pokoje z komfortem przy ul. Słowackiego wskaże Swiercz, Słowackiego 27. zdw 81 065

Pięciopokojowe
mieszkanie z eleganckim, kompletnym urządzeniem oddam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 049

Mieszkanie
z balkonem 5 wzdłużnie 6 pokojowe, kuchnia, I. piętro, wprost od gospodarza do wynajęcia. — Czynsz przedwojenny, Pierwszeństwo; czynsz dwuletni, ewentualnie pożyczkę na I hipotekę. — Oferty Kurjer zdw 81 035

Mieszkania
za dzierżawę wskaże Blicharski, Półwiejska 26. zdw 81 110

2 pokoje
kuchnia centrum czynsz rok od dam. Oferty Kurjer zdw 81 127

Mieszkanie
pokój kuchnia willa Debiec przy tramwaju cześć, umebł. zaraz. Właściciel. Adres wskaże Kurjer zdw 81 142

Mieszkanie
czteropokojowe, komfortowe (Łazarz) za miesięcznym czynszem, dwupokojowe, czynsz 45 wynajmę „Pawilon“, Marszałka Focha 15. zdw 81 218

3 pokoje
łazienka, 2 lata zgóry dzierżawa. Oferty Kurjer zdw 81 177

Trypokojowe
mieszkanie komfortowe 3.000, wtem rok dzierżawa wskaże Nowak, Kramarska 15. zdw 81 203

Mieszkania
dwa po jeden pokój kuchnia, za dzierżawę wskaże Nowak, Kramarska 15, pierwsze piętro. zdw 81 202

Pokój
kuchnia umebłowane sprzedam. Adres Kurjer zdw 81 211

700
pokój kuchnia dzierżawa. Agencja Kurjera Przecznicza 1a. zdw 81 286

Czteropokojowe
komfort elegancie umebłowane sprzedam. Kurjer zdw 81 353

2 pokoje
kuchnia, front, I. piętro, Marsz. Focha 111, stróżka. rw 13 770

2
pokoje, kuchnia z meblami Półwiejska. Adres: Słusarnia, Golebia 4a. rw 13 764

Mieszkanie
duże, słoneczne pokój, kuchnia, zaraz, czynsz zgóry. Św Rocha 15, mieszkanie 3. rw 13 755

Do wynajęcia
słoneczne mieszkanie 4 pokojowe z ogrodem i 2 pokoje z kuchnią i ogrodem. Informacje Biuro. Naranowicka 43, telefon 16-19. zdw 81 347

Pokój
kuchnię z nowymi meblami od dam zroda gospodarza, pośredniczący wykluczeni. Wiadomości stolarnia, Wyspiańskiego 19. zdw 81 250

Mieszkania
za dzierżawę wskaże Jaskiewicz, Fredry 6. zdw 81 244

9 SZUKA MIESZK.

Spiesznie
poszukuje pokoju lub dwóch kuchni za dzierżawę rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 81 025

Składow
z mieszkaniem 3 pokojowym i kuchnią wprost od gospodarza. poszukuje. Adres wskaże Kurjer zdw 80 499

Poszukuje
2 pokoi z kuchnią w śródmieściu nie wyżej II pietra wprost od gospodarza. Agencja wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 857

Trzeźwy
kował instalator, zna się na centralnym ogrzewaniu, szuka portierstwa w lepszym domu lub willi. Oferty Kurjer zdw 80 944

Mieszkania
pokój kuchnia wprost od gospodarza poszukuje, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 80 926

Pokoju
z kuchnią od gospodarza, nadające się dla krawca Oferty Kurjer zdw 81 015

Mieszkania
2-3 pokojowe słonecznego, może być na przedmieściu szuka wyższy urzędnik. Czynsz do 100 zł miesięcznie, placę zgóry za 1 do 2 lat. Zgłoszenia pod zdw 81 015

Mieszkania
3-5 pokojowego z meblami lub bez poszukuje Oferty Kurjer zdw 81 000

Mieszkania
4-5 pokojowego słonecznego z balkonem, łazienka, pokojem dla służby, nie wyżej II. piętra, poszukuje od 1 czerwca lub lipca, czynsz półroczny lub roczny zgóry Oferty Kurjer zdw 81 066

Wynajmę
wprost od gospodarza 4 lub 3 pokojowe mieszkanie z komfortem, słoneczne najwyżej II. piętro. Dam czynsz 2 letni zgóry, ewentualnie pożyczkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 81 037

Szukam
próżnego pokoju ewentualnie z kuchnią najchętniej od gospodarza. Oferty Kurjer rw 13 768

Mieszkania
trypokojowe poszukuje. Zależnie wszelkie sprawy mieszkaniowe sadowe podatkowe. Oferty Kurjer zdw 81 349

Pani
samotna poszukuje mieszkania u starszego państwa, może być pokój wprost od gospodarza ewentualnie jako stróżka Oferty Kurjer zdw 81 346

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
3 pokoje, kuchnię, balkon, I. piętro, czynsz 52 zł miesięcznie, względnie 2 pokoje, kuchnię, I. piętro, czynsz 30 zł na mieszkanie słoneczne, komfortowe, 4 lub 3 pokojowe, najwyżej II. piętro. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 036

11 POKOJE UMEBL.

Elegancki
duży pokój 1 lub 2 osoby zaraz. Dąbrowskiego 53, mieszkanie 8. zdw 77 494

Pokój
umebłowany wynajmę 1 lub 2 solidnym osobom Jackowskiego 39, mieszkanie 6. zdw 80 550

Przy dworcu
umebłowany Focha 27, front, m. 12. Adamski zdw 80 455

Pokój
Przemysłowa 30, II. p., między 3-6. zdw 80 631

Pokój
umebłowany wynajmę od 15. 4. Wielkie Garbary 8, II. m. 12. zdw 80 649

Pokój
niekrepujący wynajmę zaraz. — Grunwaldzka 20 b, mieszkanie 11. zdw 80 814

Pokój
1-2 osobowy. Niegolewskich 7, parter lewo. wynajmę. zdw 80 752

Elegancki
czysty — też wspólny. Małeckiego 17, I. lewo. zdw 80 910

Pokój
Skryta 1, parter, lewo. zdw 80 018

1 lub 2
panom frontowy Gwarna 10, II. zdw 80 112

Pokój
utrzymaniem panience, Długa 3, m. 2. zdw 80 562

2 pokoje
słoneczne, umebłowane, wiekszy niż 70, mniejszy niż 35 miesięcznie. Matejki 69, parter, prawo. zdw 80 946

Panu
wspólny pokój Górska, Dominikańska 7. zdw 81 062

Pokój
umebłowany panience, Małeckiego 4, Walter. zdw 81 026

Pokój
umebłowany, Poznańska 27 a. I. prawo. zdw 81 021

Lepszem
panu lub pani wynajmę pokój. Wierzbicice 27, Szymkowiak. zdw 80 945

Młyńska 3
mieszkanie 9, dwuosobowy także częściowym utrzymaniem, zdw 80 950

Pokój
umebłowany ul. Niegolewskich 10, II p. tr. zdw 79 895

Sympatyczny
pokój z światłem elektrycznym zaraz korzystnie do oddania. W. J. Jagiełły 2a, mieszkanie 30. zdw 81 019

Pokój
wspólny do wynajęcia Wierzbowa 1, Szypczyński. zdw 80 934

Niekrepujący
dwoosobowy Jeżyce. Adres Kurjer zdw 80 931

Pokój
umebłowany 2 osobom z całodziennym utrzymaniem tanio wynajmę. Pocztowa 30, mieszkanie 28. zdw 80 924

Pokój
piękny, umebłowany słoneczny, zaraz do wynajęcia Niegolewskich 12, III, piętro, mieszkanie 8. zdw 80 922

Pokój
słoneczny i pianino do świątecz. Ziolkowska, Matejki 7. zdw 80 913

Wspólny
pokój. Łakowa 16, III. prawo. zdw 80 829

Pokój
umebłowany, frontowy, elektryczność, Niegolewskich 2, I. lewo. zdw 80 664

Pokój
utrzymaniem dla panienki, Plac Nowomiejski 10 a. I. lewo. zdw 80 554

Pokój
wspólny do wynajęcia 20 zł. Spokojna 29, mieszkanie 17. zdw 80 983

Panience
pokój wynajmę, Skarbowska 17, podwórce, IV, piętro. zdw 81 017

Pokój
wynajmę. Rzeczypospolitej 9, dom ogrodowy, III. prawo. zdw 81 018

Dwoosobowy
Szamarzewskiego 1, II. lewo. zdw 80 979

Pokój
frontowy, Mostowa 16, m. 2. zdw 81 008

Pokój
słoneczny z klatki schodowej, Wroniecka 13, restauracja. zdw 81 004

Pokój
2 panom, obejrzeć do 4. Popłińskich 5, III. prawo. zdw 81 001

Klatki
schodowej pokój komfortowy. Małkowska 7 a, I. zdw 80 996

Pokój
dwom panom Św Marcin 65, podwórce, prawo, I. Brajer. zdw 80 993

Niekrepujący
Przybylska, Matejki 46. zdw 80 992

Niekrepujący
zaraz oddam Urbanowski, Trzecińskiego 6, I. zdw 81 067

Pokój
umebłowany, telefonem, Słowackiego 27, mieszkanie 10. zdw 81 066

Słoneczne
frontowy 1-2 osobom. Dąbrowskiego 23 a, I. lewo. zdw 81 061

Niekrepujący
inteligentnemu panu Piotra Warzyńskiego 5, I. prawa. zdw 80 959

Pokój umebłowany 2 solidnym panom
wynajmę zaraz lub 1 maja. Fr. Ratajczaka 11 a, III, wejście II, piętro, lewo, m. 69. zdw 81 056

Frontowy
pokój panom elektryczność, Półwiejska 26, dom ogrodowy. zdw 81 052

Pokój
niekrepujący 16, Skarbowska 14, parter, prawo. zdw 81 050

Pokój
próby dla małżeństwa zaraz. — Ostrowski, Plac Świąteczny 8 a, podwórzu, lewo, I. zdw 81 044

Niekrepujący
frontowy, czysty pokój, najchętniej przyjeźdnemu panu, Kantarka 1, II. prawo. zdw 81 039

Pokoik
jednosobowy solidnym, Matejki 69, Trzebiatowska zdw 81 038

Pokój
inteligentnemu panu, Szamarzewskiego 20 a, III, lewo. jw 5843

Frontowy
elektryka, telefon, solidnemu panu, Dąbrowskiego 25 a, mieszkanie 3. jw 5841

Pokój
Szamarzewskiego 38, mieszkanie 7. jw 5840

Pokój
panom, Matejki 46, podwórce, lewo, I. lewo. zdw 81 035

Dwoosobowy
lepszy, elektryczność, łazienka bez pościeli, Jeżyca 43, mieszkanie 2. zdw 81 033

Pokoik
niekrepujący, Kanałowa 7, IV, piętro, front. zdw 81 031

Pokój
małżeństwu lub panom wynajmę. Wielkie Garbary 43, I. lewo. zdw 81 080

Solidnej
osobie u samotnej, Kanałowa 6, m. 13. zdw 81 103

Pokój
paniom, panom pościel pożądana Wrocławska 13, III, Borowska. zdw 81 102

Pokój
wynajmę panu, Skarbowska 20, mieszkanie 9. zdw 81 077

Pokój
Kwiatowa 9, III. zdw 81 076

2 panom
Półwiejska 11, Olszewska. zdw 81 075

Śródmieście
frontowy pokój, elektryczność. Adres Kurjer zdw 81 087

Pokój
Kopernika 4a, mieszkanie 18. zdw 81 094

Pokój
frontowy zaraz, M. e. Garbary 3, parter lewo. zdw 81 093

Pokój
dwoosobowy, Półwiejska 34 I prawo. zdw 81 091

Pokój
wynajmę panu, Re: a 5, piętro II, prawo. zdw 81 090

Pokój
spokojny zaraz, Krasifskiego 13, parter lewo (przy Jasnej). zdw 81 089

Pokój
dla panów, Piekary 18, dom tylny, I. lewo. zdw 81 088

Frontowy
klatki wspólny panom, Marcina 29, III. zdw 81 109

Pokój
wynajmę, Kreta 24, III prawo. zdw 81 119

Pokój
niekrepujący wynajmę, Strzelecka 19, mieszkanie 10. zdw 81 118

Blisko
dworca, panu panom, Focha 27, mieszkanie 34. zdw 81 117

Wspólny
panom Półwiejska 35, I. zdw 84114

Pokój
dwa lub trzy osoby wolny, Romana Szymańskiego 9, III prawo. zdw 81 123

Pokój
duży, elegancki umebłowany dla jednego lub dwóch panów do oddania, Niegolewskich 2, III lewo. zdw 81 140

Dla
małżeństwa, Kanałowa 6 mieszkanie 16. zdw 81 138

Pokój
panienkom, Strzałowa 3, parter lewo. zdw 81 137

Jeden
dwuosobowy dobrze umeblowany. Kraszewskiego 5. m. 5. zdw 81 238

Pokój
niekrepujący wynajme. Górna Wilsa 45. Pyska. zdw 81 236

Pokój
umeblowany dla pań lub małżeństwa bezdzietnego. Gospodarz. Żydowska 5. zdw 81 280

Wspólny
panom. elektryczność Szkolna 3. prawo. mieszkanie 26. rw 13 769

Pokój
wynajme zaraz. Kwiecieński Nowy Rynek 4. zdw 81 287

Pokój
2-3 panom. Sw. Marcin 64. III. front. zdw 81 201

Pania
na wspólny pokój. Wodna 7. mieszkanie 7. rw 13 757

Pokój
panu wynajme Grobla 28. I. prawo wchód lewy. rw 13 748

Ładny
tanio wynajme. Staszica 8. IV. lewo. jw 5880

Dwuosobowy
korzystnie. Słowackiego 39. III. prawo. jw 5843

Pokój
wynajme. Jackowskiego 29. m. 7. zdw 81 307

Dwom
inteligentom pokój słoneczny. balkonowy zaraz wynajme. Pocztowa 31 a. mieszkanie 13. zdw 81 324

Jasna 16
7. jednej lub dwom inteligentnym osobom. zdw 81 327

Dwuosobowy
czysty, słoneczny, wolny. Śniadeckich 28. mieszkanie 8. zdw 81 310

Pokój
wynajme młodemu małżeństwu lub dwom panom. Wyspiańskiego 11. parter. lewo. zdw 81 302

Solidnej
osobie pokój dobrze umeblowany Waly Królowej Jadwigi 1. II. lewo. zdw 81 303

Pokoje
(utrzymaniem) panience. Piłkińskiego 2. m. 6. zdw 81 351

Pokoik
umeblowany dla pani. Rzezypospolitej 9. Tynecka. zdw 81 343

Pokój
ładny niekrepujący słoneczny zaraz. Kanalarz 7. II. prawo. zdw 81 340

Pokój
zinnazjastem z utrzymaniem. opeka wynajme intel. rodzina oraz pokoje umeblowane. Adres Kurjer zdw 81 339

Pokój
kuchnia za dwuletnim czynszem wskaze Krzyżyski, Łukaszczyca 6. zdw 81 338

Nobliwy
lepsze panu zaraz. Wielkie Garbary 48. m. 8. zdw 81 334

Pokoik
Grottera 2. m. 2. zdw 81 326

Z klatki
schodowej. frontowy Jackowskiego 30. drugie wejście. mieszkanie 8. zdw 81 328

Pokój
umeblowany dla dwóch panów zaraz do wynajęcia. Maleckiego 3. parter. lewo. zdw 81 268

Pokój
niekrepujący wynajme dwom panom. Śniadeckich 30. mieszkanie 6. zdw 81 248

Dwa
ładne, słoneczne, elektryczność lub jeden poważnym osobom. — Różana 4. mieszkanie 6. zdw 81 267

Dwułóżkowy
tanio. Szamarzewskiego 34. Augustyniakowa. zdw 81 265

Balkonowy
elektryczność. Fredry 6. m. 7. zdw 81 263

Pokój
Wierzblicie 53. mieszkanie 8. zdw 81 262

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
zupelnie niekrepującego tylko centrum. zaraz poszukują dwie panie. Oferty Kurjer zdw 80 957

Dwie
studentki poszukują pokoju z utrzymaniem. Podać warunki Kurjer zdw 80 951

Ziemianin
szuka próżnego pokoju w śródmieściu. Adres Kurjer zdw 81 255

Pokoju
skromnego najchętniej Łazarz. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Gni zno 101. nw 9251

Starsza pani
poszukuje skromnego pokoju z utrzymaniem i opraniem od 1 maja. Oferty z cna Kurjer zdw 81 308

Skromnego
ewtl. próżnego, solidny pan. — Oferty cena Kurjer zdw 81 243

Szukam
małego próżnego pokoju. Oferty Kurjer zdw 81 182

13 LOKALE

Pokój
na biuro telefon wynajme Sebel Seweryna Mielżyńskiego 4. II. zdw 80 544

Lokal
trzykokojuowy na biuro. w centrum poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 605

2 pokoje
na wysokim parterze przy ul. Piłkińskiego 1 — Strzeleckiej 33. na biura zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia ul. Słowackiego 18. parter. telef. 66-89. Pw 9540-11.2

Lokal
na skład. duże okno wystawowe. także obszerne sutereny nadające się na składnicę lub zakład przemysłowy. Plac Światokrzyski 4. właściciel domu. zdw 79 570

Stajnia
do wynajęcia Kościelna 16. Nowicki. Zgłoszenia pomiędzy 2-3. zdw 80 953

Ubikacje
duża jasna do wynajęcia na przemysł lub hurt. Działyńskich 3. gospodarz. zdw 81 072

Ubikacje
parterowe. duże przy banku. — Zgłoszenia Kurjer zdw 80 997

Ubikacje
warsztatowe i mieszkanie korzystnie oddam. Popińskiego 12. w podwórzu. zdw 81 041

Gdynia! Kopalnia złota!
Duży lokal handlowy. nadający się na każde przedsiębiorstwo. specjalnie restaurację. cukiernię. położony przy ruchliwej ulicy w centrum. do wydzierżawienia natychmiast wprost od gospodarza. Czynsz według umowy. — Oferty Kurjer zdw 81 152

Na przedstawicielstwo-biuro
3 ubikacje suche. osobne wejście. przy Alejach Marcinkowskiego z kompletnym urządzeniem biurowym, telefonem, światłem elektrycznym, gazem, okazynie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 184

Lokal
z mieszkaniem w powiatowym mieście na zakład fryzjerski, w którym dotychczas od lat 10 taki zakład funkcjonował. z powodu zmiany właściciela realności zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Fr. Wawrzyński, Smigiel, Sienkiewicza 1. zdw 81 318

Ubikacje
do 100 m² obojętnie gdzie zaraz wydzierżawie na składnicę. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 259

14 DZIERŻAWY

Plac
z boczną przy dworcu głównym w Poznaniu do odstąpienia. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera zdw 80 012

Piekarnie
prosperująca kilkadziesiąt lat już. wydzierżawie, ewentualnie sprzedam zaraz lub później. Dogodne mieszkanie i skład. Adres wskaze Kurjer Poznański pod zdw 80 923

Dom
3 pokoje kuchnia, stajnia, 6 mórg ogrodu. wydzierżawie natychmiast. Znaczek na odpowiedź. — Oferty Kurjer zdw 80 994

Plac
biuro szopy oddam. Oferty Kurjer zdw 81 128

Poszukuje
gospodarstwa około 150 mórg bez pośredników w dzierżawie; może być bez inwentarza. pożądana dobra ziemia bliskość kolei kościelna. szosy. Poczta Krotoszyn-Dziewice. I. Wota. zdw 81 069/70

Ubikacja
na cele przemysłowe lub składnicę z boczną kolejową zaraz do wydzierżawienia. — Zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 54.198. Pw 10 481-54.193

15 UZDROWISKA

W Puszczykowie
lub Puszczykówku poszukuje pokoju z kuchnią bez mebli od 1. 6. do 30. 8. 31. Piechowski, Poznań, Waly Król Jadwigi 4 a. zdw 80 948

Ciechocinek
Pensjonaty Doktorowej Sawickiej „Juljanówka”. „Sienkiewiczówka” na maj. ceny znizone. nw 9252

16 OSOBISTE

Obelgę
rzucaną na panią Łozińską, odwołuje i przepraszam. Stanisława Zajacówna. zdw 81 227

Najdroższy
Otrzymałam nie martw się. Kocham. Dada. zdw 80 917

Najdroższy!
Przebac, odebrałam dziękuję. przyjeżdżaj. Jadziu. zdw 81 062

Kto
wyleczy młodzieńca z śpiączki? Oferty Kurjer zdw 81 330

Kto
może mi dać adres Anny Hanki Mendelewskiej, której poszukuję za wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 587

Solacz
List zapłonno otrzymałem (Warszawianka). Proszę o łaskawą wiadomość do Kurjera. zdw 81 115

21 ZGUBY

Legitymację
szoferską (prawo jazdy) skradzioną na nazwisko Jasiński Mieczysław unieważniam zdw 80 553

Zgubiono
niedzielną perelkę Libelta—Solacz. Nagroda 5 zł. Libelta 14. parter. zdw 80 909

22 ROZMAITE

2 domy
Solec-Bydgoszcz wartości 35 000. zamienie na dzierżawę większego gospodarstwa Baranowski. Solec-Kujawski pow Bydgoszcz. zdw 80 132

Żurnale
włoszenno-letnie: sukniowe, kostiumowe, la. czowe, bielizniane, dziecięce, kapelusze, obuwnicze, męskie. Sprzedaż. wypożyczanie. Sobczak. Wrocławska 19. podwórze. Pracownia manekinów. zdw 80 217

Obiady
kresowe, smaczne. Kantaka 8/9. brama, prawo III. zdw 80 107

Dziecko
na wychowanie oddam. Oferty Kurjer zdw 80 822

Brzoskwinie
morele polecia Piłkiński. zdw 80 558

Glicynje
migdały kwiatowe polecia Piłkiński. zdw 80 558

Drzewka
owocowe, krzewy polecia Piłkiński. zdw 80 558

Bzy
różne w najlepszych odmianach polecia Piłkiński. zdw 80 553

Dziczki
drzew owocowych róż. bzu, machonji polecia Piłkiński. Górczyn. Szosa Okrężna obok warowni 9. dojazd 4. przystanek końcowy. telefon 70-16. zdw 80 558

Zi 2.40
powleczenie na poduszke na posciel od 700 poduszki strojne od 3 900 podpiec od 9 800 polecia Fabryka Bielny J. Schubert. Wrocławka 3. specjalność wyprawy. Pw 10 214-13.96

Detektywne
dwudziestolecie. biuro „Greif” Ratajczaka 15 (Apollo). Wywiady obserwacyjne. zdw 78 796

Która firma
odda w komis bielizne fartuchy, tylko na dobrych warunkach. Skład towarów krótkich. Adres wskaze Kurjer zdw 80 977

Dekoracja
Wykonuje się dekoracje okien i pismo plakatowe. Ceny przystępne. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 967

Lisa
czarnego kupie. Oferty Kurjer zdw 81 099

Pracownia obuwia
polecia staranna, tania prace. Żydowska 29. zdw 81 096

Włosy rosną
i nie wypadają. Kuracja i szczegółowe objaśnienia konieczne. Oferty Kurjer zdw 81 113

Firma Radjoton
zorganizowała bezpłatne pogotowie radiowe. bada fachowo aparaty detektorowe i lampowe. Kto nie jest zadowolony ze swego aparatu lub jeszcze radia nie posiada, niech korzysta z tej bezpłatnej pomocy. Nowoczesny schemat 1 zł. Radjoton F. Wiczorek i W. Remyszkiewicz. Poznań, ul. Piłkińskiego 4. telefon 22-10. Półwiejska 4. zdw 3504

Wieloganie
oczek u pożyczkow. mierzke, poduszki gobelinowe. Kopernika 6. III prawo. zdw 81 170

Strojenie
i naprawy fachowo fortepianów i fisharmonii. Polcym. Jeżycka 39. zdw 81 178

Masaże
wykonuje wszelkie masaże higieniczne i lecznicze w schorzeniach reumatyzmu, artretyz. nerwobólach itp. oraz żołądka i jelit. Ratajczaka 28. I. pietro. lewo. Marcewskiego, dyplom. absolwentka Ecole de Massage, prof. H. Durvill'a w Paryżu. zdw 81 254

Obiady
smaczne, obficie 70 groszy. Piłkińskiego 9b. I ptr. zdw 81 287

Chiromantka
Focha 29. mieszkanie 12 przepowiada przyszłość — systemem wszechświatowej sławy Lenommand. zdw 81 359

Chiromantka
przyjeżdżna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wróży z rak, kart, Romana Szymańskiego 8. podwórze, parter, lewo, przy Placu Światokrzyskim. zdw 81 260

Żaluzje
reparuje akuratanie tapicer. Szarfrank. Dąbrowskiego 79. telefon 68-58. zdw 81 258

23 OŻENKI

Kawaler
lat 31. posiada plac budowlany przy Poznaniu wartości 4500 zł. szuka panny lub wdowy bezdzietnej, posiadającej także majątek. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografią Kurjer zdw 80 942

Kupiec
dobrze sytuowany, lat 30. poszukuje znajomości przystojnej, inteligentnej i zdrowej blondynki do lat 22. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotografią Kurjer zdw 80 936

Panna
lat 22 z gotówką 8000 zł poszukuje męża. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 003

Kawaler
średniego wzrostu blondyn, lat 62. uczciwy, szuka starszej panny lub wdowy z mieszkaniem celem ożenku. Oferty do Kurjera. zdw 80 935

Panna
inteligentna idealistka lat 38. posiadająca 2000 zł wyprawę osobistą, pozna urzędniczkę lepszego rzemieślnika. Cel matrymonjalny. Wdowiec z małym dzieckiem mile widziany. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 105

Sierota
szanująca się skromna, lat 27. posłubi z równoważonego inteligentnego pana o szlachetnym sercu do lat 42. Wdowiec niewykluczeni. Poważne oferty upraszam z całym zaufaniem skierować do Kurjera zdw 81 239

Sierota
lat 24, pozna pana celem ożenku. Oferty Kurjer zdw 81 283

Wdowa
36 lat, nie biedna, szuka męża do dobrej sytuacji, inteligentnego, któremu zależy na dobrej i uczciwej towarzyszącej życia. Oferty Kurjer zdw 81 285

Kawaler
lat 25, wyznania rym.-kat. kierownik nowarnej firmy ogrodniczo-handlowej, z dochodem 400 zł miesięcznie, nawiąże korespondencję z panną do lat 22, inteligentną, gospodarną, posiadającą posag. Cel matrymonjalny. Tylko poważne zgłoszenia możliwe z fotografią do Kurjera zdw 81 277

24 NAUKA

Do
korepetycji w matematyce poszukuje się uczcniej wyżej klasy lub studentki dla uczennicy II kl. gimnazjalnej. Oferty Kurjer zdw 80 902

Studentka
udzieli korepetycji oraz francuskiego. Kurjer zdw 81 306

25 MUZYKA

Orkiestrę
kwartet od 15 kwietnia angażuje Hotel Francuski. Gniezno. nw 9187

Pianista
wolny. Kaczmarek Marsz. Focha 33. front. II. prawo. zdw 80 925

Lekeyj
na waltorni poszukuje. Oferty Kurjer zdw 81 064

Lekcje
muzyki, fortepian do ćwiczeń. Młyńska 3. III. zdw 80 330/1

Fortepian
i skrzypiec (metoda zagraniczna) udziela Maciejowska, Górna Wilsa 58. zdw 81 230

26 ROZRYWKA

1 1/2 zł
największa wypożyczalnia w Poznaniu. Wielki wybór ostatnich nowości. Katalog: 128 stron. bezpłatnie. Zamówić specjalnie dogodnie. Woźna 12. Książka-Antykwariat. zdw 81 163

Kino „Harfa”
Focha 23. Pechowy flirtiarz. Dziewczyna w bieli. zdw 81 246

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 „16” dla poszukujących pos. i w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenę drobnych.

Książkowy - bilansista
pierwszorzędna siła, także w innych działach biurowości poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 79 979

Drogerzysta dyplomowany
działny ekspedjent obeznany z działem fotograficznym, tapet, pszczelarstwu, szuka posady. — miejscowość obojętna. Łuczkiewicz, Krotoszyn Wilk np 9153

Gospodyni-kuchmistrzini
rutynowana, znająca także zarząd wielkich domów, osoba inteligentna doświadczona poszukuje posady do zakładu lub pensjonatu, także na wyjazd na letnisko na sezon. Zgłoszenia do Kurjera zdpw 80 572

Piekarz
młodszy pomocnik, zna także cukiernictwo, poszukuje posady z kaucją 500 złotych. Oferty Kurjer zdw 80 229

Fryzjer
damsko-meski poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 80 694

Kucharz
zdolny, z kilkuletnią praktyką, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 80 737

Nauczycielka
wychowawczyni z pozwoleniem uczenia języków, muzyki, lubiąca dzieci, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 734

Ekspedjent
dekorator poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 80 639

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer zdw 80 687

Szlifyerz
szkła i obkład cz. luster, poszukuje posady zaraz lub później — miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 80 826

Posługaczka
uczciwa poszukuje posady zaraz. okolice Łazarz, Górczyn. Zgłoszenia Kurjer zdp 31 047

Szofer monter
kawaler, lat 25, po wojskowości, zna gruntowną reparację samochodów taktowych wszelkich maszyn rolniczych poszukuje posady „Ramka”. Srem. nw 9193

Laborantka
perfumeryjna kosmetyczna szuka posady. Łaskawe zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 54.186. Pw 10 463-54.186

Szofer
z dobrymi świadectwami, 2 lata praktyki poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 79 415

Nauczycielka
doświadczona poszukuje zajęcia. Przygotowuje do klas młodszych. Ewentualnie wyjedzie na wieś. Górna Wilsa 89. m. 63. od godz. 10-2. zdw 79 945

Nauczycielka
bardzo dobre rekomendacje i pozwolenie szuka posady zaraz lub później. Kurjer Poznański pod zdpw 80 570

Pielegniarka niania
do dzieci do lepszego państwa poszukuje posady. Oferty Kurjer, zdw 81 034

Dziewczyna
uczciwa szuka posady od 15. IV. do wszystkiego do 2 osób. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 031

Panienska
lat 18 poszukuje posady z szyciem do dzieci. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 81 029

Elew gospodarczy
energiczny rolnik, szkoła rolnicza, z praktyką szuka posady we wzorowym majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 028

Poszukuje
posady do wszystkiego zaraz. — Oferty Kurjer zdw 81 022

Panienska
skromna poszukuje posady do dzieci od 1. V. 31. Oferty Kurjer zdw 81 020

Gospodyni
z dobrem gotowaniem szyciem i prasowaniem sztywnej bielizny poszukuje posady do jednej osoby od 15. Oferty Kurjer zdw 80 949

Młodsza
panienka poszukuje posady początkującej biuralistki lub ekspedjenta. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 947

Dwie
służące uczciwe i pracowite poszukują posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 80 943

Zarządczyni gospodynini
z dobrą praktyką i dobrymi poleceniami poszukuje posady od maja lub czerwca. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 80 933

Sierota
z prowincji, skromna i uczciwa szuka posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 80 928

Stenotypistka
pisząca biegle na maszynie, obeznana wszelkimi pracami biurowymi szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 927

Panienska
inteligentna poszukuje posady kasjerki zaraz z skromnym wynagrodzeniem, najchętniej do kina. Oferty Kurjer zdw 80 915

Pomocnik
piekarski, biegle w swym zawodzie, rozumiejący także cukiernictwo, poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 81 014

Kucharz
w średnim wieku, pierwszorzędne świadectwa, szuka posady w restauracji lub majątku zaraz lub 1. V. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 81 012

Szofer
samotny dobry mechanik, trzeźwy z dobrymi poleceniami, długoletnią praktyką poszukuje stałej posady najchętniej na ciężarówkę w Poznaniu. Poważnej firmie złoży większą kaucją. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 975

Praczką
uczciwa szuka prania. Oferty Kurjer zdw 80 964

Gosp

Inteligentna
sierota z dobrej rodziny, umiejąca trochę gotować, cerować, muzykalna, znająca odulację poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 81 215

Służąca
z gotowaniem potrzebna zaraz. Głębocki, Chwaliszewo 29. zdw 81 233

Inteligentna
uczciwa panią, kochająca dzieci poszukuje posady z szyciem. W chwilach wolnych zajmie się pracą domową Hoffówna, Lwówek, pow. Nowy Tomysl, zdw 80 035/6

Inwalida
wojenny pielegnarz poszukuje posady, najchętniej u samotnego pana lub siostr. Łaskawe zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym, Poznań, Fredry 7, pokój 47, telefon 39-97 zdw 81 058/a

Dziewczyzna
z dobrej porządnej rodziny z dobrymi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 81 290

Fryzjerka
własne aparaty do ondulacji, trwałe (Galja) i suszenia wodnej poszukuje posady od 1. 5. Zgłoszenia z podaniem gwarancji Chrapkowska, Kramarska 27, rw 13 753

Osoba
w średnim wieku znająca gospodarstwo miejskie i wiejskie szuka posady do katedra na wsi przy skromnych warunkach. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera jw 5845

Pomocnik
fryzjerski damski, męski poszukuje posady zaraz, ewentl. później. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 305

Pracznica
poszukuje prania. Kokotkiewicz, Półwiejska 30 zdw 81 240

Osoba
samodzielną z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 81 245

Dziewczyzna
zdrowa, uczciwa, lat 16 poszukuje posady do dzieci i prac domowych. Oferty Kurjer zdw 80 705

Cukiernik
samodzielny dobry fachowiec poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 78 887

Woźny - inkasent
z dobrymi świadectwami może złożyć do 9000 zł kaucji w firmie lub magistracie poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 80 887

Malopolanke
starsza, spokojna do wszystkich prac domowych od maja. Adres Kurjer zdw 80 938

Uczeń
fryzjerski może się zgłosić Strzelecka 33. zdw 80 929

Chłopak
do posyłek z Łazarza zaraz potrzebny - Czerwona Drogerja, Marszałka Focha 64. zdw 80 916

Fryzjer
damski potrzebny zaraz Rybaki 2/a. zdw 80 914

Dobry
zarobek przez sprzedaż artykułów masowych tanich nowości patentowanych konsumentom prywatnym. Kaucja do 50 zł zamian towar. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 871

Służąca
młodsza, Niezolewski 16, Gulczyńska. zdw 81 078

Dziewczyzna
z dobrymi świadectwami do prania i domowych prac może się zgłosić. Czubałowa, ul. Poznań 1 50. zdw 81 120

Malarz
dobry rysownik na prace kościelne potrzebny i posłotnik. Oferty Kurjer zdw 81 116

Uczennica
do krawiectwa damskiego potrzebna. Kozia 5, III. zdw 81 126

Chłopiec
w wieku 14 lat potrzebny do restauracji, najchętniej z prowincji zaraz. Orczykowski, Poznań, ul. Wjazdowa 10. zdw 81 134

2 uczni
fryzjerski i per karstwo mogą się zgłosić. Składowa 5-7. zdw 81 144

Panią
do dziecka potrzebna Piekary 7, Hojnska. zdw 81 220

Krawcowa
samodzielną do sukien potrzebna. Poplińskich 3, mieszkanie 15. zdw 81 154

Poszukuje
krawcowej w dom. Jeżycka 46a, II ptr. mieszkanie 12. zdw 81 187

Służąca
zdrowa, czysta, z dobrym gotowaniem, dobrze polecona potrzebna natychmiast. Poczta 21, mieszkanie 2. zdw 81 191

Dziewczyzna
młodsza potrzebna zaraz. Półwiejska 7, m. 9. zdw 81 197

Krawcowa
pierwszorzędna mogą się zgłosić na stałe oraz uczennica. Pilińska, Lodowa 1, Łazarz. zdw 71 204

Dziewczyzna
potrzebna zaraz. Knaflowska, Chwaliszewo 9, tylny dom II. zdw 81 242

Czeladnik
krawiecki może się zgłosić. D. Szykowski, Fr. Ratajczaka 3. zdw 81 281

Młodsza
porządna kobieta do sprzątania pokoi od 8-12. Fredry 4, II. zdw 81 355

Emerytowi
znającemu mużarkę, ciesiołkę dam na wsi 2 pokoje z kuchnią morze ziemi i 26 zł miesięcznie za oprowadzenie 90 morgowego gospodarstwa. Kurjer zdw 81 237

Kasjera
inkasenta z kaucją 2-3000 zł poszukuje instytucja finansowa zaraz. Zgłoszenia „Par” 27 Grudnia 18, pod 60.119 Pw 10 490 60.119

Dziewczyzna
porządna, pracowita potrzebna Ruplewicz Woźna 15, rw 13 753

Ucznia
poszukuje. Krenc, dentysta, Górna Wilda 36. zdw 81 261

Krawcowa
samodzielną na płaszcze i kostiumy potrzebna. Biskupska, Poznańska 50 zdw 81 271

Stenotypistka
tylko rutynowana z kilkoletnią praktyką ze stenografią polską, możliwie także niemiecką, potrzebna zaraz. Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymagań uprasza się do Kurjera nw 9250

Zdolne
panny do krawieczyzny potrzebne „Rena”, Ślusarska 2, mieszkanie 8. Pw 10 439-54.199

Służąca
uczciwa z gotowaniem potrzebna zaraz. Bartelak, Szewska 6, restauracja. zdw 81 321

Kilku panów
katolików, inteligentnych i chętnych do pracy poszukuje się. Zgłoszenia w środę 10-12 i 1-4 kaucja 12 zł. Spokojna 31 inieszkanie 4. zdw 81 322

Cukiernika
samodzielnej dobrej fachowca poszukuje zaraz Cukiernia Centralna, Leszno Wlkp. Dworcowa 9. zdw 81 330

Poszukujemy
przedsiębiorczych panów do zakładania w każdej miejscowości placówek handlowych. Praca w miejscu - dochód duży. Prosimy zgłosić się listownie: Bronisław Brodaczewski i S-ka, Strzegowo (Miawa) zdw 81 311

Biurowej
obeznanej z księgowością i korespondencją poszukuje cegielnia parowa Kcyńska, Złotowicz, Wolny pokój Podanie warunków. zdw 81 301

Podróżujący
na Poznań może się zaraz zgłosić Pietraszak, odzież zawodowa, Wielka 14 zdw 81 350

Siła
biurowa z inkasentem potrzebna z gwarancją. Jaskiewicz, Fredry 8, zdw 81 341

Służąca
umiejąca gotować, druga do dzieci potrzebna zaraz. Stankiewicz, St. Rynek 84 Pw 10 488 54.205

5 pań
(również meżatki) poszukujemy natychmiast do wyszkolenia w doborowej pracy zewnętrznej - Zgłoszenia osobiste z dokumentami w środę i czwartek od godz. 10-12 i 3-5, Waly Jana III 12, parter, lewo. Pw 10 486-54.206

Służąca
do wszystkiego od 16 kwietnia. Słowackiego 31/33, m. 7. zdw 81 269

Drenarskich
majstrów dzielnych, sumiennych potrzebuje. Kaucja wymagalna. Spiesznie Kurjer zdw 81 266

Dziewczę
młodsze do dzieci potrzebne, Matuzewska Kolejowa 13 w 5849

Wykończarka
trykotaży, która samodzielnie kroi, potrzebna. „Tricot”, Szymańskiego 10. zdw 81 272

51000

nakładu posiada tygodnik
Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe.
OGŁOSZENIA

przedsiębiorstw z masową produkcją, przeznaczoną dla najszerszych warstw, znajdującą w nim najodpowiedniejszy organ.
Zamówienia wprost i przez wszystkie agencje ogłoszeniowe upraszamy do każdego poniedziałku godziny 10 przed poł.

Drukarnia Polska, S. A. w Poznaniu
św. Marcin 70.

Syn
ciężko poszkodowanego inwalidy wojennego biuralista-registratora, piszący na n.azynie, poszukuje posady. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym, Poznań, Fredry 7, pokój 47, telefon 39-97 zdw 81 057/a

Szukam posady
w większym przedsiębiorstwie przemysłowym lub instytucji prywatnej jako kierownik biura prawniczego, personalnego, propagandy i reklamy. Przyjmę obowiązki administratora w większej realności miejskiej. Pożądane jest stanowisko w mieście Poznaniu, chociaż nie wykluczam miasta na prowincji. Mam lat blisko 50, charakter prawy, i posiadam jaknajlepsze referencje. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego pod zdw 80 955

Posługaczka
młoda, uczciwa, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 81 150

Kupiec
drogerzysta lat 40 n. w. skroś sumienny, chętny do pracy szuka zajęcia za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 81 183

Kawaler
szuka posady woźnicy. Oferty Kurjer zdw 81 190

Bufetowa
z dobrymi świadectwami przyjmie posade. Miejscowość obojętna. Kurjer zdw 81 194

Posługaczka
poszukuje posługi. zdw 81 186

Ręczniarka
do krawieczyzny meskiej lub damskiej poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 81 210

Inteligentna
paniaka nie początkująca, pisząca biegle na maszynie poszukuje posady nie koniecznie zaraz. Oferty Kurjer zdw 81 251

Bieliżniarka
na wszelką bieliznę poza domem. Oferty Kurjer zdw 81 295

Panią
szuka posady do wszelkich prac domowych bez gotowania lub do dzieci. Oferty Kurjer zdw 81 293

Panią
szuka posady do wszelkich prac domowych bez gotowania lub do dzieci. Oferty Kurjer zdw 81 300

Nauczycielka
z niemieckim poszukuje posady. Najchętniej na wieś, okolica obojętna. Oferty Kurjer zdw 81 352

Elektromonter
poszukuje posady. Zgłosz. Kurjer zdw 81 293

Kucharka
samodzielną z dobrymi świadectwami szuka posady od 15. 4. lub 1. 5. Oferty Kurjer zdw 81 288

Polecił
mogę dobrą, pracowitą, skromną dziewczynę do posługi. Oferty Kurjer zdw 81 284

Młoda
paniaka z ręczną praktyką w składzie delikatesów szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 81 323

Fryzjerka
i manicurzystka z ukończonym kursem fryzjerskim i 2 letnią praktyką poszukuje posady zaraz lub później za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 81 309

Kuchmistrz
hotelowo - restauracyjny pierwszorzędna siła poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 81 312

Panią
lat 18, gimnazjum oraz turnus gospodarstwa domowego poszukuje posady jako wyreczytelka córki domu w większym gospodarstwie najchętniej wiejskim, celem wydoskonalenia się w języku polskim w zamian za konwersację niemiecką. Oferty uprasza F. Kaderit, budowniczy, Skarszewy (Pomorze). zdw 81 315

Panią
umiejąca dobrze szyc i haftować muzykalna, która pracowała 4 lata w składzie kolonialnym i delikatesów u rodziców szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 81 316

Osoba
uczciwa czysta, pracowita, poszukuje stałej posady gospodini u samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 81 345

Szofer
monter z 7-letnią praktyką poszukuje posady, zwolniony z powodu redukcji, z dobrymi poleceniami. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 81 344

Elew gospodarczy
3 lata praktyki poszukuje posady pisarza lub elewa. Prowadzi sołectwo, księgowość. Zgłoszenia z warunkami: przyjęcia Sytek Bronisław, Gniezno Lecha 2. zdw 81 337

Dziewczyzna
znająca krawieczyznę poszukuje posady do dzieci lub za pokojową Oferty proszę kierować Kudlińska, Lwówek pow. Nowy Tomysl, zdw 81 336

Pokojowa
szuka posady do Gdyni. Oferty Kurjer zdw 80 802

Szofer
trzeźwy, sumienny lat 19 poszukuje posady. Miejscowość obojętna male wynag. odenie. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 80 700

Sierota
umiejąca gotować, szyc poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 80 897

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer zdw 80 712

Dziewczyzna
do dzieci zdrowa, czysta, młoda, poszukuje posady zaraz w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 80 716

Stenotypistka
względnie maszynistka poszukuje posady do biura. Oferty Kurjer zdw 80 728

Pielegniarka
z praktyką, umiejąca robotki ręczne, poszukuje posady (od 15. 1) do dzieci. Zgl. Kurjer zdw 80 733

Uczciwa
służąca poszukuje stałej posady do wszystkiego 15 kwietnia. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 80 644

Uczciwa
wiejsza dziewczyna z gotowaniem szuka posady od 15. 4. Oferty Kurjer zdw 80 668

Wdowa
z 3 dziećmi poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer zdw 80 674

Kucharka
do wszystkiego poszukuje posady zaraz. Oferty do Kurjera zdw 80 690

Młodsza
dziewczyzna z porządnego domu poszukuje posady u lepszego państwa 15 Oferty Kurjer zdw 80 555/6

Do Warszawy
potrzebna od 1. 5. dobrze polecona służąca do wszystkiego do 2 osób. Warunek dobre gotowanie. Adres wskaże Kurjer zdw 80 941

Posługaczka
z praniem i gotowaniem na cały dzień potrzebna. Fortuna, Garncarska 3. zdw 80 963

Służąca
kucharka, samodzielna, prowadząca gospodarstwo kierownika szkoły na wsi potrzebna zaraz. 1 osoba. Zgłoszenia Kurjer zdw 80 962

Bona wychowawczyni
z pozwoleniem nauczania prywatnego w zakresie szkoły powszechnej, potrzebna zaraz do dwóch dziewczynek w wieku 8 i 6 lat. Musi się również zająć trzecią 4-letnią córeczką. Zgłoszenia z podaniem warunków oraz odpisami świadectw, których się nie zwraca do Dom Połażejewo poczta Środa. zdw 80 960

Dziewczę
do dziecka lat 15 może się zgłosić. Waligóra, Gąsiorowskich 2. zdw 80 958

Uczeń
piekarski potrzebny zaraz. Kiełczewski, Mosina. zdw 80 952

Fryzjerka
działa w zawodzie potrzebna. Zgłoszenia Marsz. Focha 27. zdw 81 011

Dziewczyzna
potrzebna zaraz. Polna 13, III, prawo. zdw 81 963

Potrzebna
uczennica do krawatów zaraz płatna Pracownia krawatów, w podwórzu, Małe Garbary 7a. zdw 81 060

Dziewczyzna
potrzebna, Nowicki, Wielkie Garbary 23, restauracja. zdw 81 048

Poszukuje
domowej krawcowej na kilka dni. L. Jankowiakowa, ul. Sew. Mielzyńskiego 3, III. zdw 81 046

Służąca
najchętniej sierota lat 18 do 20 Kanałowa 7, IV piętro, front. zdw 81 082

Dziewczyzna
która rozumie pranie (spanie poza domem) potrzebna Wysoka 12, II, prawo. zdw 81 100

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna. Kramarska 2^a I ptr. zdw 81 098

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem i dziecie do 1 1/2 rocznego dziecka na wieś od 15. 4. Zgl. Iljincz-k, Małeckiego 38, II 15 b. m. 9-11 przed poł. zdw 81 104

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
na prowincji poszukuje zaraz lub od maja młodszego farmaceutę (ke) z prawem zastępstwa, niemieckie potrzebne. Panie lub panowie z skromniejszym wymaganiem - uprzejmi i obeznani z odroczną sprzedażą zechcą podać warunki i referencje pod dw 3300 do Kurjera Poznańskiego

Dziewczyzna
młodsza do wszystkiego, potrzebna od 15 kwietnia. Grobla 27-a, I piętro lewo. zdw 80 751

Dziewczyzna
do wszelkiej pracy domowej potrzebna zaraz. Polna 1, parter, lewo. zdw 80 972

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
na prowincji poszukuje zaraz lub od maja młodszego farmaceutę (ke) z prawem zastępstwa, niemieckie potrzebne. Panie lub panowie z skromniejszym wymaganiem - uprzejmi i obeznani z odroczną sprzedażą zechcą podać warunki i referencje pod dw 3300 do Kurjera Poznańskiego

Dziewczyzna
młodsza do wszystkiego, potrzebna od 15 kwietnia. Grobla 27-a, I piętro lewo. zdw 80 751

Dziewczyzna
do wszelkiej pracy domowej potrzebna zaraz. Polna 1, parter, lewo. zdw 80 972

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Serce na ulicy”.
Aurora: Walki na 47 piętrze.
Casino: „Pat i Patachon w opałach”.
Colosseum: „Gdzie Wschód jest Wschodem”.
Corso: Człowiek morza i Stać - tu Eddie Polo.
Edison: „Wilki i szakale morza”.
Harfa: Pechowy flirciarz - Dziewczyzna w bieli.
Metropolis: Noce Bezenne - Noce Szalone i rewja p. t. „My robimy humor”.
Odeon: „Zapomnisz o matce”.
Renaissance: „Na zachodzie bez zmian”.
Słońce: „Wesoły Madryt”.
Stylowe: Przekleństwo krwi.
Tecza: „Królowa puszczy”.
Wilsona: „W szponach diablicy”.

Gospoia
do wszelkich prac domowych poszukuje posady i maja, wymagania skromne, świadectwa dobre. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 81 335

Technik dentystyczny
poszukuje posady. Zgłoszenia L. Jankowski, Murowana Goślina. zdw 81 256

1 000 zł
da buchalter - rachmistrz, dobry handlowiec z kwalifikacjami, 11 lat praktyki za odpowiednią posadę w dominjach handlu lub przemysłu. Zgłaszać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 81 279

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
na prowincji poszukuje zaraz lub od maja młodszego farmaceutę (ke) z prawem zastępstwa, niemieckie potrzebne. Panie lub panowie z skromniejszym wymaganiem - uprzejmi i obeznani z odroczną sprzedażą zechcą podać warunki i referencje pod dw 3300 do Kurjera Poznańskiego

Dziewczyzna
młodsza do wszystkiego, potrzebna od 15 kwietnia. Grobla 27-a, I piętro lewo. zdw 80 751

Dziewczyzna
do wszelkiej pracy domowej potrzebna zaraz. Polna 1, parter, lewo. zdw 80 972

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
na prowincji poszukuje zaraz lub od maja młodszego farmaceutę (ke) z prawem zastępstwa, niemieckie potrzebne. Panie lub panowie z skromniejszym wymaganiem - uprzejmi i obeznani z odroczną sprzedażą zechcą podać warunki i referencje pod dw 3300 do Kurjera Poznańskiego

Dziewczyzna
młodsza do wszystkiego, potrzebna od 15 kwietnia. Grobla 27-a, I piętro lewo. zdw 80 751

Dziewczyzna
do wszelkiej pracy domowej potrzebna zaraz. Polna 1, parter, lewo. zdw 80 972

28 WOLNE MIEJSCA

Apteka
na prowincji poszukuje zaraz lub od maja młodszego farmaceutę (ke) z prawem zastępstwa, niemieckie potrzebne. Panie lub panowie z skromniejszym wymaganiem - uprzejmi i obeznani z odroczną sprzedażą zechcą podać warunki i referencje pod dw 3300 do Kurjera Poznańskiego

Dziewczyzna
młodsza do wszystkiego, potrzebna od 15 kwietnia. Grobla 27-a, I piętro lewo. zdw 80 751

Dziewczyzna
do wszelkiej pracy domowej potrzebna zaraz. Polna 1, parter, lewo. zdw 80 972

Otworzyłem kancelarię podatkową
JANUSZ GAŚIEWSKI
absolwent wydziału prawno-ekonom. Uniw. Pozn. - b. etatowy urzędnik wydziału podatkowego Wielkp. dp 3324 Izby Skarbowej
Poznań - ul. Czesława 14 (róg Wierzbęcice)
Telef. 60-84

Humor zagraniczny

— Po owym wypadku został na pół idjota.
— Tem lepiej dla niego. — Przedtem był zupełnym idjotą!
(London Opinion). S. F.

Przedpłata na kwiecień 1931, za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilust. „Jlustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnikiem do kwartału zł 15.00, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia sformułowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między restawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkościątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.